

3/361

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 14

జెన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ జూలై నెల 9-వ తేది శుక్ర వారము

No 85

సంపుటము ౧౪

శ్రీ అక్షయనామసంవత్సర శ్రేష్ఠమాస బహుళ అమావాస్య ౩౦.

సంచిక ౫౫

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకువేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. సంభాష, చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబొగ్గులును
బొటకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తోలగించి దేహమున
కాళోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును

దగ్గును తగ్గించును దురదను తోలగించును.

విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రెరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

సర్వ కాల సంజీవి అగు "స్వరస్సు"

అట్లాసు టానిక్

"స్వరస్సు అట్లాసు టానిక్ మిక్కిలి
బలమునున్నది. సరములను శీర్ష కోశ
ములను మంచిఆరోగ్యస్థితికి తెచ్చును.
అందు చేతనే నా వద్దకు వచ్చు
రోగులు అనేకులు దీనినివాడి,
అద్భుతమైన గుణమును
పొందుచున్నారు."

(Sd) ఎఫ్. ఆర్. సి. ఎస్.

"అన్ని ఉదరరోగములను, కారజ
సంబంధమైన వ్యాధులను
అట్లాసు టానిక్ మంచి
గుణమిచ్చుటను నేను తెలిసికొంటిని.
అదిగాక సరముల బలహీనముగల
వారందరూ ఈ టానిక్ను
నిర్ణయముగా వాడ
వచ్చును."

(Sd) ఎల్. ఎమ్. అందుఎస్

యిప్పుడే పుచ్చుకొనుడు
కాలసంజీవిని వశపరచుకొనుడు
ఉష్ణదేశములకు తగిన టానిక్

దేహమునందు రెండు రీతులుగా పనిచేయుటవల్లనే అట్లాసు
టానిక్ మిక్కిలి జయము పొందుచున్నది ప్రతి వైద్యునికి భాగ్యంగా
తెలియును. తక్షణమే సరములు మెదడు, దేహమునందును స్పృహ
మోసము పాశములు మొలకలుగువాటికి మంచిపుష్టి నిచ్చునట్టియు.
భజించిన ఆహారము చక్కగాజీర్ణమగుటచేసి, బలమును హెచ్చించు
నట్టియు, విలువగల ఓషధులు ఇండులో చేరియున్నవి. కృత్రిమచిగ
భాగములను రెండింతలు వడితో మంచి ఆరోగ్యస్థితికి తెచ్చును. అందు
చేతనే అట్లాసు టానిక్ అతి త్వరలోనే శాశ్వతమైన గుణమునిచ్చును
కొవిట్టుల అందరివద్దను దొరకును

మదన్ సన్స్ ఆంధ్రుకొ., కెమ్మిస్టులు, బొంబాయి
మద్రాసు డిపో ఏజెంట్లు:—

ఎ. ఎస్. ఆర్. మూర్తి ఆంధ్రు సన్స్,

22, లింగి కెట్టివీధి, మద్రాసు.

"నేను స్వయంసేవీనిగా వ్యాధిగల
వారికిని, సరములు కృశించిన వారికిని
ఈ టానిక్ను వాడెదని.
అందుచే వారికి అమానుషమైన సుఖము
కలిగినది సరముల
బలహీనము,
ముఖ్యముగా దీర్ఘ కాలగమించి
అశీర్గవాధితో కూడిన సరముల
బలహీనముగల వారికి
దీనిని వాడెదను.
వేయదున్నాను."

(Sd) ఎం. బి. బి. ఎస్.

"నేను అట్లాసు టానిక్ను అనేక రోజులను
వ్యాధిగ్రస్తులకు వాడెదని
వారికి సుఖము గలిగెను.
అంతయుగా వాడెదను టానిక్
ముఖ్యముగా అది అద్భుతమైన
సుఖమిచ్చుకది."
"పుష్టిని గోరు ప్రతి వారము
దీనిని తప్పక పుచ్చుకొనుటకు
నేను శిష్యునిగా
చూస్తును."

(Sd) ఎల్. ఎమ్. అందుఎస్.

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

శుభ్రనివరములు (9-7-26)

ఇరుగుజురులు "సి.ఎస్." వరము
కొరియన్ ముల్లులు—32 x 22 ముంగిసముక్క (1)
ర 10-0.

కొరియన్ ముల్లులు—22 x 22 వేరు రకములు (-)
ర 9-8, సరాసరికము ర 8-8.

తెలుపుముల్లు—1708 ర 14-6; స్టాన్డ్ 9900
ర 15-2; ఎల్. ఎల్. 78 ర 9-0; ఇ. 2. 78 ర 9-12
89-88 ర 18-12; 8978 ర 8-8; 1702 ర 18-0
2903 ర 8-4; 8978 ర 8-8-0, 9918 ర 9-4-0. 278
ర 8-6-0. R 78 ర 8-8-0.

నూలు

40 సంబర, సీమ (5 పాకెట్టు) మూలము 5.8-0
సంబర ర 6-4-0 పచ్చరంగు ర 9-8-0; పడన ర 8-14-0;
కాళి ర 9-0-0 సవరము ర 7-12.

40 సంబర జపాను (పదిపానులకట్టు) నత్తరము
ర 11-0-0.

60 సంబర సీమ (5 పాకెట్టు) అడకరే 18-0-0
7 నులి ర 16-8; "శేట్" ర 15. గొడ్డలి ర 10-2-0.
గొడ్డలి ర 10-1-0 ఎద్దగడియారము ర 9-14-0; సింహము
కట్టకాడు ర 8-18.

80 సంబర జపాను (పదిపానులకట్టు) భూగోళము
సింహము ర 20-4-0.

లోహములు

ఇనుము:—తెల్లయను చట్టుకమ్మిలు ఒక బాదనకు ధర
ర 80.

ఇత్తడిరేకు:—ఇంగ్లీషు ర 268. జర్మన్ (డిబ్బిమాన్)
ర 252; రాకెట్ ర 260.

టిక్రేకు:—(90 మొదలు 95 వరకు ఉన్న కేసీకట్టికి)
9/ ర 19-8-0.

కలాయిపెంకురేకు:—24/ "బి" "సి" 9/ ర 14-10
9/ ర 14-10.

సిమెంట్ పీపాకు నెల:—

సార్వే అవుమార్కు ర 11-12. సెమలి ర
చెక్లెర్ (రే) ర 84-30-0.

వాయిదాధరలు జూలై 31-6. ఆగస్టు 30-8-0. సెప్టెంబరు
ర 80-8-0.

వేరు సెనగ పప్పులు

మార్కెట్ సెనగలు:—"మిసిగ్" ర 58-8-0 ర 59-0.

సా చా పాను ర

వేరు సెనగనూనె

"గానుగ" ర 137, "సెన" ర 132.

ఆముదము

(గానుగర) ర 98.

వదును చేసిన తోలు రతి 1 లక్ష

	మొదలు	వరకు
పప్పుతోలు (8 మొదలు 8 1/2 రతులు) ర 0 12 0 ర 0 12 10		
" (తేలిక) ర 0 15 8 ర 1 0 9		
" తెలుగురూ (8 మొదలు 9 1/2) ర 0 12 4 ర 0 12 9		
" " (తేలికైనవకము) ర 1 0 0 ర 1 0 9		
" (విలువనగరం 7 1/2 7 3/4) ర 0 18 0 ర 0 18 4		
" (పిల్లారు 7, 7 1/2) ర 0 14 0 ర 0 14 6		
గజతోలు ర 0 9 9 ర 0 10 6		
గజమాడతోలు ర 1 0 6 ర 1 1 9		
అవుమార్తోలు ర 1 12 6 ర 1 18 9		
కుకతోలు ర 2 18 0 ర 2 15 0		
గొట్టెతోలు ర 3 0 0 ర 3 4 0		

వదును చేయని వచ్చితోలు

తెలుగురూ మేకతోలు 100-కి ర 180 0 0 ర 200 0 0	
తెలుగురూ మేకతోలు " ర 175 0 0 ర 190 8 0	
తెలుగురూ గొట్టెతోలు " ర 180 0 0 ర 175 0 0	
తెలుగురూ గొట్టెతోలు " ర 175 0 0 ర 170 0 0	
తెలుగురూ పట్టు బాదన 1-కి ర 30 0 0 ర 36 8 0	
తెలుగురూ పట్టు " ర 20 0 0 ర 22 0 0	
తెలుగురూ పట్టు " ర 30 0 0 ర 36 0 0	

ఫోర్టు సెంటు జార్జి జిల్లు

(జూలై 6, 1926)

ఆరికకాళు

అండ్రు లెఫ్టనెంట్ గవర్నరు మదరాసు గవర్నమెంటు ప్రెస్సు
అసిస్టెంటు సూపర్ టెండెంటు నియమించిరి.

నాయకాళు

మదరాసు నగరమునందలి జయిల్ ప్రేక్షకునిగ రాల్ బి
వి. మల్లుగం ముదల్యుగారిని నియమించిరి.

ఈ దిగవారిని ప్రత్యేక టెంపివేజన్సీలుగా నియ
మించిరి:—రేపల్లి, గుంటూరుజిల్లా—సి. శ్రీరాములుగారు,
రావు నూరయ్యగారు, వి. రాజులుగారు. అనకాపల్లి—దురి
సెట్టి నరసింహారావు పంతులుగారు.

డిల్ బి జి. నారాయణస్వామి ఛెట్టిగారిని, విడుదలైన
కె. డిల్ నరసింహం పంతులుగారు చేస్తున్నావునులో అన్ని
జయిళ్లను అధికారేతర ప్రేక్షకునిగ జూయిలుకు అధికారమొసం
గిరి. జూలై 28 తేదీనుండి రెండేండ్లవరకు యాయాద్యోగ ముం
డును.

మదరాసు శాసనసభకు వాణిజ్యసంఘము పరిశ్రమల
నియోజకవర్గమునుండి జి. ఎ. సామ్యుయేల్ గారిని ప్రతినిధిగ
ఎన్నుకొనిరి.

రివెన్యూకాళు

ఎల్. కోయిలపిల్లెగారు రామనాడు డిస్ట్రిక్టల్ గారిని
రివెన్యూబోర్డు అసిస్టెంటు సెక్రటరీగా నియమించిరి.

కె. సుందరం అయ్యగారిని చిత్తూరు డిస్ట్రిక్టల్ గారిని
నియమించిరి.

భద్రాచలం తాలూకా పోలవరం ఏజన్సీ జిల్లాలో
జూలయి మాసమునుండి చేర్చబడును.

అగ్నివృద్ధికాళు

ఈ దిగవ "సి.ఎస్." సబ్ డివిజన్ గౌరవ అసిస్టెంటు కో
ఆఫ్ టెక్నిక్ రిజిస్ట్రార్లుగ 1926 సెప్టెంబరు 1 వ తేదీ వరకు
నియమించిరి. అనంతపురం ఎల్. గంగాధరశాస్త్రిగారు (పరిగి)
ఎల్. భీమనేనరావుగారు (కల్యాణదుర్గం) పిళ్ళవెంకట్రావుగారు
(తెనకాల) హ. శివరావుగారు (అనంతపురం) కె. కొండారెడ్డి
గారు (తాడిపత్రి) సి. రంగనాథయ్యగారు (గుత్తి) రామచం
ద్రరావు (రేపాపే) రెడ్డి నరసప్ప (కదిరి).

బల్లారి:—సి. బాలాజీరావుగారు (బల్లారి) ఎ. ఎం.
గేడు (అబూరు) బాలప్పగారు (రాయదుర్గం) వి. తాతారావు
(కుద్దిరి) జి. ఎం. గవయ్యగారు (హవనిపాడగల్లి).

చిత్తూరు:—రెవ. జె. భూషణంగారు, టి. ఎల్. రామ
కృష్ణరెడ్డిగారు, ఎం. వెంకటరామయ్యగారు, పి. గోపాలరాజు
గారు. ఎల్. నారాయణరెడ్డిగారు.

కడప:—ఎ. పరశురామ రావుగారు పి. శేషచార్లగారు
ఎం. సీతారామయ్యగారు, ఆర్. వెంకటరామయ్యగారు, రెవ.
వైటాగారు.

గంజామ:—పి. వీరభద్రస్వామిగారు, వి. కె. పాత్రో
గారు, పయ్యరు అమీరాలిగారు (శ్రీమాన్ నిత్యానందదాసుగారు
డి. ఆకులనాయుడుగారు బి. వెంకటరామమూర్తి పంతులుగారు
ఉ. సత్యనారాయణ పంతులుగారు, జె. జగన్నాథరావు నాయు
డుగారు, జి. వి. సీతాపతి పంతులుగారు, ఉస విగ్నేశపాత్రో
గారు, నరసింహ పాడిగారు, సీతారామ భంజగారు, రాల్ సాల్
ఎం. వి. అప్పారావు పంతులుగారు.

గోదావరితూర్పు:—ఉ. సీతారామచంద్రంగారు, సి
శేషగిరిరావు పంతులుగారు ఎ. నరసింహులుగారు.

గుంటూరు:—మా. గోపాలకృష్ణయ్య గారు,
అ. శంకరనారాయణ పంతులు గారు, కొ. వెంకటరావు
పంతులుగారు, ప. హనుమంతరావు పంతులుగారు, సి. సింహాచలం
పంతులుగారు, రెవ. జి. ఆర్. హాపుగారు, జి. ప్రేమయ్యగారు.

కృష్ణా:—ఖాల్ సాల్ మ. మ. అబ్దుల్ హిమాను సాహెబు
గారు, బి. భానుమూర్తి పంతులుగారు, టి. వెంకటసూర్యప్రకా
శరావుగారు, జి. వెంకటరత్నం పంతులుగారు.

కర్నూలు:—ఎస్. బాలాజీ సింగగారు, గో. నాగిరెడ్డి
గారు, ముర్తుజా సాహెబుగారు పి. బాలిరెడ్డిగారు, రెవ. ఎం.
ఎల్. యాను, ఎం. తంబుస్వామిపిల్లెగారు, ఎస్. నరసింహులు పం
తులుగారు, ఖాజా ఇమాము సాహెబుగారు, ఖాసా నాగ
రెడ్డిగారు.

మదరాసు:—జి. శ్రీరామబాబుగారు, ఆర్. రాజ
గోపాలుగారు, వి. ధర్మలింగంపిల్లెగారు.

నెల్లూరు:—బి. విశ్వనందరావు పంతులుగారు ఎ. నారా
యణరావుగారు, టి. వీరాస్వామిరెడ్డిగారు, వె. అప్పారావు
పంతులుగారు, పి. వెంకటసుబ్బారెడ్డిగారు.

విశాఖపట్నం:—జి. సుబ్బారావుగారు, వై. నరసిం
హంపంతులుగారు, డి. వెంకటవలిరాజుగారు, ఎజిస్. ఎస్. వి.
యజ్ఞ నారాయణపంతులుగారు.

ఎస్. ఎ. డేవిసు, స్టీముబాయిల్స్ ఇన్ స్పెక్టరుగారిని
జూలై 28 తేదీనుండి నియమించిరి.

ఎ. యస్. రాజగోపాలయ్యంగారి, అసిస్టెంటు ఇంజ
నీరుగారిని గోదావరి పశ్చిమదీవిజనునందు ఎగ్జిక్యూటివు ఇంజ
నీరుగారిని నియమించిరి. వారిస్థానే ఎం. వి. రామస్వామి
అయ్యరుగారిని నెం. బ్రాలు డి. వి. జను అసిస్టెంటు
ఇంజనీరుగ నియమించిరి. ఎల్. జె. జోసపుగారిని శ్రీకావళం
పబ్లిసిజను అసిస్టెంటు ఇంజనీరుగ నియమించిరి.

ఎల్. దొరయ రాజయ్యరుగారిని గోదావరి పశ్చిమ
దీవిజనునందు నియమించిరి.

కృష్ణ పశ్చిమదీవిజను ఎగ్జిక్యూటివు ఇంజనీరుగారిని
కృష్ణానది కన్వల్వేటరుగ వైకుంఠపురం కొండనుండి సముద్రము
వరకు నియమించిరి.

స్థానికస్వపరిపాలనకాళు

డి. బి. కొమ్మిరెడ్డి నూర్యనారాయణమూర్తి నాయుడు
గారిని గోదావరిజిల్లాబోర్డు సభ్యులుగ నియమించిరి.

చిత్తూరు జిల్లాబోర్డు ఉపాధ్యక్షునిగ సి. మునుస్వామి
ఛెట్టిగారు ఎన్నుకొనబడిరి.

కర్నూలు జిల్లా బోర్డు అధ్యక్షునిగ
రా. బి. సి. వి. రంగారెడ్డిగారు తిరిగి ఎన్నుకొనబడిరి.

కృష్ణ జిల్లాయందు భీమవరం తాలూకాబోర్డు అసెంబ్లీ
యందు వృత్తిపన్ను వసూలుజేయుటకు అధికార మొసంగబడెను.
అతన్ను పంచాయితీల యావరణయందు వసూలు జేయరాదని
బోర్డువారు తీర్మానించిరి. కావున పంచాయితీ లున్నచోట్ల
యీ పన్నువసూలు చేయబడెను.

విద్యాకాళు

ముక్కవల్లి నూర్యనారాయణ గారిని రాజమండ్రి ఆర్ట్స్
కాలేజీనుండి ప్రెయిమింగు కాలేజీ జూనియరు ప్రఫెసరుగ ని
యమించిరి.

ఎస్. ఇ. రంగనాథంగారిని ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీలో
ఇంగ్లీషు ప్రాఫెసరుగ ఇండియన్ విద్యాకాళుయందు నియమిం
చిరి.

డిట్టకవి సుబ్రహ్మణ్య శర్మగారిని అసంతపురం నుండి
మదరాసు ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీ అడిషనల్ ఇంగ్లీషు ప్రాఫెసరుగ
నియమించిరి.

కర్తా వెంకట్రావుగారిని అనంతపురంనుండి రాజమండ్రి
ఆర్ట్స్ కాలేజీకి మార్చిరి.

గుత్తి తాలూకా బోర్డునుండి అనంతపురం జిల్లా విద్యా
సంఘ సభ్యునిగ ఎస్. వెంకటసుబ్బయ్యగారు ఎన్నుకొనబడిరి.

నూజివీడు తాలూకాబోర్డునుండి కృష్ణజిల్లా విద్యాసం
ఘసభ్యునిగ శ్రీరాజా ఎస్. అప్పారావు బహుమారు జమీం
దారు గారు ఎన్నుకొనబడిరి.

కర్నూలు విద్యాసంఘ సభ్యునిగ రెవ. సి. ఇ. బి. ఫిం
చిగారు ఎన్నుకొనబడిరి.

గోదావరి జిల్లాబోర్డునుండి తూ. గోదావరి విద్యాసంఘ
సభ్యునిగ పి. చక్రపాణి నాయుడుగారు ఎన్నుకొనబడిరి.

నాయకాళు

అలి రజాసాహెబుగారు కర్నూలు బారిష్టరు
అమలాపురం జిల్లా అడిషనల్ మునసబుగ నియమింపబడిరి.

చో. భక్తవల్సేలు నాయుడుగారిని అమలాపురంనుండి
బల్లారిజిల్లా మునసబుగ నియమించిరి.

కప్పగంతుల సత్యనారాయణ మూర్తి పంతులుగారు,
మదరాసులో వకీలు కావలెజిల్లా మునసబుగ నియమింపబడిరి.

ఎ. ఎస్. వీరాస్వామి అయ్యరుగారిని కావలినుండి నెల్లూ
రుజిల్లా మునసబుగ మార్చిరి.

ఆర్. గణపతిఅయ్యరు మదరాసు వకీలుగారిని ఒంగో
లుజిల్లా మునసబుగ నియమించిరి.

రాబడి పన్ను ఆఫీసరు ఆర్. వరదాచారిగారిని మదరా
సు 4 వ సర్కిలునందు నియమించిరి. ఆర్. ఎ. నారాయణ
య్యంగారిని చిత్తూరు సర్కిలు నందు
నియమించిరి. ఎల్. క్లి ఫర్డు పాచి కొ గారిని మ
దరాసులో ప్రాబేషనరీ ఇన్ కమ్యూటాన్స్ ఆఫీసరుగ నియమిం
చిరి. ఎస్. వి. బాలసుబ్రహ్మణ్యయ్యరు సూపర్ వైజరుగారిని
తెజవాడ అసిస్టెంటు ఇంజనీరుగ నియమించిరి.

వైద్యకాళు

ఎ. ఎం. మెహిద్దీన్ సాహెబు అసిస్టెంటు సర్జనుగారిని
మదరాసు కండ్ల ఆస్పత్రియందు నియమించిరి.

ఎ. పి. కురియప్పను గారిని మెడికలుకాలేజీ అసిస్టెం
టు ప్రఫెసరుగ నియమించిరి.

పి. వెంకటగిరి గారిని రాయపురం రెసిడెంటు మెడిక
ల్ ఆఫీసరుగ నియమించిరి.

బ్రాహ్మబరీ హత్య

ముద్దాయి సాక్షులవాగ్దానములు సరి

మొనవేయనుట

లక్ష్మి, జూలై 8:—కర్నూలు బ్రాహ్మబరీహత్య నేడు విచారణకు వచ్చెను.

ఇక్రముద్దీను తాను బ్రాహ్మబరీహత్యకు పాముదను ఎరుగుదుననియు, భోజనమునకు వచ్చు అధికారులతో బ్రాహ్మబరీ యొక్కరియొక్క హత్యచేసెనని నాకరే భోజనమునకు తీసికొని పోయెననియు, ఇదివరలో హత ముద్దాయి అప్పడప్పడు భోజనమును బంగాళాకు తీసికొనిపోవు అలవాటుకలదనియు, భోజనపాత్రలు బంగాళాకు కొనిపోబడినవి ఆనాడుగాని మరు నాడుగాని కడగబడెదననియు, చెప్పెను. భోజనపుగరితై, చంచా, ఫోర్కు, గ్లాసు మొదలగునవి రక్తపుచుక్కలతో రసాయన కాన్స్ట్రక్షన్ కు పంపబడినవి.

ప్రేమసింగు మోటారు డ్రైవరు అతడిట్లు చెప్పెను. బ్రాహ్మబరీహత్య సరియైనవాడు. వానిని ముద్దాయి 80 వ జూనున లేవగొట్టెను. జూలై 8 వ తేదీన సరీరు కర్నూలుకు చెప్పగా కర్నూలుసాయము చేపడనెను.

సబిస్సెక్టరు

సబిస్సెక్టరు మహమదుహమీదు ఇట్లు చెప్పెను. జూలై 4 వ తేదీన ఉదయము 6 గంటలకు కాలిన్సుగా రంపినచిటి యందనది. తక్షణమే బయలుదేరి 16 నెంబరు బంగాళాకు వెళ్లితిని. అక్కడ నేను వెళ్లునప్పటికి ముద్దాయిని పట్టుకొని యొక కానిస్టేబులుండెను. అతనిపేరు మన్నాసింగు. అతనికిగూడ గాయములన్నవి. బట్టలన్నియు రక్తనిక్షిప్తమై యున్నవి. ప్రక్కనున్నవారు ముద్దాయి తనతో కర్నూలును ముప్పిదాను అను ఆమె చంపెనని చెప్పినట్లు చెప్పిరి. ముద్దాయి తన్నెవరు అడిగిరియదగుగా బ్రాహ్మబరీహత్యము గదిలో నున్నదనియు, మోహనులాలగంజిరోడ్డులో ఆ స్త్రీకేవల మన్నదనియు చెప్పెను. ఒకచాతుతోను ఒక ఇనుప దుడ్డుతోను ఇరువురను చంపినట్లు ముద్దాయి నాతోచెప్పెను. వారు ముద్దయవద్దనుండి లాగికొంటిమని ఒకచాతు నాకిచ్చిరి. పైకిలూడ వారు నా కిచ్చిరి. దానినే అబ్బానుకు ముద్దాయి ఇదివరలో ఇచ్చియుండెను. దానిమీదనే హత్య గావించుటకు ముద్దాయి వచ్చెను.

అబ్బాను ఖాను

అబ్బానుఖానురికెసంవత్సరములనుకాదు. అతడిట్లు చెప్పెను. నేనుకప్తానుకాలిన్సునద్ద కెండున్నర సంవత్సరములనుండి గుర్రపు మాలిగానున్నాను. ముప్పిదానుకును నాకుసంబంధముండెను. ఆమె తనంతటనే నానద్దకువచ్చెను. బారబాంకీజిల్లాలోని జహంగిరాబాదునకు చెందినది. ఆమెభర్త సైనికాధికారివద్ద నాకరు. నేనక్కడనుండగానే పరిచయమయ్యెను. ఆమెభర్త కలకత్తావెళ్లి తిరిగిరాలేదు. అందువలన ఆమె నాచెంత చేరినది. నేను లక్ష్మి నుండి కెప్టానాకరికి వెళ్లియుంటిని. నేనుతిరిగి లక్ష్మిచేరిన రెండునెలలకు నన్ను చేరవచ్చినది. ఇక్కడనాకు భార్యగానే మెలగుచున్నది. ఈ ముద్దాయిని ఆరునెలలనుండి ఎవరీద్రును. ఆతడు నానద్దకు వచ్చుచుండెడివాడు. నెలాపడునై ములక్రిందట ఆమెను లేపడినామోయెను. మొదటఆమెను గ్రామీణుల బంగాళాలోనుంచెను. నేను కప్తాను కాలిన్సుగ్రామమునకుంటిని. వారు బ్రాహ్మబరీగారికి ఉత్తమువ్రాసుచున్నట్లుగారు ఆమెను ఆ బంగాళానుండి లేవగొట్టించెను. ఊడకకు

నగరస్వాధికారి సాక్షు విచ్చుయొక్కవల్లమచ్చిరి: "ముద్దాయి నా కాయాధునికమును బంగ తరువాత మోసిని చూపెను తాను దానితో కర్నూలుగారివని చెప్పెను. 1) లిటి యున్నాడు. అవిచూచినప్పుడు మొదట ర. నెనెరియ్యమునవచ్చి. అవి రక్తపుచుక్కలేనని ముద్దాయి చెప్పెను. నకు ఎంతయో అని తానాలో చూపగా తాను దానిని కర్ణి అనెననిది కాంగ్రెసుపయోగించినట్లు చెప్పెను. గదిని తని మెంటుతో పోరాడి టైటుమెంటును తయారుచేసితిని."

ముద్దాయిని తాను క్రాసుచేయటమనవి. ఇందులకు ఉడుగు అక్కరలేదని సాక్షులుచెప్పినదంతయ్యెడిలో ఉప్పుపుడు దేశమెను. ఇరువురు కాన్స్టేబులసాక్షు మైనకోయవాసుల భూములకు పోయిరి.

అందులకు ప్రజలకు విశ్వాసములేదు.

శ్రేష్ఠ మైనది వ్యాపకములు

శిలాజతుర సామగ్రి (రిజిస్టరు)

ఈ దేశమున దీనిపేరు, గొర్రులు లేదని నామము. దీనిని శిలారసము, బలమిచ్చు గొప్ప బలవర్ధక దివ్యమైనదని నది మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనది. పురుషులకులక స్వప్నగాని 3 నిశ్చయమైనది. కఠినమైన అశుభ శోగము, బలమైన వాదనోగములు, తీవ్రమైన పిత్తరోగములు, విహితుల దగ్ధ శ్వాస (శ్వాస) కఫరోగములు, తుయ, శుక్ర నష్టము, సవారోగములు, స్నాయు దుర్బలము, రక్తవికారము, దుర్బలములు, యింకనేకవ్యాధులకు ఖండితముగ నిర్దూలముచేయును. మంచి పురుషులకు, శుక్రశక్తి, శరీరకౌఠి, అగ్నిశక్తి, శోగనాశము అత్యుత్తముగ కలుగును. ఇది శ్రీలకును మంచి గుణకారి. రోగులు- నిరోధులు పదా నేవించుకొని ప్రాంతల్య అమృతవృక్షము 1 డబ్బి రూ 8 పాస్తీ 5 అణాలు.

(రిజిస్టరు) చిరటానవ (రిజిస్టరు)

ప్రపంచమున జ్యోములు హరించు ప్రసిద్ధ దివ్యమృతములలో మా "చిరటానవ" దేశమున గొప్ప జయము, తీర్తి, ప్రఖ్యాతి గడించుచున్నది. చలి జ్వరములకును, క్రొత్త జ్వరములకును, ఇంతవల ? ప్రపంచమున కీడించు సకల విష జ్వరములకును "చిరటానవ" నిజమైన వజ్రాయుధమువంటిది చెప్పవచ్చును. నెదురు సలహా పొందుకనే నిర్భయముగ ప్రతివారు ఉపయోగించి జయము పొందుచున్నారు. సీసా రు 1 ఒకటి 2 సీసాలకు పాస్తీ 5 అణాలు.

అద్భుతగుణముగలది ! ప్రమేహగజాంకుశం (రిజిస్టరు)

ఇది మేహ, మూతరోగములు, స్త్రీలైతర శోగములు, క్లుష్ణ స్థూలిత శిశువులు మోసిండు ప్రసిద్ధమృతము. మూత్రముగ సెగసంకటములును, సవాసంకటములును, అందువలన కఠినమైన వాదనోగములును, వానాశిష క్లుష్ణగంధిర వ్యాధులును క్రొత్తప్రాత శోగములనక అత్యుత్తముగ మోసిండు. ఇది గణితము, శుక్రనష్టరోగముల హరించు శ్రేష్ఠమైన దివ్యమృతమైయున్నది. "మిత్యయమున 'గనేరియా' పాగొట్టు రహస్య దివ్యమృత మితియే" అనుభవములు క్లాపించియున్నాడు. 30 మాత్రలు రూ 8 పాస్తీ 5 అణాలు.

(రిజిస్టరు) శంకరతైలం (రిజిస్టరు)

శ్వేతకుష్టు- చర్మదళితు- మచ్చలు- పుట్టకలు- దద్దుర్లు శిర్యాలకు చేయు అనుభవనిది మహామృతమును 30 పాస్తీ 5 అణాలు.

ఇవి గాక ఇంకనేకావధములు మావద్ద యుండును కేటలాగు కోరిక పంపబడును.

ప్రాంచి ఆయుర్వేదరత్న - భిషగ్ శిరోమణి
మెయిన్ బజారు బి. శ్యామసుందరావ బ్రదర్సు
బెబెవాడ గంజాం ఆయుర్వేదావధాలయం, బరంపురం, చెన్నరాజధాని.

కామినియానూనె

చదువుడు యోచింపుడు కొనుడు
జగత్సృష్టిచెందిన కామినియానూనె (రిజిస్టరు చేయబడినది)

ఉష్ణప్రదేశముల కిది అమోఘమైన వాసనద్రవ్యము. ఇది వెంట్రుకలు ఊడిపోవడం కావదును, వాటి యొక్క అభివృద్ధిని, సాగమును హెచ్చించును, పుష్టియందు గలుగునుటకు పారద్రోలును, బట్టలను మాన్దును. రంగుమారిన వెంట్రుకలకు మూలము రంగును గలిగించును.

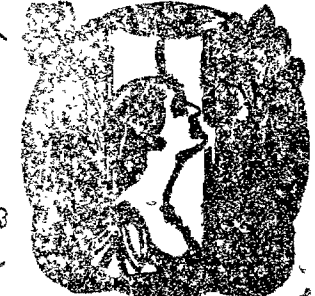
దీనియందు మనోహరమైన గువానగలదు. ఉపయోగించిన తరువాత మెండుకు ఉత్సాహమును, చల్లదనమును, నుంచియోచిన ను గలిగించును. నేనకు నేలనుండి దీనిని ఉపయోగించి, దీనిచే గలుగు అపారమైన ఆత్మచ్ఛుతగుణమును గుఱించి చాలగొప్పగా పొగడి యున్నాను.

ఈ దీనిను తెలుపబడిన యోగ్యతపత్రము చదువుడు. దివాకొచంగు భండారి, అమృతేశ్వరు పంజాబునుండి వ్రాసినది:— "మీ కామినియానూనె పరిశీలించితిని. ఇది వెంట్రుకలు పెరుగుటకు, అందముగా నుండుటకు చాల ఉపయోగకరము. వి. పి. మూలముగా 4 బుడ్లను దయచేసిపంపుడు.

దీనిని ఉపయోగించుటకుమరువకుడు. ఇప్పుడే దీనిని కొనుడు. 1 బుడ్లి ధర రూ 1-0-0 పాస్తీ 0-6-0 ప్రత్యేకము 8 " 2-10-0 " 0-12-0 "

హెచ్చరిక:— కామినియానూనె ప్రతి పట్టామునందును, గ్రామమునందును యుండు ప్రతి సాగరికగయండును చూచునందు తప్పక దొరకును. కొందరు వర్తకులు తెలియనివర్తక గుణులగు రహస్యవారికి మునిచ్చి "ఇది షర సము, శ్రేష్ఠమైనది" చెప్పుదురు. అందులో వారికి గొప్పలాభము గలదని తెలుసుకొనుడు. గాన అట్టివల్లవి వ్యాపార తంత్రములమీదు లోబడకూడదు. ఎప్పటికిని కామినియానూనె తప్ప మరేదియు వాడకూడదని, శ్రీరథరమహానుభావు.

అత్తరులన్నిటికి రాజవంట్టిది ఓటో డిల్ బహారు వాడబడిన వారందరిచేచాలగొప్ప గొప్పగా ప్రశంసించబడినది. చెడిన మూలమును కొని చుక్కలను నేసిన కొత్తగా కోసిన పువ్వులువలె మిమల్లు ప్రక్కలకు దానివాసన వ్యాపించును. దీనిని ఒకసారి వాడుడు: తరువాత మిత్రవ్యాధుడు దీనినేనాడుడు. 1 బుడ్లి బుడ్లి 1 కి ధర రూ 2-0-0 వి. పి. ఖర్చులు రు 0-5-0 ప్రత్యేకము 1 " " 1-4-0 " 0-5-0 " కాంపెట్ బుడ్లి 1 కి ధర రూ 0-2-0

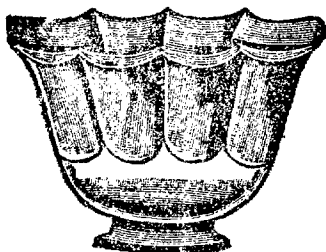

సోలీషరు:—ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్ కంపెనీ, 285, బాహ్యమణిడు మార్కెట్టు, బొంబాయి.

వర్తకులకు యిట్టి సదుపాయము ఇది వరకు లేదు 1882

వర్తకశిఖామండులకు సీమవెండికి గారంటి నిచ్చెదము ప్రతి గృహమునందును ఆమూల్యమైన తరుణము ఖరారు ధర అవశ్యముగా నుండితీరవలెను

8 సం॥ 8 తులముల యెత్తువరకు 8 నైజాలందు పేలాగి నైలు, పట్టెలుతట్టిన గిన్నెలు, తయారుగానున్నవి. ఈ దిగువ తెలుపబడిన ధరప్రకారము యివ్వబడును. ఒకేసారి 1 గ్రోసు ఆర్డరు యిచ్చిన ఒక వారము లోపుగా సరఫరా చేయబడును. లోన, పైన చెక్కుగా మెరుగు నేయబడియున్నది.

ఆలిపోను నెం. 2802

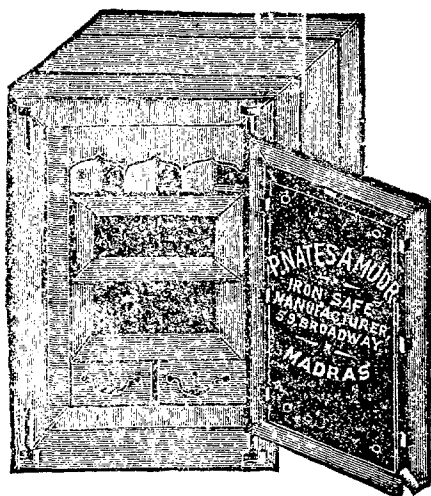
1 గిన్నె మొదలు 8 వరకు	కు 1 కి ధర రూ	1-1-0
6 " 12 " "	" " "	1-0-6
8 డబ్బెలు ఒకేసారి తీసిన	" " "	1-0-0
8 " " " "	" " "	0-15-6
12 " " " (1 గ్రోసు)	" " "	0-15-0

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ

తంజివీలొనము "ఉమ్మడియార్"

నగలవర్తకులు, 25 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

నరసము దృఢమైనది నమ్మకమైనది

ఇప్పటిమోస్తరుప్రకారము బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుప పెట్టెలు ఈదిగువ తెలుపబడినవారివద్ద అమ్మకమునకు సిద్ధముగా యున్నవి.

బాంతులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కో ఆపరేటివ్ సంఘములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి. (1429)

పి. న. శే. శ. మొదలియార్,
ఇనుపపెట్టెలు చేయువారు,
ప్రాప్రైటరు, 59, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.
నటరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్కుసు.
ఐరన్ అండు బ్రాన్ ఫౌండర్లు

ఆయిల్ ఎంజినులు, మోటారులు, పెషినుభాగములు, మొదలగు నవి రిపేరు చేయుటయందు సమర్థులగువారు. రై నుమిల్లుకు కావలసిన సిలిండర్లు, స్పాష్టింగు నట్లులు సరసముగా యివ్వబడును. సుబ్బరాయశిల్పి, పెద్దనాయకన్ పేట మద్రాసు. పెషి నులకు సంబంధించిన భాగము లన్నియు ఆర్డరుయిచ్చిన తయారుచేసియివ్వబడును. ఉత్తరములు వ్రాసిన బదులు వ్రాయబడును.

ననోషధి శబ్దార్థనిఘంటువు.

మౌలికలయొక్క సంస్కృతశాసములకు వాడుకలో నున్న తెలుగు పేరులు వ్రాయబడినవి. 35000 శబ్దములకు అర్థములు కలవు ఇదిఉన్నచో నైద్యకళబు సింధు, సర్వశబ్దసంబోధిని మున్నగు గ్రంథములు అక్కఱలేదు. క్యాలికోలైండు నెల 3-4-0 లు. అను ఖనిజభస్మరాజము ఇందు సమ ప్రఖనిజములు కుద్దిచేసి భస్మములు చేయు యా నాని ఆయుర్వేదవిధానములు గలవు. కు 1 కి రు. 500 కిమ్మతుగల భస్మములు కూడ గలవు. క్యాలికోలైండు నెల రు. 2-0-0

“భస్మప్రదీపిక”
రెడ్డి పోదరులు, రాయవరము. గోదావరి.

అప్పటమైన చ్యవనప్రాస

2426

(నుప్రసిద్ధమైన ఆయుర్వేద ఔషధము) పరిశుద్ధతకు, లో పరహిత్యమునకు పూచీ యివ్వబడును.

ఈ దిగువ తెలుపబడిన వ్యాధులకు తప్పక మంచి నుణిమిచ్చునట్లు పరీక్ష చే రూఢియైనది.

దగ్గు	ఉబ్బసము	విస్తారముగా పనిచేయుట
జలుబు	క్యాసకృచ్చము	ఎదుగుకండ జేయుట
రొమ్ము పడికెము	చిక్కిపోవుట, దుర్బలత్వము	కృశింపచేయు వ్యాధులు మొదలగునవి

కానిజము నుంచి క్లితిలో నుండును. ముఖముగా జీర్ణమునకు. కాలప్రసర్తిని సరిగా నుండును. మిక్కిలి లోలకము. నుంచి రుచికరది ఎంతధర యిచ్చినను యాంతకం లేను (శ్రేష్ఠమైనది దొరకదు. ఎంత నయ మునం దైతను ప్రతిదినము ఉపయోగించుటకు తగిన శ్రేష్ఠమైన టానికు. కాడ్లివర్ నూనె కంటెను శ్రేష్ఠ మైనది 20 తులము (40 నిసములకు సరిపోవు) ఔషధము. నెల రూ 2-8-0

KALPATARU AYURVEDIC WORKS,
Head Office:-94, GRIFFIN STREET, CALCUTTA
Agents for the Madras Presy :-ANDHRA AYURVEDIC PHARMACY LTD.,

కెను బంగారమునకు, సీమవెండికి, తర్పములకు పూచీ నిచ్చెదము.

మావద్ద పలురకముల లోలాకులు, దుద్దులు, మోపులు, బంగారుమెడచెయినలు, మొలత్రాడులు, బంట్లర మొదలగునవి తయారుగా నున్నవి. వివరములకు ఈగువ విలాసములకు వ్రాయుడు.

ప్రాప్రైటరు: కాసుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి, శనగపాటి కోటయ్య అండుబ్రదర్లు.

ది ఆంధ్రప్రాయలరి మాన్యుఫాక్చరింగు కంపెనీ

పొడ్డాపీను: బెజవాడ. 1149 (3) 1597 బ్రాంచి: 51 చైనాబజారురోడ్డు మద్రాసు.

అపురూప పద్ధరాగము

ప్రకృతి విచిత్రము

“గాఢ రక్తవర్ణముగల అసలైన బర్మాపద్మరాగములభిం మట చాల దుర్లభము. చాలవోట్ల పద్మరాగములు కలవుగాని బర్మాపద్మరాగములు చాల శ్రేష్ఠమనియు వానిని బడయగలి గినవాడు చాల అదృష్టవంతు డగుననియు తెలిపెదరు. అట్టి అపురూప పద్మరాగము నాకడనున్నది. అది అసలైన పద్మ రాగము. సలక్షణమును చాల శ్రేష్ఠమునైన దని నిర్ధారణచేయ బడినది. ఆ పద్మరాగము నడుమ నొక అణుమానవాక్యతికలను. దానికి వడలంతయు తెల్లని ఆచ్ఛాదనమును తలపై నొకతెల్లతల పొగయును కలవు. ముఖచ్ఛాయ కొంతవరకు చామనచాయ యనదగును. దానిని చూచినకొలదియు ఆయూర్తి మరింత విస్మ వ్త మగుచుండును. భారతదేశమున భూగర్భ పరిశోధక కాళి యందలి యొక పెద్ద అధికారికి నేను దానిని చూపితిని. అతనికి గూడ చాల హాస్యర్యము కలిగినది. అది చాల అమూల్యమగు మాణిక్యమని అతడు నుడివెను. ఎవరైనను చూడగోరినచో ముందు నాకు వ్రాసిన నేను కాలనిర్ణయముచేసి వ్రాసెదను. అపుడు వారు వచ్చినచో దానిని చూపించెదను.

దాని కెచ్చటను సాటిలేదని నేను ఘంటాపథముగా చెప్పగలను. ఇదియొక ప్రకృతివైచిత్ర్యమని యనినను యనవచ్చు ను. భారతదేశమున నవరత్నములకు సహజముగా మతసంబంధ మగు విలువగలదగున దీనికిచట అపూర్వమగు విలువ యున్న దనుట కెట్టి ఆక్షేపణయునులేదు. దానికి రీతి అవిరకాలముననే వ్యాపించగలదు. ఇట్టివి సాధారణముగా లభించునవి. కావుననే నేను దీనినిగూర్చి ప్రతికలకు వ్రాసితిని. ఇది నిత్యమును పూజిం పబడదగినది. లేదా సంస్థానాధిపతుల మకుటముల నలంకరింప దగినది. భారతదేశమునం దనేక మాణిక్యములకులపు గాని దీని కేదియును సాటిలేదు. అని కలకత్తా కాపనసంఘసభ్యుడు డాక్టర్ . హెచ్. డబ్ల్యు. బి. మెరెస్కొగారు వ్రాసిరి. (హిందూ)

హిందూసభ శాసనసభాభ్యర్థులక్కరలేదు

బీహారురాష్ట్రీయ హిందూసభ నిర్ణయము

పాట్నా, జూలై 8:— బీహారు రాష్ట్రీయ హిందూసభ కార్య నిర్వాహక సమావేశము నందు యొన్నికల విషయము చర్చింపబడెను. కాంగ్రెసు అభ్యర్థులపేర్లకు పరిశీలించినపిదప చాలవరకు అభ్యర్థులందరను హిందువులయెడ సానుభూతి గల్గియే యుండిరినియు హిందూ సభ ప్రత్యేకముగ నభ్యర్థులను నియమించుట వ్యాయమున సకారణమునుగాదనియు కమిటీభావించెను. అందుచేత హిందూఅభ్యర్థుల కందరకును కాసనసభలందు హిందువుల పక్షముననభిమానము విహించిపనిజేయవలెనని గోరుచు లేఖలను వ్రాయవలెననియు అది వరకెప్పుడైన కొందర చర్యలన హిందూమతస్థులకు కష్టమును ఆందోళనమును గల్గియున్న అట్టివారికి ప్రత్యేకముగ నొక లేఖ వ్రాయుటకును తీర్మానింపబడెను.

మొహరం ఏర్పాటు

మొహరం పండుగరోజులలో హిందువులు మత విద్వేషముతో సంపాదించిన రాదనియు, ఆ సమయములందు బలి ప్రదానము హిందూమతభావమునకు ప్రతికూలముగాన అ దనియు, మహమ్మదీయుల ధర్మముల కేమాత్రము ను ప్రతికూలముగ నుండి వారికి కష్టమును గలుగజేయరాదని యున్న యొక తీర్మానము గానింపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

రెస్పాన్సివులకు

శాసనసభాభ్యర్థులు

కార్యదర్శినిర్ణయము
పూనా, జూలై 8:— జయకరుగారు బొంబాయి పట్టణమునుండి భారతీయ శాసనసభకు రెస్పాన్సివులకు అభ్యర్థిగను, ఉపాధ్యక్షులగు బొంబాయి శాసనసభకు విశ్వ విద్యాలయనియోజకసభ్యులమున కభ్యర్థిగను ఉండుటకు నిర్ణయింపబడినటుల రెస్పాన్సివుల సహకారపక్ష కార్యదర్శి ప్రకటించెను. (ఆ. ప్రె.)

ఓటరు మహాశయుల కొకమనః కాంగ్రెసు పక్షమునకే ఓటు జేయుడు

ప్రస్తుతం ఓటర్ల యొక్క మనసులను ఆకర్షించు ఒకపార్టీవారు రెండవ పార్టీవారిని దూషించుచూ నిం మొత్తమూ వ్రాయు వ్యాసములను దినపత్రికలలోను పత్రికలలోను నిరంతరము చూచుచునే యున్నాము. పక్షమువారు స్వతంత్రపార్టీవారు తదితరపార్టీలవారు కాంగ్రెసు కొంతకాలము కాసనసభలను బహిష్కరించి తరువాత కాసనసభలోనికి పోయి నిరంతరం ప్రతిష్ఠాంభుము చేయియునని శోచనీయ అది సాగక గవర్నమెంటుకు సహాయయ్యెననియు ప్రమోదింపక ఉద్బోధముల కూడ స్వీకరించుననియు కాంగ్రెసుకు నిలకడ లేదనియు కాబట్టి కాంగ్రెసుకు వోటు యివ్వవలనియు మాకే వోటు యివ్వవలయునని ప్రచారము చేయు నారంభించిరి దీనికి తోడుగ కొంతమంది వ్యక్తిత్వములు బహిష్కరణవారులమని చేరు బెట్టుకొని రాజ్యవదుల యొక్క చక్రములను నిరంతరము విచారించుచు కాంగ్రెసుకు చెయకూడని ద్రోహమును చేయుచున్నారు. కేవలమే నిర్భాగ కాగ్రామమును ఏకాగ్రముగా కూర్చున్న కయినను రానివ్వరు అదిగో వానికి చెప్పేవాడు కనున యన్నట్లు సోదరులారా, ప్రపంచములో ఏజాతీయసంఘమునను ముక్కుకు నూటిగా పెట్టి యుండులేదు ఎందుచేతనగా జాతీయసంఘ అనగానే ఎన్నియో అనంతరముల వదిలు అని యన్నియు దాటుటకు మొదట నిర్ణయించిన పక్షము కొంతవరకు మార్పు చెయవలసి వచ్చును ఇట్లు మార్పు చేసినందున ఎన్నియో ఒకను చూచియున్నాము ఇంత మాత్రమున జాతీయ సంఘ దూరవచ్చునా? లోపములందు మానవ సహజము ఈజ్ఞులు స్వతంత్ర పార్టీల మొదలపొందిన పక్షముకు భిన్నము కాదు కాదు కాదు ఉన్నవాటి జన్మింపబట్టి వచ్చి బ్రాహ్మణేతరలకు ఏమయిన లాభము కూర్చునా? లాభమునకు బదులు ఉద్బోధముల అపేక్ష చేసి వైషమ్యముల పెంచినది ఒప్పింపబట్టి కొంతమంది స్వార్థపరులకు ప్రముఖులకు ఉపరించడము తప్ప బ్రాహ్మణేతరలకు ఎంతమాత్రము లాభములేదని చెప్పబడు గత ఆరు సంవత్సరముల కాలమునయే చెప్పబడుచు వైగా సర్వమతములకు సహనస్వాతత్వము నిచ్చు కాంగ్రెసును బ్రాహ్మణాధ్యమముని దూర జన్మింపబట్టికి పరిపాటయినది కాంగ్రెసును వృద్ధిలోనికి తీసుకువచ్చిన కనాతత్వశీ, దేశబంధుదాను మొదలయిన వారు బ్రాహ్మణేతరలుకారా? అట్టివి కాంగ్రెసు బ్రాహ్మణాధ్యమము ఎటులయినది? కావున కొంతమంది స్వార్థపరులకు కాంగ్రెసెతరుల చెప్పుమాటలందు లక్ష్యముంచవద్దు ప్రత్యేక సంప్రదానిద్యము దేశమునకు గొప్ప అంశమని మహాత్మాజీ, దేశబంధుదాను సర్ హరిజన్లు మొదలయిన ప్రముఖులు అనుభవముమీద వాక్రచ్చి యున్నారు ఇదియునుగాక ప్రస్తుతం ఉత్తర యిండియాలో జరుగు అల్లగులమాదా ప్రత్యేక సంఘప్రాతినిధ్యమునకు కొంతవరకు కారణమని చెప్పవచ్చును జన్మింపపక్షము బ్రాహ్మణేతరలకు మేలు చెయవలయునంటే నాయకులు స్వార్థత్వాగురు ఉండవలెను ఉచితముగా విద్య వ్యాపించుటకు నిర్బంధముగా ప్రతివాడు చదువుకట్లు గవర్నమెంటులో చట్టము ప్యానుచేయించిట్లయిన అప్పుడే మర బ్రాహ్మణేతర సంఘము వృద్ధిలోనికి రాగలదు ఇట్లు చెయువారు యిప్పటి జన్మింప పార్టీలో లేరు చెయవలసిన విధము చేయలేక బ్రాహ్మణులను దూషించుటతో పరిపూర్ణి చేయుచున్నారు బ్రాహ్మణేతరసంఘము యెడల సానుభూతిగల బ్రాహ్మణుల ఎంతోమంది గలరు ఎప్పటికైనను ఒక సంఘముగృహ్యలోనికి రావలయునంటే యితరసంఘములను దూషించిగతిమాత్రమున వృద్ధిలోనికి రాజాలరు ఇందుకు నానాటికి క్షోదకకము వచ్చుచున్న జన్మింప పార్టీయే నిదర్శనము ప్రతిసంఘముయొక్క వృద్ధికి పాగు గుసగుసుయొక్క మైత్రీ అవసరము తరువాత వనదేశము యొక్క పరిస్థితులబట్టి రేండేపార్టీ యండవలయును 1 గవర్నమెంటుపార్టీ 2 ప్రజాపార్టీ దేశములో నెవరియిష్టమువచ్చినట్లు వారు పార్టీలకు లేదీగిగియెడల దేశమునకు ఎంతయో అవసరము వాటిల్లును కాబట్టి ప్రస్తుతం ప్రజాపార్టీ అనవసరది కాంగ్రెసు ఒకటే కాంగ్రెసె ప్రజాతరఫున గవర్నమెంటుతో పోరాడి ప్రజలహక్కులకు నిలబెట్టినది విగతాపార్టీలు ప్రజలహక్కులను భంగపరచి గవర్నమెంటుకు అందైనదియనవి ఇందులకు ఉదాహరణము, అసహాయయోద్యమము వృద్ధిలో ఉన్నప్పుడు దేశ నాయకులను నిర్బంధించుటకును అసహాయవాదుల భూములకు నీరు యిచ్చుటకు నిరాకరించుటకునూ మొదలైన ప్రజలకు విశాక

రతదేశమందు ప్రధాన న్యాయ స్థాన సంస్థాపనము

సర్ హాసీసింగు గవర్నని తీర్మానము

బొంబాయి సుప్రసిద్ధ న్యాయవాదుల
అభిప్రాయములు

బొంబాయి, జూలై 8:—సాధ్యమైనంత తొందరగా రతదేశమందు ప్రధాన న్యాయస్థానమును స్థాపింపవలసిన గోరువు సర్ హాసీసింగు గవర్న మొదలగువారు స్త్రీయందు ప్రతిపాదింపవచ్చు తీర్మానముపై బొంబాయి ప్రసిద్ధ న్యాయవాదుల అభిప్రాయముల “యిండియన్ డైలీ” ప్రకటించెను. సర్ చిరున్ లూయి, సెల్వోవాడు, ఎఫ్. ట్యూర్ ఖాన్ గార్లు గవర్న గారి ప్రయత్నములకు లేకముగ అభిప్రాయ మిచ్చుచున్నారు. భారతదేశమందు న్యాయస్థానము అవసరములేదనియు, వాంఛనీయునియు వారు దెబ్బచున్నారు. (అ. ప్రె.)

పిల్లల సంరక్షణ శాసనము

శ్రీ గౌరవమేజిస్ట్రేటుల సభాతీర్మానము

బొంబాయి, జూలై 8:—కోవాన్ జిహంగీరుగారి విజి అగ్యుత్తతక్రింద జరిగిన శ్రీ గౌరవ మేజిస్ట్రేటులసభాసనందు గావింపబడిన తీర్మానముప్రకారముగ కొన్నిప్రాంతాలైనను వెంటనే పిల్లలసంరక్షణశాసనమును అమలునందువలయుననియు, చెడు పరిస్థితులనుండి రక్షింపబడినవారక్షించి శరణాలయముల కంప అప్పును పీలుగునగుననియు తనమునకు విజ్ఞప్తినొసెను. పిల్లలకొరకు ప్రత్యేకముగ న్యాయమును స్థాపింపవలయునని వారు కోరిరి. ఆనరరీ మేజిస్ట్రేటుల న్యాయస్థానమందు విచారించు బెంచీలో నుండవలయుము గోర బడెను. అట్టి న్యాయస్థానములందు చాలకాలము పట్టునెడ, 16 సంవత్సరాలలోపు యీదుగల పిల్లలు గావించునేరముల విచారించువారి అభిము మొకశ్రీ గౌరవ మేజిస్ట్రేటు అయిన నుండవలసనియు వారు సూచించిరి. బొంబాయినగరమందు ప్రక్కం 15 మంది శ్రీ గౌరవ మేజిస్ట్రేటులు గలరు. (అ. ప్రె.)

పాపా అల్లరులు

సైన్యపు రాక

పాపా, జూలై 8:—డక్కా యాప్టర్స్ ఫ్రాంటిరు రైపుల్సు అసిస్టెంటు కమ్యాండరు బ్రూలేసుగారు నిన్న తి ఇక్కడకు వచ్చిరి. ఇరువురు హైందవఅఫీసర్లను నూన సోల్దగ్గును రాత్రి రానున్నారు. అధికారులును సాయుధ సుదళమును ఢక్కామిమెన్సింగు, నాడియా, రంగూరు, మూరు, మాల్వా, దీనాజపూరు, బోగ్రా, జల్పైగురి, డార్జిలింగ్, యి. బి. రైల్వేపెద్దుగు కెన్సూరునుండియు వచ్చియున్నారు. జిల్లాలోనుండి మహమ్మదీయుల లూటీపరంపరలు వచ్చుచున్నవి. గయాస్పూరపు శ్రీ జనమును జాగ్రత్తగాము చేర్చిరి. మాలేపురము, ఛాండే, కైజురీ, శ్రీ పురము, నలకా, లును శాంకరిపార, అటికుల బజార్లను లూటుచేయబడిన సుజానగరమునకు దగ్గరనున్న ఖాతర పురమున పోలీసులు తుపాకుల కాల్చిరి. వారక్కడకు కొన్ని పోయినపులు పట్టుకొనుటకు పోయి కొందరను అరెస్టుచిరి. పట్టుకొనబడినవారిని విడుదల చేయించుటకు చాలని మహమ్మదీయులు గుమిగూడిరి. వారు పోలీసువారిపై బడతుపాకుల పేల్చిరి. దెబ్బలుతగిలిన వారి విషయము తెలియక, డివిజనలుకమిషనరు పోలీసు డిప్యూటీఇన్స్పెక్టరు జనరల్ జిల్లా న్యాయాధికారిసూపరింటెండెంటు గార్లుసుజానగరము తర్ఫురములు చూచిరి. న్యాయాధికారి పోలీసుసూపరింటెంటు ఇరువురు గాయపడినవారితో తిరిగివచ్చిరి. పాపూరి, ధూల్పైరీబజారులు నిన్నరాత్రి లూటీచేయబడినవి. 12 ము అరెస్టుచేసిరి. ఇంతవరకును మొత్తముమీద 52 మహమ్మదీయులు పట్టుబడిరి. (అ. ప్రె.)

“బసుమతి” శిక్ష రద్దుచేయబడుట

కలకత్తా, జూలై 8:—కలకత్తా మైక్రోస్కోపిక్ సొసైటీ చివారు బసుమతిపత్రికా సంపాదకునకు స్థాపకునకు విధిశిక్ష అన్యాయముని తీర్మానించిరి. (అ. ప్రె.)

మదనపల్లి

(స్వ కీ య వి లే ఖ ి)

మోమోరియల్ లెటర్

జూలై 7 - కొలరిమానము క్రిందట గవర్నరు మోమోరియల్ ప్రభుత్వము విస్తారజిల్లా పర్వతముచేయుటలో యీ గ్రామమునకువచ్చిన సంవత్సరమున ఆహ్వానమునుపాడు వసూలుచేసిన నిధిలోని లెక్కబాబుకు ప్రైవేటును యూనియన్ వారు 80-8-26 లేదన సాయంత్రము 6 గంటలకు 4 బాకర్లెర్ ఎ ఆర్ సి వెస్ట్రేజ్ ఐ సి యన్ గారి యాజమాన్యమున గవర్నరుదండవల సామర్యమునుగ హిందూబోర్డు వారికా పారశాల యెదురుగనుండు చావునందు శ్రీ వెంకటేశ్వరస్వామి వారి ఆలయ మునుదులనుండు చావునందు "మోమోరియల్ లెటర్" నామాంతరమున రెండు గ్రామాలెట్లను కాశ్వరముగ వెలగించు ఏర్పాటుచేయు ప్రారంభోత్సవసందర్భము ముగిరాశ్రీ ఆర్ కేవగిరిరావు, ఆర్ శివరామశాస్త్రిలు గార్లు వాటిలాభమునుగూర్చి ప్రవచించినతర్వాత తాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగా రగు ముగిరాశ్రీ టి నారాయణరెడ్డిగారు వెలిగించిరి

మతోపన్యాసము

2-వ లేదన సాయంత్రము 6 గంటల మొదలు 9 వరకు శ్రీ వెంకటేశ్వరాలయమున బ్రహ్మశ్రీ మైసూరు గుబ్బరాయ శాస్త్రిలువారు "వర్ణాశ్రమధర్మము"లను గురించి వేదోపనిషత్తులనుండియు, శ్రుతి, స్మృతి, శ్లోకప్రమాణములతో భారతదేశపు పూర్వపు తాత్పర్యమును చాటిరి. అర్చనప్రకార ప్రయమును వెల్లడించిరి. స్వగర్వవిమూలన సేటిభారతీయుల దుష్స్థితిని గూర్చిచెప్పి, తన్నివారణోపాయములను సూచించి, పునరుద్ధారణావశ్యకతనుగూర్చి ముచ్చటించిరి. పితరజన్మలాభివాహము, పునర్వివాహము, అస్పృశ్యతానివారణ మున్నగు సేటిసంఘ సంస్కరణోద్ధమములకు సాక్షిప్రాయముకారు.

హరికథ

పుంగనూరునుండి వచ్చియుండు బ్రహ్మశ్రీ భాస్కర విశ్వేశ్వరశాస్త్రిగారు "ప్రహ్లాద" మున్నగు హరికథలు కొలచి దినములనుండి చెప్పుచున్నారు. నాలుకవైతిని ఎక్కువగ ఆనక రించుచు జనలకు విశేషముగ ఆకర్షించుచున్నారు.

ఫస్టుగేడు కాలేజీ తెలుసుట

నిన్ను 7 వ లేదా ధియసాఫెత్ సెకండ్రీగేడ్ కాలేజీ బి. ఏ. తరగతితరచుటతో ఫస్టుగేడు కాలేజీగా మార్చబడెను. ఉదయము 7½ గంటలకు ఎప్పటివలె వివిధములనుండి మామూలు పేరకు దైవప్రార్థనలు జరుపబడి భారత మాతృప్రభుత్వ చేయబడినతర్వాత కాలేజీ ప్రిన్సిపాల్ శ్రీ. పి. యస్. త్రిలోకికర్ గారి అధ్యక్షతక్రింద బిసెంటుహోలనుందు సమావేశమైయుండిన ప్రముఖులను, విద్యార్థులను, ఉపాధ్యాయులను శ్రీ ఆర్. కేవగిరిరావుగారు ప్రభుత్వమున అంగభావయందు మాట్లాడుచు, అంగము ప్రపంచభాషగానన్నను, ఆంగ్లదేశీనినానల మగుటచేతన, ఆంగ్ల విశ్వవిద్యాలయ యాజమాన్యమున ముందు పనిచేయ నుండుటచేతను ఆంగ్లమున సువస్థసిన గోరుచు యీగ్రామ జీవితమునందు 50 సంల నుండి విద్యాభివృద్ధి విద్యావ్యాప్తి విద్యాపరిణామము క్లి క్లితైన మురుగేశ ముదిలియార్ ఓ. యల్. శర్మ, యం. కె. సుబ్బారావు, ఆర్. గిరిరావుగార్లును ఏయేకాలమునందు విద్యా విషయమునకుగాను ఎంతెంతటి త్యాగములు చేసినదియు ఎన్ని కష్టనష్టము లనుభవించినదియు కాలగ్రెసు హైస్కూల్ టవును హైస్కూల్, మున్నగు హైస్కూల్స్ చరిత్రయు 1913 సంలి 48కి దివ్యజ్ఞానసమాజమువారి యాజమాన్యము క్రిందికి వచ్చుటయు అర్చనప్రభుత్వ దొరగారియు డా|| బిసెంటుగారి యొక్కయు కృషిచేసిన ఎన్ని దినదినప్రవర్ధమాన మైనదియు గవర్నరు పెంటింగుగారి వలన సెకండ్రీగేడు కాలేజీగా మారుటయు హోమరులు రాజకీయాండోశన సమయమున జాతీయకళాశాల జాతీయ ఉన్నతి పాఠశాల ఎట్టి కష్టపరంపరల మధ్య చదువుబడుటయు రాజకీయాండోశన ఆంగ్ల తరువాత రికగ్నిషన్ వాండుటయు ఎన్ని అభివృద్ధిరముగ కళాశాల నిర్వహింపబడుచున్నదియు తమ విద్యార్థి సేననుండి కలిగిన అనుభవములను తేలివారిగ వివరించిరి సమాజమువారిచే నడుపబడు కళాశాలవారి ఆదర్శములను గరించియు, సర్వముత సామరస్యమునకుగల యాభివృద్ధియు మత దైవభక్తి దేశభక్తి రాజభక్తి గలవారిగ విద్యార్థులను తరిమిచేయుటను గురించియు దేశాపరిశ్రవకు అర్హత ప్రాముఖ్య స్థాన మొసంగటను గురించియు సంగీతము చిత్రలేఖనము మున్నగు కళలభివృద్ధిపరచుటకు యిచ్చబడిన స్థానమును భగవదనుగ్రహముచే స్వచ్ఛపాయముగ నున్నవిషయము ఫస్టుగేడు కాలేజీగా ధర్మనిలబడు యి

వృద్ధు స్వచ్ఛపాయముగ గోవరించుండు తెట్టుగ్రామమున అంతర్జాతీయ విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణ ఏర్పాటు జరుగుచుండుటనుగరించియు ఆదర్శములను గురించియు చాక్షుశ్రీ కా|| బోర్డు డి|| బోర్డువారికి గ్రామవిద్యాభివృద్ధికి పెంటింగుండియం తోడ్పడి సహాయమును కీర్తికాయలైన నారికిం గుర్తుచు గ డా|| బిసెంటుగారిని స్పష్టతా పూర్వకమునములు గనుర్చిండుచి ఏ తరగతి ౧౨ వల వర్ణసంతోషదినము చెప్పి విరమించిరి

తరువాత ప్రాథమిక య్ శ్రీరామాయి అంగము ౩ 5 ఎంచుల కళాశాలలోని యదార్థి జవిత పర్వ లక్ష్మణులనుగరించెడు, ద్విజ్ఞాన సమాజ హోమ యాజమాన్య క్రింద భారతదేశమున నడుపబడుచుండు పాఠశాల, కళాశాలలోని విద్యార్థుల పాండుయన్న పాండనన్న కీర్తి ప్రాయశ్చిత్త, ప్రతిష్టలను గురించియు, కాశీ హిందూ విశ్వవిద్యాలయ, అడయాల్ గిండిస్కూల్, మున్నగునని కేర్నొన్, ప్రాచీన ద్వారాశ్రవములందలి గురుశిష్య సాంప్రదాయము గూర్చి యిప్పటిదేశకాల పరిస్థితులను లగివల్ల నిర్వహింపబడుచున్నవిగమును, రాజకీయములందు సహకారోద్యమము సర్వవిధముల శ్రీయోదాదాయకము లనియు చెప్పిరి

తరువాత సెకండ్రీపాఠం విద్యార్థిని శ్రీమతి విజయమమ్మ వీణనాయిం చెను అందరుచాల

ప్రశంసించిరి

డా|| బిసెంటుగారి స్థానే అధ్యక్ష కీక మలకరించియుండిన, ఆమె ప్రతినిధిగ శ్రీ త్రిలోకికర్ గారు, ఏనకా నీయూరాల బిసెంటుగారి ఉత్సాహశక్తి, సహాయపాట క్రింద తాము కళాశాలయు, భవిష్య దంతర్జాతీయ విశ్వవిద్యాలయమును నిర్వహింపనున్నారో అట్టిమాతా బిసెంటు దేవకికి, యువనాయక మహాశయుడును, స్థానిక జన్మాభిమానముచే బిశ్వ విద్యాలయము నిమిత్తమును విశేషకృషి ప్రచారము చేయుచుండు శ్రీ జడ్డు కృష్ణమూర్తిగారిని తా|| డి|| బోర్డుగార్లును, గ్రామస్థులకును కృతజ్ఞతను తెప్పిరి. నేడు, బి. ఏ. క్లాసు తెరచుచున్నాననియు సంతోషదిన మనియు, అందరి సహకారము కావలెననియు- కాలేజీ హైస్కూల్ డిపార్టుమెంటుకు సంబంధించిన అధికార్లుకు, ప్రాధాన్యము ఎరుకపరచిరి. నాడు కళాశాల, హైస్కూల్ మాయబడుననిరి.

పూర్వము కళాశాల ప్రిన్సిపాల్ గానుండిట్టి డా|| కజి సునీరగారును దివ్యజ్ఞాన సమాజ ఉపాధ్యక్షులగు సి. జనరాజరాధాసుగారును పంపిన అశేషు తంత్రితాత్రులశ్రీ త్రిలోకికర్ గారు చదివి వినిపించిరి.

తరువాత, సంగీతోపాధ్యాయులగు లక్ష్మీ నరసింహంగారు. త్యాగరాజకీర్తనలు, మంగళముపాడినమిడన మంగళవాద్యములతోడను, పూలు కండ చక్కరచ్చిన వారందరికిని పంచినెట్టుట చేతను నాటి సభా కార్యక్రమము ముగిసెను. వచ్చినవారందరు సంతోషముతో గృహభిముఖు లైరి.

ఆంగ్లజనసంఘము-ఖరగపురం

జంగ వివరములందలి యాంగ్లల స్వీయాభివృద్ధికర ప్రయత్నములను కేంద్రీకరించు సజ్జేషుతో ఖరగపురమున ఆంగ్లజనసంఘ మును పేరున నొకసంఘమును ది 8-10-1925 లేదని ఆంగ్లము స్థాపించినారు. ఈ వైపుల ననేక ఆంగ్ల సంఘములు వివిధములగు సజ్జేషులతో స్థాపింపబడి పనిచేయుచున్నవి. పరస్పర సహకార సామర్థ్యాలుతో సమీకరింపబడక పోవుటచే నాంగ్లల జాతీయాభివృద్ధికరప్రయత్నములు కేంద్రీకరింపబడుటగాని బలపత్రము లగుట గాని కాజాలకుంటచే ఆకాంతత దీర్చు సజ్జేషుతో నీ సంఘము స్థాపింపబడినది. సుస్థిర, సక్రమ, సంతత కాంతమార్గముల నాంగ్లల పురోభివృద్ధిప్రయత్నముల జేయుటకు ఈ సంఘము స్థాపింపబడినది. ఆరునెలలకు నాలుగణాలచందా నిచ్చి సంఘమును ములకు బదులగు నాంగ్లలెల్లరును ఈ సంఘమున జేరవచ్చును.

ఆంగ్లదేశీయజేషులం దాంగ్లీయవాన్యపిత్త ప్రయత్నించుచున్న యీసంఘమున నాంగ్లలెల్లరును సభ్యులుగా జేరియు విరాళము నిచ్చియు పత్రికలు పుస్తకములు సుచితముగ నచగ్రహించియు సలహాలిచ్చియు, నింకను తమకు తోచురీతిగ సహాయములజేసియు నీసంఘాభివృద్ధి కాలగిన దోహదమొనరించ ప్రార్థించుచున్నాము ఈసంఘ ముపయ్యము సజీవమును అగటకు ఆంగ్లప్రతికాధిపతులెల్లరును తమపత్రికల సుచితముగ నిచ్చి ఆంగ్లదేశీరాష్ట్ర వాసనాంగ్లల సక్రమాభివృద్ధి కర్తయత్నిములగుచ్చి తమతమపత్రికలందు వ్యాసములు ప్రకటించియు ప్రధానవాన్యములను వ్రాసియు నదర్శిధ మొనరించ ప్రార్థించుచున్నాము. తనసానిధూతిన సంపాదంపగతిగి-ప్రతిపత్నరమును ఆంగ్లవిహాసభల నేర్పాటు జేయునజ్జేషుగలరు వాంఛాయ రంగునూగారివలె ప్రత్యేకముగ నొకపత్రికను ప్రకటించు నభిప్రాయము గలరు ఆంగ్లలారా! మినావరకు మగు మాకు దగినసహాయ మొనర్చుడు

దేవరాజు నీతారామస్వామి

కారవ కార్యదర్శి

యూరోపియన్ సైనికోద్యోగిపై నేరము

మోటారుబండిని వేగముగతోలి పోలీసువారిని పడద్రోయుట

సర్పూరు పోలీసుకోర్టులో విచారణ

తెల్లీకెంటు డెజియల్ అను సైనికోద్యోగి 24-3-26 న రాత్రి వెంటెనెట్ వంతెనపద్ద తాను నడపుచున్న మోటారు కారు నలవ్వముతో అతివేగముగ త్రోవినందున బాహుము శిలావిగ్రహము నొద్ద నున్న 1019 పోలీసుజవాను కెన్సిన్ నాయకు అజివాగిని పడద్రోసినందున పోలీసువారిచే నేర మారోపింపబడి నేను ఎగ్జార్డు ప్రధానరాజధాని మేడిచేట్టు గారిచే విచారణ గావించబడెను. తీర్పు కేటికి నిలిపివేయబడెను.

24-3-26 న రాత్రి 8-30 గంటలకు జిమ్మో నా, డెజీ గార్లతోటలకు మధ్య వెంటెనెట్ వంతెన సమీపరగ తెల్లీకెంటు డెజియల్ గారు తన మోటారుకారును అతివేగముతో నడుపుచున్న బాడేహోము శిలావిగ్రహము నొద్ద కాకలాయున్న పోలీసుజవాను కెన్సిన్ నాయకు అజివాగిని ఎడో కాను, శిరమందు గాయములు గలుగునట్లులను, స్పృహదప్పి పడిపోవునట్లుల కావించెను అది పోలీసువారిచే నేర మారోపింపబడెను

ముద్దుయితరపున కోయిలో గారు వాదించుచు ముద్దుయి బా డి గా గు రో డు మీ రు గ వచ్చి యుండెననియు, అజిమయనందు ఎడమచేయిపై పగ ఒరొక వైకిలు పెక్కినవచ్చుటగాంచెననియు, వైకిలు ఎడమవైపుగ తొలగుటకు మాను నాలగుచురలు శబ్దమునర్చినను వైకిలు తొలగనందున పోలీసుజవానుకు సమీపముగ పోవలసివచ్చెననియు, పోలీసుజవానుకు సమీపమునకు జేరగ చే కారును నిలిపెననియు, కాని బండి పోలీసుజవానుకు తాతలవలన స్వల్పముగ గాయములగుగిలెనని బట్టెడి.

ప్రాసిక్యూటర్ తరపున టి. సుందరరావునాయుడు గారును, పోలీసుజవాను గాయములు పరీక్షించిన జనరలుహోస్పి త్రిలోని డాక్టరు సుందరంగారు పరీక్షింపబడిరి. సుందరరావు గారిసాక్ష్యము ప్రాసిక్యూటరు కనుమలముగ నుండెను. కాపైను ఓబ్రహీముగారి సాక్ష్యము మాత్రము ముద్దుయి కనుమలమైయుండెను. కేటి కేంకను తీర్పుజెప్పెను.

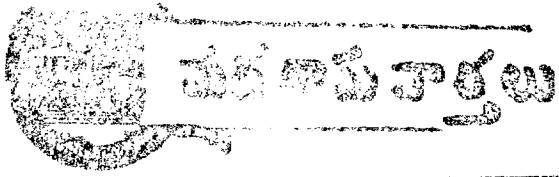
శ్రీ గాంధీవిద్యాలయము-అవిడి

ఈ పై విద్యాలయము శ్రీయత్ గోడేటి వెంకట్రావు, నూర్వప్రకాశరావుగార్ల సోదరద్వయముచే, సుమారు రెండు వత్సరములనుండి ఆధిక యత్నావహముతో దినదినాభివృద్ధి నొందుచు యున్నదని దేశీయులకు ముసజయములకు చాలా సంతోషముగా నున్నది. గోడేటి సోదరులు చందామాపకముగా తెచ్చుచున్న ధనముగాక వారి స్వంతముగా తెచ్చుకొన్న ధనమును వారి స్వంతోపయోగములనుమాతా విసర్జించి యీ పై విద్యాలయమునకే వెచ్చించు చున్నారు. శ్రీగోడేటివెంకట్రావుగారు విద్యాలయపు కార్యదర్శి నానో ఆపరేషన్ కు ముందు దేశములో కలియుగార్ధున నామంబు ధరించి సుమారు నెలకు 500 రూపాయిలు ఆర్జన చేయుచు ఆ సంపాదన విడనాడి కొత్తపేట తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘములో చాలా అభివృద్ధియును పనిచేసి అనేక శ్రమలుపడి యీ తాలూకా ప్రజల దృష్టిని కాంగ్రెసుపై మరలింప జేసి అ సహాయోద్యమములే ను కంజవైదుటతోడ నేతమదృష్టిని కాంగ్రెసు నుండి మరల్చక యీ విద్యాలయసహాయుడై అనేకవ్యయ ప్రయోగకోర్చుచు, నేటికి పంచు విద్యార్థులతోసహా నూట ముప్పదినుండి పాఠరజేర్చి, స్థిరపభవనము, దేశపటములు తెప్పించి, ఆంగ్లరాష్ట్రీసంఘమువారిచే నియమింపబడ్డ విద్యావిధానము ప్రకారము, యింజనీరింగు, వైద్యము తప్ప తక్కినవిద్యా విధానమునంతయు పాటరకు పోకపజేయుచుండిరి. ఇప్పటికి యీ విద్యాలయములో 6 తరగతులున్నవి. యిట్టిఅభివృద్ధిగా నున్న విద్యాలయమును, నానాటికి ప్రజలసహాయములేక మూసివేయవచ్చుచున్నదిగదా యని బహు సరితపించుచున్నారు. దక్షిణసోదరులారా!

మాయదారముల జాతి శక్తిచందనతో సాధ్యముగంత తొండుగ్గా, యీ పరిహాసమున్న విద్యాలయస్థితి బాగుగదా యితోకములు కావలెనని ప్రార్థించుచున్నాము.

సునర్ల బ్రహ్మదేవశాస్త్రి

ప్రధానోపాధ్యాయుడు

పాఠశాల ఆదాయగణన:

పాఠశాల ఆదాయగణనలో తేదీ 10 వ తేదీ రాత్రి 9 గం. పాఠశాల ఆదాయగణనలో తేదీ 10 వ తేదీ రాత్రి 9 గం. పాఠశాల ఆదాయగణనలో తేదీ 10 వ తేదీ రాత్రి 9 గం.

హిందూసంఘ సంస్కారసమితి:

హిందూసంఘ సంస్కారసమితిలో తేదీ 10 వ తేదీ సాయంకాలం 6 గం. పాఠశాల ఆదాయగణనలో తేదీ 10 వ తేదీ రాత్రి 9 గం.

పాఠశాల భగవద్గీతా ప్రసంగసభ:

పాఠశాల భగవద్గీతా ప్రసంగసభలో తేదీ 11 వ తేదీ 4 గం. పాఠశాల ఆదాయగణనలో తేదీ 10 వ తేదీ రాత్రి 9 గం.

మైలంపూరు సంగీతసభ:

మైలంపూరు సంగీతసభలో తేదీ 11 వ తేదీ 4 గం. పాఠశాల ఆదాయగణనలో తేదీ 10 వ తేదీ రాత్రి 9 గం.

దేశీయ ప్రార్థన సమాజము:

దేశీయ ప్రార్థన సమాజములో తేదీ 11 వ తేదీ 4 గం. పాఠశాల ఆదాయగణనలో తేదీ 10 వ తేదీ రాత్రి 9 గం.

ఈశ్వర 11 తేదీ ఆదివారము:

ఈశ్వర 11 తేదీ ఆదివారములో తేదీ 11 వ తేదీ 4 గం. పాఠశాల ఆదాయగణనలో తేదీ 10 వ తేదీ రాత్రి 9 గం.

మనమోహన ఎమ్.రంగసామినాయునివారి:

మనమోహన ఎమ్.రంగసామినాయునివారి ఆలయానికి తేదీ 11 వ తేదీ 4 గం. పాఠశాల ఆదాయగణనలో తేదీ 10 వ తేదీ రాత్రి 9 గం.

వెంకటగిరి కల్లు:

వెంకటగిరి కల్లులో తేదీ 11 వ తేదీ 4 గం. పాఠశాల ఆదాయగణనలో తేదీ 10 వ తేదీ రాత్రి 9 గం.

శ్రీకృష్ణకా పరమేశ్వరి దేవస్థానము ధర్మకర్త:

శ్రీకృష్ణకా పరమేశ్వరి దేవస్థానము ధర్మకర్తలో తేదీ 11 వ తేదీ 4 గం. పాఠశాల ఆదాయగణనలో తేదీ 10 వ తేదీ రాత్రి 9 గం.

మదరాసు కం. రామబ్రహ్మం:

మదరాసు కం. రామబ్రహ్మంలో తేదీ 11 వ తేదీ 4 గం. పాఠశాల ఆదాయగణనలో తేదీ 10 వ తేదీ రాత్రి 9 గం.

చెన్నపురి ఆంధ్రనాటిక సభ:

చెన్నపురి ఆంధ్రనాటిక సభలో తేదీ 11 వ తేదీ 4 గం. పాఠశాల ఆదాయగణనలో తేదీ 10 వ తేదీ రాత్రి 9 గం.

మైట్టపాల్యంమొదలు నేడు 2 గం. ఆంధ్ర పత్రిక వచ్చింది.

వెలింగులపాడు వంతెనపై నిన్నరాత్రి 65 ఏండ్ల స్త్రీ మృత్యువును పాలించింది.

గవర్నరుగారు సేదందయము ఉడకమండలమునుండి కోయంబూరు బోయిరి. కలారు వంతెనతెరచి, పిమ్మట కోయంబూరులో వ్యవసాయ కళాశాలయందు నూతన భవనము తెరచి నేడు సాయంకాలము బయలుదేరి శ్రేణులను 8-10-గ మదరాసు చేరుదురు. వారితో వారి కుమార్తె పరివారము గలరు. (ఆ. పే.)

రెడ్డిజనసంఘము: మనగాల రాజాగారు తమ కుమార్తె సోదినీ వివాహసమయమున పై సంఘమునకు రూ. 616 విరాళ మొసంగినందులకు, కోశాధిపతి లన. సి. ఆర్. రెడ్డిగారు కృతజ్ఞత తెల్పుచున్నారు. వివాహకట్టుము ఇంత యెక్కువగా నెన్నడు యీసంఘమునకు రాలేదు. ఈవిరాళము రాజాగారి దాతృత్వమును, ఉసంఘమునెడల అభిమానమును తెల్పుచున్నది.

ఎ. రత్నాకంపెన్: పీఠ బ్రాడ్యేలో తమ కార్యాలయమునందు 14 వ తేదీన పశ్చిమియాండవరు పూజ జరిపెదరు. ఆసందర్భమున ఉదయం 8 గం. నుండి 1 గంటవరకు వేయిమంది శేదలకు అన్నదానము జరిపెదరు. టిక్కెట్లు ఉచితముగా రిగి, మాంటుకోడునందు గాని, 157 బ్రాడ్యేయందు గాని లభించును.

రాకపోకలు: దేశోద్ధారక క. నాగేశ్వరరావుగారు నిన్నరాత్రి బెజవాడకుబోయిరి. కొంతకాలము కృష్ణజిల్లాలో నుండి కాంగ్రెసు ప్రచారము జేయుదురు.

ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, ఎ. రంగస్వామియ్యంగారు, రా. బి. సి. వి. ఎస్, సరసింహరాజు, ఎ. రంగనాథం మద్యారు, సర్. టి. విజయరావువాచారిగారు, పెన్సికోధరీగారు, రా. బి. గోపాలస్వామి అయ్యంగారు, జి. టి. బోగుగారు నేడుదయం వచ్చిరి.

దేశీయవైద్యసంఘము, మదరాసు

ఈసంఘమువారు గత నెల 26 వ తేదీన మణ్సుగంసామివారి ఆధ్వర్యతక్రింద జరిపిన సభలో యితర తీర్మానములతో నాటు యాదిగువతీర్మానముల గావించిరి:

కుష్టుస్వామి శాస్త్రీగారు ఎం. ఎ. (44 విదారియారు కోవిలబిది) గారిని సిద్ధకాళి సహాయకార్యదర్శిగా నియమించి, సభ్యులచేర్చుట మున్నగు ప్రచారకార్యము జప్పగించడమైనది.

గవర్నరుమేటు దేశీయవైద్య పాఠశాలందు సిద్ధకాస్త్రీము తరగతియందు ఎక్కువమంది విద్యార్థులకు చేర్చుకొనవలెననియు, అందు చేరుటకు అంగభాష నేర్పియింపవలెనను మరతులొగించవలెననియు, తమిళభాషలోనే పాఠములు తెప్పనలెననియు యీసంఘమువారు కోరుచున్నారు. ఆవిద్యాలయమునందు దేశభాషలు బాగా తెలియని ఉపాధ్యాయులను నియమించుటచే విద్యార్థులకు యిబ్బందిగ నున్నది. కనుక తెలుగు తమిళభాషలకు తగిన ఉపాధ్యాయులను నియమించవలెనని యీసభవారు కోరుచున్నారు. నిధులు, నిధాన, శరీరశాస్త్రములకు ప్రత్యేకోపాధ్యాయులను నియమించవలెను. ఇంగ్లీషు సభ్యులు తెలుపువారి సంఖ్యను తగ్గించవలెను. గౌరవవైద్యులను నియమించవలెను.

దేశీయవైద్యసంఘము తరఫున ప్రకటింపబడు ప్రతికలకు ఈ దిగువవారిని సంపాదకులుగా నియమించిరి. భీమగిరత్తు ఎ. కనకరత్నంగారు (తమిళం) కె. కృష్ణభట్టగారు (సంస్కృతము) ఆయుర్వేదాచార్య ఐ. వి. శర్మగారు (తెలుగు) ఈప్రతికల ముద్రాకరణు ధర్మ డా|| ఎ. లక్ష్మీవతిగా రంగీకరించినందులకు సంఘమువారు కృతజ్ఞత చెప్పిరి. 28 వ తేదీన మదరాసు ఆయుర్వేద కళాశాలయందు క్షయరోగముగూర్చి చర్చింప సభ జరుపుటకు నిశ్చయించిరి.

అమృతమునకు

ఎలిసు బ్రిచ్ లోడింగు కార్మిడికేపులు 250 గలపై 1 కి ధర ను 1-0-0.

SPENCER & Co. Ltd., Madras, & Branches.

తిరువక్కేణి సభ

అల్లరిచే నగములో ముగియుట

కాంగ్రెసు ఎన్నికల ప్రచారముసభ తిరువక్కేణి చౌకు వద్ద నిన్నరాత్రి 9 గం. జరిగెను. బషీరు అహమ్మద్ సయ్యుగా రు అధ్యక్షతవహించిరి. అధ్యక్షులు ప్రభుమున యింభావ లో మాట్లాడుచు రానున్న ఎన్నికలగూర్చి చెప్పిరి. కాంగ్రెసు వారు కాంగ్రెసులో చేరినప్పటినుంచి చాలాభయము చేకూర్చి రనియు నీసారి యింక నెక్కువమందిని కాంగ్రెసువారి సే పంప వలెను. మహమ్మదీయులు కాంగ్రెసు సంస్థను త్యజి రింపరాదు. కాంగ్రెసు కేవలము హిందువుల సంతానము కాదు. అందరు అందు చేరవచ్చును. హిందూమహమ్మదీయ తగవులు ఇరుపక్షములవారిలో దుండగిండు కలిగించుచున్నార. మన మందరముకలసి ఏడువేలమైల్లదూరమునుండి వచ్చిన శత్రువు నె దుర్మోచవలెను. విదేశముల భారము ను తొలగించుకొనవలెను. ఇతరుల వలెగాక కాంగ్రెసు అధ్యక్షులు స్వాధ్యత్వముజేసి దేశసేవకు బాటుకొనిరి స్వలాభాపేక్ష వారికిలేదు. వారియత్నములవల్లగా విదేశీయులఅధికారమును తొలగించితిమేని పిమ్మట మన విభేదమును సద్దుకొనవచ్చును. ఇండియాలోనున్న బ్రిటిషు ప్రభుత్వము మహమ్మదీయులకు దగ్గరబంధువుకాదు. కావున ఈ దివిషను వోటరులు ఒక కందస్సాయి చెట్టిగారికే వోటుజేయవలెను.

టి. పి. కృష్ణస్వామి పనూరు పిమ్మట ఉపన్యసించిరి. ఇండియావంటి దౌర్భాగ్యపుదేశము వేరొకటిలేదు. స్త్రీలకు గూడ స్వాతంత్ర్యము గలదు. మనస్వాతంత్ర్యమునకు నిరంకుశ పాలకులు అభ్యంతరతెచ్చుచున్నారు. కలకత్తా అల్లరులదా వొసంగుచున్నారు. జప్తినుపక్షమువారు అధికారమునకు వచ్చి యారాష్ట్రములో పన్ను లభికముచేసిరి. ("ఎట్లు? మీ రబద్ధమాడుచున్నారు." అని కేకలతో సభలో ఆలరి ప్రారంభమయ్యెను.) పవరారుగారింక నుపన్యసించుచు జప్తినుపక్షమువారు మహమ్మదీయులకు శత్రువులు. వారు మామిగొల ననేమలను కైదిలో నుంచిరి. దేశమునకు మేలు జేయవలెనన్న జప్తిను పక్షమును రూపుమాపవలెను. అని చెప్పిరి. (చప్పట్లు చరచుట కేకలు మున్నగునల్లరి అధికమయ్యెను. "మే మైకమత్తముగ నుందుము బ్రాహ్మణుల శరము." అని కేకలు వినిపెడి.) అధ్యక్షుడు సభను ముగించెను.

శ్రీ ఓంకారస్వామివారు

శ్రీ శాంతి ఆశ్రమపు ఉపాధ్యక్షులు ప్రతిపాడునుండి యిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—శ్రీ ఓంకార స్వామివారు మత ప్రచారమునకై ఆమెరికావారి ఆహ్వానము సంగీకరించి రెండవ సారి ఆ దేశమునకు బోయినసంగతి ఎల్లర కౌకు. స్వామివారు 1925 జనవరిలో బ్రహ్మచారి ఆత్మారాముగారిని (రాజమండ్రి వర్తకులు కక్కిరాల రామరావుగారి కుమారులు) వెంట గొని బయలుదేరిరి. 1½ వత్సరముండి వారు పైదేశములో వివిధ మతముల ఆచర్యములగూర్చి బోధజేయుచు, సర్వసాధన సఖ్యమును చేకూర్చు యత్నములు గావించుచున్నారు. పీఠ శిష్యునితో సహా లండనుమీదుగ కొలంబోసు 14 వ తేదీ వత్సరని తెలియ సంకరించుచున్నాము. పీఠ 1917 సం|| గోదావరిజిల్లా తోటపల్లి కొండలపై స్థాపించిన శ్రీ శాంతి ఆశ్రమవాసులును తదితర ఆంధ్ర మిత్రులును వారికి ఆహ్వాన మిసంగవర ఆసమయమున ఎల్లరు విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

ఒడలు తెలియక చంపుట

నాగపట్నం, జూలై 9:—గంగాధరక అనే కోయంబుత్తురు చాకలి యన్. యన్. టిప్టాలోస్టీ పెన్ హాము రెవు వద్దనుండి వచ్చుచు స్త్రీయగు నడిసముద్రముననున్న పూను ఆదివారము సాయంకాలమున ఒడలు తెలియక ఒడలోని నంటవాని నొకని ఊడ్చేవాని నొకని కత్తితో పాడిచెను. వారిద్దరు చనిపోయిరి. 18 మందిని గాయపరచెను.

నాగపట్నం జూలై 9:—అస్త్రీయగు పిసాంగనుండి నాగపట్నం వచ్చుచుండెను. ఈచాకలి స్త్రీయగు అస్త్రీయతో రోగిగా చేర్చుకొనబడెను కాని ఆదివారమునాడు సంధియై టి ఒడవారిద్దరిని ఒడవంటవానిని ఊడ్చేవానిని చంపి 13 నురి గాయపరచెను. ఒక స్త్రీ తన భర్తమిదికి వచ్చుచు చూచి వానినుండి ఆయుధమునుగొనకొనెను. గంగాధరము నాగపట్నంపొలిగి వారు పట్టుకొనిరి. (ఆ. పే.)

మాకు పానుగల్లు పాలన వద్దు బూటక సంస్కరణలు వద్దు

చెన్నపురిపార్లమెంటు ప్రత్యుత్తరము

గోఖలే భవనున బహిరంగసభ

కాంగ్రెసు అధ్యక్షులకే వోటు జేయుదు

“మాకు పానుగల్లు పరిపాలనవద్దు బూటక ప్రభుత్వంపట్ల గల అసంతృప్తిని నిర్వహించుటకు కాంగ్రెసుసంఘమువారి యోజనానుసారము గోఖలే భవనున బహిరంగసభయందు, అధ్యక్షతవహించిన ఎం. కె. ఆచార్యగారి ప్రక్షుభ సభ్యులు ప్రత్యుత్తర మొసగిరి.

సభకు చాలమంది జనులువచ్చిరి. బి. కందసామిచెట్టి, సామి వెంకటాచలం చెట్టి, హమీదుఖాన్ గార్లు మొదలగు ప్రముఖులు, రాజగోపురి ఎన్నికలందు ప్రజల పరిష్కరింపవలసిన సమస్యనుగురించి వివరముగ తెలుపుచు నుపన్యసించిరి. పి. ఎం. ఆదికేశవులనాయకుడు, డా. వల్లభభూషణ్, పి. భక్తవల్సూనాయకుడు, గ. రంగయ్యనాయకుడు, మణిమహమ్మదుగార్లు మొదలగు ప్రముఖులు చాలమంది వేదికపైనున్నవారిలో గలరు. ఎం. కె. ఆచార్యగారి ప్రభుత్వతరఫాను విమోచిరి.

అబ్దుల్ హమీద్ ఖాన్ గారు

“జస్తిసుపక్షము, ప్రజాపితా రాజకీయశాస్త్రములు, రాజకీయదృక్పథములను రాజకీయపక్షముగాదు. అది ఇందు మించు నిరంకుశాధికారవర్ణనకు మద్దతు నొసగుట కనుబంధముగ నేర్పడిన స్వార్థపరులపక్షము అని అబ్దుల్ హమీద్ ఖాన్ గారు నుడిచిరి. కాంగ్రెసు భారతజాతీయ దాస్యశ్రేణుల విముక్తి నాకాంక్షించుచున్నది. అందుకొరకు కాంగ్రెసువారు గత 40 వత్సరములుగా అందు ముఖ్యముగా గత 10 వత్సరములలో నొసర్చిన ఆందోళనమును ప్రచారమును, భారతీయులకు వేరుగ వివరింపవలసిన అదనములేదు. అయిదు వత్సరములకు పూర్వము భారత స్వాతంత్ర్య సంపాదనకు మహాత్ముడు ప్రారంభించిన అసహాయోద్యమము విజయమునందలి యెంచిరి. ఇందుమించు స్వరాజ్యమును పరిపాలించినట్లే యుండెను. కాని మన దురదృష్టము వలన స్వరాజ్యమునకు స్వాతంత్ర్యోద్యమ మార్గమున కడుగులుపెట్టిన మనలో కొందరుండులువలన అసహాయోద్యమ విజయమునకు భంగము గలిగెను. అంతటితో మన దాస్యవిముక్తియు చాలదూర మయ్యెను. స్వార్థపరుల స్వతంత్ర పథముక కడుగులుపెట్టెదగాదు. స్వాతంత్ర్యోద్యమము నొక ద్రోహమునకు ప్రభుత్వమువారి కన్నివిధములను తోడ్పడుచుండిరి. అట్టి స్వార్థపరులు కాసనసభలందు జేరి ప్రభుత్వసభ్యులను దివదీసెను బలవంత మొనర్చుకుండజేసి ద్వంద్వపాలన నంతమొందించుటగాను చిత్రరంజనుని నాయకత్వముక్రింద కాంగ్రెసు వారు కాసనసభల ప్రవేశంప నిశ్చయించిరి. ప్రస్తుతద్వంద్వపరిపాలన నంతరింపజేసి వారి శిథిలములపైననే స్వరాజ్య సాధనము నిర్మించుటకు జాతీయ మహాసభవారు వృత్తినిశ్చయమై యున్నారు.

చెన్నరాష్ట్రమున స్వాతంత్ర్యసంరంభమున జాతీయ మహాసభ, ఒక నిరంకుశాధికారవర్ణనను నేగాక, నిరంకుశాధికార వర్ణన అనుబంధమును జస్తిసుపక్షముతోగూడ పోరాడవలసి యున్నది. జస్తిసుపక్షము, ప్రజానాయకులను రాజకీయశ్రేణుల పక్షముగాను, ప్రజాపితా రాజకీయదృక్పథముగాని, రాజకీయ శాస్త్రముగానివారి కేమత్రమునలేవు. నిరంకుశాధికారవర్ణనకు మద్దతునొసగుట, తమస్వలాభముల సాధించుకొనుట ఇవి రెండే వారిఆదర్శములు. జస్తిసుపక్షమువారు తమయెన్నికల ప్రచారసభలలో ఏమిచేయుచున్నారు. ఇంతవరకును తమకార్యక్రమ మేదియోచెలియబరచిరా? వారిసభలలో స్వరాజ్యనాయకులను, అధ్యక్షులను పేయపరములతో తిట్టుబడపు ఇంకొకటి కనుపించును. ఇకమిదవైనను జస్తిసుపక్షమువారు తమ కార్యక్రమమును ప్రకటించెదరని నమ్ముచున్నాను.

హమీదుఖాన్ గారు ముగించుచు, కాంగ్రెసు పక్షము వారు కార్యోచేమనునందు సాధించినకార్యములను వివరించి, కార్యోచేమనునందు స్వరాజ్యపక్ష అధ్యక్షుడు తనగృహము నందు కార్యోచేమనుబట్టి తెలిపానుమందుకొనినవియు. కార్యోచేమను అధ్యక్షునిగడికి ఒకకాల్పులు కావలెననికోర నవియు, సభలోనున్నవారికి నీవువైపు ఎత్తుగనుండు కుర్చీ కావలెనని గోరెనని గావించిన పేయమును నారోపణలను తీవ్రముగభంజించి, స్వరాజ్యపక్షమువారు ప్రజాపితా కార్యముల ప్రయత్నించినపుడెల్ల జస్తిసుపక్షమువారును, యూరపియును సభ్యులునుగలసి అడ్డునలుగుచు విషయమును వివరించిరి. స్వరాజ్యపక్షము వారు గా విం చి న వా గ్దా న ము ల

నె ర జే ర్చ న వ కా క మె స గు ట క గాను, ఈ యెన్నికలయందు స్వరాజ్యపక్ష ప్రభుత్వములే ఎన్నుకొనవలసినదని హెచ్చరించిరి

స్వాతంత్ర్యమా - నిరంతరదాస్యమా?

స్వాతంత్ర్యమును గోరెదరా? లేక నిరంతర విదేశీయ దానిసత్వమునందుండెదరా? అను ప్రశ్నలకు రాజగోపురి ఎన్నికల యందు భారతీయులు సమాధానమొసగవలసియున్నదని ఎం. కె. ఆచార్యగారు హెచ్చరించిరి. సంస్కరణలు అనురాగినివచ్చి ఆరువత్సరములైనది. అవి మిథు సంస్కృతికరముగనున్నవో, అసంస్కృతికరముగనున్నవో మితిపూర్వము చెబవలెను. సంస్కరణలు చాల తక్కువయినవియు చాల అసంస్కృతికరముగనున్నవనియు, సంస్కృతికరముగ సంస్కరణలు వెంటనే యొసగవలెనని యు కాంగ్రెసు మొదటినుండియు చెబుచుండెను. భారతీయులకు గావలసిన జాతీయశాస్త్రము తెలియజేసి, భారతకాసనసభ యందు ప్రజాప్రతినిధులు ప్రభుత్వమువారికి చెలియజేసిరి. కాని ప్రభుత్వమువారు వారి సేమాశ్రమను తక్కువైట్టలేదు. అందుచే భారతదేశ ప్రజల నిర్ణయమును గైకొనుటగాను మార్చి 1 వ తేదీన స్వరాజ్యపక్షమువారు కాసనసభనుండి నెడదించిరి. మిరాజాతీయశాస్త్రముల బలపరుచుచున్నారా? లేక ప్రభుత్వము వారు గవర్నరుని నిర్ణయభావము నామోదించుచున్నారా? రాజగోపురి ఎన్నికలలో నీవిషయమే దేలవలసియున్నది.

స్వాతంత్ర్యోద్యమమున కడ్డుదగులుంటు

ఆచార్యగారు మరరాసునందలి మంత్రవిద్యపక్షమునుగు రించి విమర్శించుచు, వారధికారమునందున్న ఆరువత్సరములలోను ప్రజలజీవనాన్నిగలిన లాభములేమి ప్రశ్నించెను. వారు ప్రజలయెదుటకువచ్చి ఇదిగోమహాకార్యముల సాధింపగలిగితిమి. మాకార్యక్రమమిది అని చెబుటకు సాహసంపలే? వారు మివాంటుల నడుగుటకువచ్చినపుడు ప్రతివాడును ఈవిషయముల నడుగునలెను.

జస్తిసుపక్షమంత్రవిద్యమువారు, ప్రజలకుపయోగకరమగు పనులన్నియు జేయకపోవుటయేగాక, భారతదేశము స్వాతంత్ర్యోద్యమమునకు నిరంతరము అడ్డుదగులుచుండిరి. మంత్రవిద్య అధికారులు లేనది జస్తిసుపక్షప్రభావమంత్రయగు పానుగల్లు రాజాజే అంగీకరించెను. ఈవిషయమునుబలపరుచుటకు, పానుగల్లు రాజాగారు ముద్దీమును కమిటీయెదుట నొసగినపాత్రమునందే ఉపన్యాసమును కొన్ని క్షణములచదివి వినిపించెను. మంత్రుల కెట్టి అధికారములేనియెడల వారామంత్రపదవులం దెందు కుండ వలెను? ఎన్నికలం తో పోయిన స్వపాక్షకులను, సభ్యత్వములకు నామినేషన్లుయెటు మంత్రమేనా వారు మంత్రులగు నున్నది? ఉపన్యాసకు డింకను మాటలాడుచు, భారతదేశమునందే మంత్ర వర్ణ పరిపాలనను గూడ జస్తిసుపక్ష మంత్రవిద్య పరిపాలన యంత అధ్యాన్నముగలేదని నుడిచిరి. మిగిలిన బూటక సంస్కరణలు, నిరంకుశాధికారము మంత్రవిద్యముగా గావలెనా? క్రొత్త సంస్కరణల ప్రజలకు బాధ్యతవహించు ప్రభుత్వము గావలెనా? చెప్పుడు. మిగిలిన బూటక సంస్కరణలు, బూటక ప్రభుత్వము గావలెనా? (మాకక్కరలేదు మాకక్కరలేదు అని పెద్దకేకలు) పానుగల్లు రాజాగారు సిగ్గుయందున్నను పూనాయం దున్నను గూడ మిక్కిలినిశ్చయ ముతనికి వినిపించుగాక.

సంస్కరణలవలన గలిగిన లాభము లేమి?

పరకురామ పాత్రోగారు సర్ పాత్రోగారై; శివజ్ఞానం పిళ్ళెగారు సర్ శివజ్ఞానంపిళ్ళెగారై. పానుగంటి రామారాయణం గారు రాజా సర్ విరుల సంపాదించిరి. రావుబహద్రు దివాను బహద్రురై. మరొకొందరు రావుబహద్రురై. ఇదియేనా ఈసంస్కరణలవలన గలిగిన ఉపయోగము? తిరుటకు ఆహారములేక మల నులమాడుచున్న ప్రజల కేమైన ప్రయోజనము గలిగెనా?

ఒకవైపున నిరంకుశాధికారవర్ణననుచే సహ్యానితులను రావు బహద్రు దివాన్ బహద్రు, సర్లు మివాంటు నడుచుచున్నారు. రెండవవైపున, భారతీయవాస్యమును బావుటకు కాశాగార ములకైన జనులకు సిద్ధముగనున్న దేశసేవకులు మివాంటు నడుచు చున్నారు. మిరే బానిగ నాలోచించుకొని మిథు న్యాయముని తోచినవిధమున మివాంటుల నొసగుడు. భారతమాత నింకను

దాస్యమునందే యుంచి, దాస్యశ్రేణులముల నింకను బలవంత మొనర్చుటయో, దాస్యవిముక్తి నొనర్చుటయో యీ ఎన్ని కలలో దేలవలసియున్నది అంగరాజనీతిజ్ఞు లీ యెన్నికల ఫలి తమును అతిగాగర్హితో గమనించుచున్నార భారతీయుల భవిష్యత్తి యెన్నికలలో నిర్ణయము గావలెను ఈ విషయ నిశ్చయించు మిథు మిథును సరిగ నిర్వహించవలెను

సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు

“జస్తిసుపక్షమువారు నైనను ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానము నుంచిదని నమ్మి మంత్రవిద్యల గైకొనలేదు పెద్దపెద్దజీవులు బలపరుచునను ఆకేచే వారి మంత్రవిద్యల నంగీకరించిరి అట్లు గానియెడల వారిమాటలనుబట్టి చెలియకును సమన్వయపరులైన బుట్ట వేరొకమార్గము లేదు” అని సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు నుడిచిరి స్వరాజ్యపక్షమువారు, లేక స్వరాజ్యము గావలెనని కోరునెడల, ఈ రాత్రియే స్వరాజ్యము గావలెనని మేమడిగిన మని నావ్వుల నటకమేదలియారాగారు నుడిచిరి ఆరని స్వరా జ్యమును చెలుతురు జూడనియ్యట కిట్లుములేదు గాబోలు రాత్రి పూట స్వరాజ్యము కావలెనని కోరుచున్నాడు. (నవ్వు) ద్వంద్వ పరిపాలనవలన పెద్దపెద్ద వేతనములు పుచ్చుకొనువారి సంఖ్య హెచ్చిపోవుట తప్ప వేరొండులాభ మెడియు గలుగలేదు. మరి కొంతమంది భారతీయుల జీవితములు దొరకెను. కాని వీని వలన ప్రజాసామాన్యముపై పన్నులభారము చాల హెచ్చెను. ప్రభుత్వవిధానమునందు మార్పు లేకుండ, భారతీయుల కెన్ని యెక్కువ యాద్యోగములను కల్పించిన, భారతదేశదాస్య శ్రేణులముల మరింత బలపరుచుట యను విషయమును గమనింప పోవుట విచారకరము. ఒకరిద్దరు మంత్రవిద్యలు లభించుట వచ్చు-సంస్కరణలవలన-స్వసామాన్యముల గాని, వర్తమాన గాని ఏమి ప్రయోజనము గలిగెను? వారి కెట్టి ప్రయోజనమును గల గకపోవుటయే గాక, వస్తులభారము మాత్రము హెచ్చెను.

జస్తిసుపక్షమువారు మంత్రవిద్యలందున్న ఆరువత్సర ములలో గావించిన ముఖ్యకాసనముల కెట్టిగాని తీవ్రముగ విమర్శించుచు, వ్యాజ్యముల తగ్గించుట కుత్సేహం బడిన హిందూధర్మార్థాదాయకాసనములను, వ్యాజ్యములు మరింత హెచ్చెనని చెలిపిరి. మదరాసు విశ్వవిశాలయ కాసనము, ఎంత అధ్యాన్నముగ నున్నదో చెన్నపురి హైకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తి ఖండనము కం తె మరియొక విమర్శన మనసరములేదు.

లోకలుబోర్డుల పరిపాలనమును గురించి ఉపన్యాసకు డు విమర్శించుచు చెన్నపురి గవర్నరును విన్యసించిన ప్రభుని వాక్యముల నుదహరించుచు లోకలుబోర్డులందలి యధికారులు లీమ విధ్యుక్తధర్మములుగాక ఇతరపనులకు దిగుచుండిరి నుడిచిరి. ఈవిషయమును, క. రామలింగారెడ్డిగారే చెన్నపురి కాసనసభయందు వివరించిరి. ఇక జిల్లాబోర్డుల అధ్యక్షులను నామినేషన్లు జేయుటయందు మంత్రవిద్య వారవలంబించు చున్న అవినీతికరముల విధానమును గురించి ఎంత తక్కువ చెప్పిన నంత మంచిది. పానుగల్లు రాజాగారే కాసనసభయందు గావించబడిన విమర్శలకు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు కాసనసభలకు అధ్యక్షులుగ నిలచిన జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులలో ఎక్కువ కాలముగా నధ్యక్షులుగ నున్నవారు నియోజకవర్గముతో నెక్కువ పరిచయమును పొందుబడిని సంపాదించుకొని ఎన్నికలందు విజయవందించియు, కొంతకాలమునుండి మాత్ర మే అధ్యక్షులుగనున్నవారు ఓడిపోయిరియు సమరించెను. దీనినిబట్టి వారు జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులపదవులను, తమ అధ్యక్షులకు ప్రజలలో పలుకుబడి సంపాదించుట కుపయోగించుచున్నారని స్పష్టపడగలదు. తమపక్షమున అధ్యక్షులుగ నిలచువారిని మాత్రమే జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులుగ నామినేషన్లుజేయుపద్ధతిలోని రహస్యము దీనివలన చెలియగలదు.

ఉపన్యాసకు లింకనుమాటలాడుచు తంజావూరుజిల్లా కైతులు వరదలచే నపారసప్రమునందీ, పన్నుల హెచ్చింపవల దని ప్రార్థించినపుడు జస్తిసుపక్షమువారు ఆతిర్మానము నెదిర్చి ప్రభుత్వమును బలపరచిన విషయమునుచెలిపి, కైతులకు ద్రోహ మొనర్చిన విషయమును చెలిపెను.

బి. కందసామిచెట్టిగారు

ఎన్నికలలో ప్రజలయెదుట నున్న రెంటిలో ఒకటిజా యపక్షము, మరొకటి కులపక్షము. ఒకటి వికలమయినది. రెండవది సంకుచితమైనది. జస్తిసుపక్షము నిరంకుశాధికార వర్ణనతో జేరి దేశమునందు కులపక్షములను వివాదములను పెంచు చున్నది అని కందసామిచెట్టిగారు నుడిచిరి. కాంగ్రెసు ఒక్క ప్రామాణ్యములదిగాదు. ఒక్క ప్రామాణ్యతేకొలది గాదు. కాంగ్రెసులోనివారు, దేశముకొరకు సర్వస్వమును ఆర్పించి కారాగార ములకు జనన త్యాగముచేయు. స్వార్థపరులసమాహము జస్తిసు పక్షము. ఈ యుభయలో ఎవరి నమ్మకొనవలెనో ప్రజలకు బాగుగ చెలియను.

వందేమాతరధ్వనులతో సభ సరిగెను.

బీహారు హిందూసభ:

కాంగ్రెసు

శాంతి

బీహారు కిలాఫాత్ సంఘమువారివలె, హిందూ సభవారుగూడ రాజాపు ఎన్నికల నిమిత్తము అభ్యర్థులను ప్రత్యేకముగ నిలువబెట్టట కవసరము లేదని భావించినందుల కెంతయు సంత సించెదము కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు హిందువుల లాభక్షేమములనుగూడ రక్షింపగలరని, హిందూ సభవారు తలచిరి శాసనసభలలో మత సంబంధ మగుకలహముల కెడము గలుగకుండ, కలకత్తాలో గూడిన కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీవా రీక్రింది తీర్మానము గావించి యుండిరి

“ఏ దయునను ఒకసంఘమునకు సంబంధించిన బిల్లుగాని తీర్మానముగాని చర్చకు వచ్చినపుడు, ఆ సంఘమునకు చేరిన శాసనసభ్యులలో నాల్గింట మూడువంతులు మంది ఆబిల్లునుగాని తీర్మానమును గాని ఆక్షేపించినచో, కాంగ్రెసువా రా నిర్ణయము నంగీకరించి తదనుగుణముగ ప్రయత్నింపవలయు ను.” ప్రత్యేకముగ హిందూసంఘమునకుగాని, ప్రత్యేకముగ మహమ్మదీయ సంఘమునకుగాని సంబంధించిన తీర్మానము లెవ్వదోగాని రావు అట్టి సమయమున కొంచెము సమర సభాసము జూపుచో, సంఘర్షణ మేర్పడజాలదు హిందువు లును మహమ్మదీయులును తదితరసంఘములును కలసి, మాతృదేశమును పరాధీనతనుండి తప్పింప వలసియున్నారు శాసనసభలలోను వెలుపలను గూడ జరుగవలసిన ఆందోళనము, స్వరాజ్యసంపాదనమునకు ముఖ్యముగ సంబంధించియుండును

అందుచే విభేదకారణము లుండజాలవు దేశ భక్తిని ప్రధానముగ భావించి కార్యసాధనకు గడంగుచో, సాంఘికకల్లోలమున కవకాశమే యుండదు దేశభక్తిని, స్వరాజ్యవశ్యకతను మరచుటచేతనే, ప్రస్తుతదుస్థితి సంభవించినది ఎవరి సంఘము వారికెక్కువ, ఎవరికులము వారికెక్కువ. తదితరులలాభక్షేమములకునష్టము గలుగునాయను యోచనలేకున్నది దేశ మెటుబోయినను సరియే, తనకును తనసంఘమునకును లాభముకలిగిన చాలునని భావించువా రుండుటచేతనే స్వరాజ్యము దూరము పోయినది కాని యిట్టిసంఘటనలు, ఐక మత్యావసరమునే నూచించును అనుభవరూప ముగ, నత్యము ప్రజలకు గోచరించును అట్టి పరిణామమే నేను గనుపించుచున్నది కొన్నిప్రాంతములలో హిందువులకును మహమ్మదీయులకును పోరాటములచో విసువెత్తినది దీనివలన ఇనుమం తయు రాజము లేకబోగ తీరనినష్టము వాటిల్లు

చున్నదని, వారు గ్రహించిరి. బీహారులో కలిగిన నూతనోత్సాహమున కిదియే కారణము. ఇతర రాష్ట్రములలోగూడ త్వరలో మార్పు గలుగునని నమ్మెదము మొహరం పండుగలలో హిందువులు మహమ్మదీయ సోదరులకు కోపము తెప్పింపవలదనిగూడ, బీహారుహిందూసభవారు హెచ్చరించిరి నిజ మాలోచించిన, కొంచెము వివేకముతో మెలగుచో హిందూదేశమునందు మతసంబంధ మగు తగాదాలుగాని, కులసంబంధమగు తగాదాలుగాని లేకుం డ జరుపుకొనవచ్చును. రాజకీయోద్దేశ్య మి తగాదాలను ప్రేరేపించుటచే, నేడు దుర్భర స్థితి గలిగినది సామాన్య ప్రజలు పోరాడుకొనుచో, నాయకులు మందలింపిన నూరకుందురు శిక్షాభయము, వారిని శాంతపరచును అటుగాక, నాయకులే విభేదములను పెంచి, కలహకారకు లగుచో, వీరిని మరలించుట సులభసాధ్యము గాదు. వీరి చర్యలు ప్రజలకు మరింత ప్రోద్బల మొసగును శ్రేష్ఠు లేది యాచరింతురో, జనులు దాని నాచరింతురను గీతావాక్యము ననుసరించి, నాయకులు నడిచినచోష్టన ప్రజలును నడచెదరు. అందుచే నాయకులు జాగరూకులై మెలగి, ఐకమత్యముతో మెలగినగాని, ప్రజలు కలసికట్టుతనము జూపజాలరు. మజ్రూహక్కు బోలు పరమసాధువు ముందుకువచ్చి, కలహముల నాపు డని చెయివినరుటచేతనే, బీహారు నందు ఐకమత్యసందేశము వ్యాపించు చున్నది. డాక్టరు కిన్లాగారు గూడ చెప్పివరితిని జేయుచు, ప్రత్యేకసాంఘికాందోళనమునుండి తన దృష్టిని మరల్చి మరల కాంగ్రెసు సం దేశమును వ్యాపింప జేయుటకు నడుముగట్టుచో, పంజాబునకును, తదితరరాష్ట్రములకునుగూడ మహాపకారము గావించగలరు బెంగాలులో హాలానాకలం అజద్ బోలు శాంతికాములకు తగినప్రోద్బల మొసగుట యవసరము చెన్నరాజభాషిలోగూడ, వర్ణద్వేషవిశాచమునుండి ప్రజల్లెరు విముక్తులై, కాంగ్రెసు ఉద్యమమునకు చేయూత నొసగుట లాభకరము. ప్రస్తుత జప్తిను ఉద్యమము అత్యల్ప సంఖ్యాకుల స్వలాభమునకు తోడ్పడినను, జాత్యభివృద్ధికి తీరని నష్టము గలుగజేయుచున్నదనుటకు సందియము లేదు స్వరాజ్యసిద్ధికి ప్రబలమగు నాటంకముగ నిలిచియున్నది. మరల జాతీయత అను మలయ మారుతము ఆనేతుహిమాచలము స్వేచ్ఛ గవీచుటచే, ద్వేషమనువిషవాయువులు పారిపోయి, సంతోషసౌఖ్యములలో ప్రజ లోలలాడెద రని భావించెదము

“లేసు” పరిశ్రమ

“లేసు” పరిశ్రమగూర్చి, మద్రాసు వెన్సే మిషనుకు సంబంధించిన మిస్ ట్రీడిలుగారు, హిందూ దేశమునందును ఇతరదేశములందును గూడ విచారణల సలిపిరి ఈమె పంపిన రెండు నివేదికలను ప్రభుత్వమువారు ప్రచురించిరిగాని, తమ అభిప్రాయమును తెలుపలేదు రెండు రిపోర్టులను చదివినపిమ్మట, “లేసు” పరిశ్రమకు ఎట్టిలాభము గలుగునని తోచకున్నది డబ్బుఖర్చు మాత్రము గనుపించును ఇంతకన్నను నూలుపడుకుట, నేత మున్నగు

గృహపరిశ్రమల గూర్చి, పారిశ్రామికమంత్రిగారు విచారణల గావించినచో ఎక్కుడులాభ ముండేదీది రాటపు పరిశ్రమవై వీరికి లక్ష్యము లేకుండుటచే, కేవల అలంకారమున కుపయోగపడు, “లేసు” పరిశ్రమ గూర్చి విచారణ జరుగుట తటస్థించెను. మిస్ ట్రీడిల్ గారు వ్రాసిన మొదటి రిపోర్టులో, వ్యవసాయ మొక్కటియే ప్రజలకు భుక్తి నొసగ జాలదనియు, మరియొక చేతిపరిశ్రమ అవసర మనియు నూచింపబడినది “లేసు” పరిశ్రమ అట్టిసాసము నాక్రమించునా యనునదియే ప్రశ్న ప్రస్తుత సమయమున పాశ్చాత్యదేశములలో “లేసు” ఫ్యాషను గాదట. అందుచే అమృతము చాల తక్కువగ నున్నది ఇంతియ గాక, విదేశములలో హెచ్చు దిగుమతి సుంకములను విధించుచున్నారు మద్రాసు రాజధానిలో అల్లికపనిజేయువారు, యూరపుడ్రతుల ననుసరించుచున్నారు ప్రత్యేక జాతీయ నైపుణ్యమును జూపుటలేదు అల్లికకు గావలసిన ఎరికరముల నన్నిటిని, విదేశములనుండి తెప్పింపవలయును ఏ కారణముచేత నయిననేమి, పరిశ్రమ కడు మందముగ నున్నటుల, మిస్ ట్రీడిలుగారు కనిపెట్టిరి ఇక నీ పరిశ్రమను విదేశములలో వ్యాపింపజేయుటెటులు? ఈవిషయమును విచారించుటకును ఈ మే నే ప్రభుత్వము వారు విదేశములకు బంపిరి ఈమె చాలా దేశములు దిరిగివచ్చెను పాశ్చాత్యదేశములకు రుచించెడి ప్రస్తుతపు ఫ్యాషనుల కనుగుణముగ తయారుజేసినగాని, లేసు విక్రయముగాదని, ఈమె కనుగొనినది ఇంతియ గాక, అన్ని దేశములలోను లేసును తయారుజేయుచునే యున్నారట ఫిలిప్పైనుదీవులు, చీనా, హంఘాయి, కెనడా, న్యూయార్కు, లండను మున్నగు ప్రదేశములందు లేసు పరిశ్రమ బాగుగ కొనసాగుచున్నదట హిందూ దేశపు సరకు విక్రయముగావలయు ననిన, ఇతరదేశములమాదిరి లను అనుసరింపక, ప్రత్యేక నైపుణ్యము జూపవలయునని జాకోబీ అనువారు మిస్ ట్రీడిలుగారితో జెప్పిరట అందుచే ఈమెసిద్ధాంతము నిరాధార మగుచున్నది పాశ్చాత్యపుఫ్యాషనుల ననుసరించి, లేసు దయారుజేయుటవలన లాభ ముండజాలదు హిందూదేశపు జాతీయాలంకార పద్ధతి ననుసరించి నైపుణ్యము జూపుచో, ఇతరులు మెచ్చెదరు. ఇందుకుచేతగానియెడల, గృహకృత్యముల కుపయోగపడు సరకును తయారుజేయవలయు నని, జాకోబీగారు సలహానిచ్చిరి లేసుకు వలయు దారము మున్నగునవి విదేశములనుండి రావలయును హెచ్చుసుంకములను హిందూదేశము భరింపవలయును హిందూదేశమునకు లండనులో నొక షజెంటు ఉండవలయుననియు, ఇతడు పరిశీతులను కనుగొని సలహానిచ్చుచుండవలెననియు, మిస్ ట్రీడిలుగారు గోరుచున్నారు మొత్తముమీద ఈమె తయారుజేసినరిపోర్టులుమిక్కిలినిరుత్సాహకరముగ నున్నవి. లేసు పరిశ్రమకు విదేశములలో తగిన మార్కెట్టు ఏర్పడునను ఆస గలుగకున్నది ఇంతకన్నను, మద్రాసు ప్రభుత్వ పారిశ్రామిక శాఖవారు ఫలప్రదమగు రాటపు, మగ్గపు ఉపయోగవ్యాప్తికై విచారణల సలిపి తక్షణచర్య దీసికొనుట మేలుగ నుండును అందుకు మారుగ తామునిర్వహింప చేశగాని విషయములగూర్చి రిపోర్టుల తయారుజేయించి, కాగితములను సింపుటవలన, ఎవరికిని లాభము గలుగదు

అనిలభరణరాయిగారి జవాబు

వికటరుటనుగారి నిందారోపణకు అనిలభరణరాయిగారి రిచ్చిన జవాబును నిన్నటిదినము ప్రచురించియుంటిమి. అనిలభరణరాయిగారు ఎన్నడును అరాజకులు గారని తెలిసినసంగతియే. అట్టివారు, నిర్బంధమునకు పూర్వము చార్జ్ న్యసంబంధ మగు నుద్యమములలో పాల్గొనియుండలేదు నిర్బంధమునకు పిమ్మటను పాల్గొనబోరు ఆ సంగతి నేవారు నూచించిరి తా మెప్పుడును అహింసా వలంబుల మని, చెలిపిరి. అంతియగాని, తమను నిర్బంధమునుండి విడుదలజేయు నిమిత్తము ఎట్టి వ్యాధానముజేసి, బయల్పడి యుండలేదు వికటరుటనుగారు కామన్సునభలో నిటీవల నూచించుటలో, అనిలభరణరాయిగారు పూచీ పడినటుల వాక్రుచ్చియుండిరి ఇది అసత్యమని, రాయిగారి పుడు ఫార్వర్డుపత్రికకు వ్రాసిరి మరియొక సంగతినిగూడ రాయిగారు వెల్లడిజేయుచున్నారు సర్ స్టిఫెన్ గారు రాయిగారిని జయిలులో కలసి కొనక బూర్వమే, వారిని విడుదలజేయుటకు నిశ్చయించిరట బర్మాపురం జయిలులోనుండి ఆతి పురము జయిలులోకి తమను బ్రాన్సుఫరు జేయక ముందే రాయిగారి వార్తను వినిరట. ఇందుకు వికటరుటను గారేమందురని, రాయిగారి యుచున్నాడు. బెంగాలు ప్రభుత్వమువారి నిర్బంధము, స్వరాజ్యపక్షమువారి నణచుట కుద్దేశంబుడెనను ననుమాన మిందువలన మరింత బలపడుచుచున్నది. అటుగానిచో, సుభాషచంద్రబోసు ప్రభుత్వం నేల క్రమముగ విచారింపగూడదు? అందుకు చేతగాని యెడల, నిర్బంధితుల నందరను విడుదల జేయుట ధర్మము ఈమధ్య ఆంగ్లో హైంకవ పత్రికపై దెచ్చిన మాననప్రపు కేసులో గూడ, నిర్బంధము శకు నూచింపబడిన కారణములు నిరాధార మని తేలినది ప్రభుత్వమువారి పత్రిక కెట్టి సహాయము జేయలేకబోయి? వ్రాతమూల మగు ఆధారము లేదని స్పష్టమయినది కేవలకం అనుమానము మీద, దేశభక్తులను నిర్బంధమున నుంచుచో, నమ్మించువా రుందురా?

నిజమా?

ప్రభుత్వదృక్పథ మెటులున్నను, న్యాయస్థానములు మాత్రము సంపూర్ణ న్యాయమొనర్చుట ధర్మము ప్రజలకును ప్రభుత్వమునకును మధ్య న్యాయము సలిపి, నిష్పక్షపాతబుద్ధితో నివి మెలగుట యవసరము హిందూదేశమునందు, కార్యనిర్వాహకన్యాయశాఖలు కలసి యుండుట చేతను, స్వపరిపాలనము లేనికారణమునను, న్యాయస్థానములు న్యాయమును నిర్వహించుటలో లోపము జూపుచున్నవి. ప్రభుత్వపు కేసులలో ప్రజలకు న్యాయము జరుగదను నమృతము వ్యాపించి యున్నది హైకోర్టులసితి కొంచెము నయమయినను, అంతమాత్రముచే ఉపశాంతి గలుగకున్నది ఇంగ్లండులో నటుగాక, న్యాయనిర్వహణము చక్కగ జరుగునను ప్రతిగిలదు కాని, రాష్ట్ర మాక్తనాలు గారు “సోషలిస్టు రివ్యూ” పత్రికలో వ్రాసిన వ్యాసమునందు గడచిన సమ్మేళనము మున న్యాయాధిపతులు పక్షపాతబుద్ధితో ప్రవర్తించి, కార్మికులపై పగపాపించిరి తెలుపుచున్నారు మాక్తనాలు బోలువారు నిరాధారముగ నిట్టి

వ్రాతలను వ్రాయరని నమ్మవచ్చును. హైకోర్టు జడ్జి యొకరు సాక్ష్యాధారములేని విషయముల గూర్చి యభిప్రాయమును చెలిపి, తన అధికారమును దుర్వినియోగము చేసిరట కార్యనిర్వాహకప్రభుత్వమువారి చేతులలో కీలుబొమ్మలవలె బ్రిటీషు న్యాయాధికారులుగూడ ప్రవర్తించుచో, ఇంగ్లండులో గూడ కోర్టులనిర్ణయములపట్ల గల గౌరవ మంతరించును.

యూరపు నిరంకుశాధికారము

యూరపునందు నిరంకుశాధికారమెటుల ప్రజ్వలించుచున్నదో, సర్ ఫిలిప్ గిబ్బుగారు సూచించి పోర్చుగల్, పోలెండు, రుమ్యా, ఇటలీ, గ్రీసు, స్పెయిను, తుర్కీ మున్నగుదేశములలో పార్లమెంటరీ విధానమును విడిచి, బలప్రయోగము చేతనే తమ ప్రయోజనములను సాధించుకొనుటకు ఇరుపక్షములవాగును ఎటుల యత్నించుచున్నారో గిబ్బుగారు వివరించిరి సంగ్రామఫలముగ, పశుబల ప్రాధాన్య మధికమయ్యెను ఇందువలన తాత్కాలిక లాభము గనుపించినను, తుట్టతుదకు సంఘమునకును, ప్రపంచశాంతికిని మితిలేనినష్టము వాటిల్లు నని వీరి యుద్దేశ్యము పార్లమెంటరీ ప్రభుత్వమునందు విశ్వాసమును బలపరచుటకు ఇంగ్లండ్ ప్రపంచమునకు మార్గము జూపవలయునని, గిబ్బుగారు కోరుచున్నారు వీరి యుద్దేశ్యము మంచిదేయయినను, ఇంగ్లండు ఇంటను బయటనుగూడ ఆదర్శప్రాయముగ మెలగినగాని ప్రయోజన ముండదు హిందూదేశము నందు నిరంకుశముగ ప్రవర్తించుచు, ఇంగ్లండునందు మాత్రము పార్లమెంటరీ పరిపాలనమును కొనసాగించిన ప్రయోజన ముండదు ఇటలీ మున్నగు దేశములందు ప్రజాపరిపాలనమును సాపించుటకు ప్రయత్నింపవలయు ననుచో, ఇండియాలో నందుకు బూనవలదా? మున్నందుగ బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునందు ప్రజాపరిపాలనమును పిరపరచి, ఆపిమ్మట ఇతరదేశములవంకకు తన దృష్టిని ప్రసరింపజేసిన, ఇంగ్లండు తన గౌరవమును నిలుపుకొనగలదు

విదేశపు బాగు

గనులచట్టము నిర్మించబడుచున్నను, గనుల సమస్య పరిష్కరింపబడుననితోచదు ఈసంగతిని గుర్తెరిగియే, విదేశపుబాగును దెప్పించుటకు ముప్పదిలక్షల సవరణలను కామన్సునభలో మంజూరు జేసిరి లేబరుపక్షపు సవరణ యోజిపోయెను ఒకటవతేదికి బూర్వము పదిలక్షల టన్నుల బాగును విదేశమునుండి తెప్పించిరట ఇటుల దెప్పించినను కూడ సరిపోలేదు వస్తుముఖ మిల్లుకు, బాగుబదులు చమురును పయోగించుచున్నారవిదేశపుబాగు నధికముగ తెప్పించుచో, గనులపనివాండు లొంగదని తలంపజాలము ప్రభుత్వపద్ధతులు కార్మికులలో మరింత యశాంతిని ప్రజ్వలంపజేయుటకు కారణ మగునుగాని, వేరులాభము గలిగింపవు కన్నరైటీపుల పలుకుబడి రానురాను తగ్గిపోవక మానదు

ఆహారవిసర్జనము

ఫార్వర్డుపత్రికలో బోద్వానునుండి యొక విలేఖకుడు వ్రాసిన లేఖ జూచిన, ఆర్డినెన్సు నిర్బంధితుల బాధలు వెల్లడియగును కాంగ్రెసు ప్రచారకులగు యతీంద్ర చంద్రభట్టాచార్యులనువారిని బోద్వానులో నిర్బంధించిరట ఇంతకు పూర్వము గదివనారాలో, వీరు పూజచేసికొనుచుండిరి అట్టి సాకార్యమిపుడు తీసివేయబడెను పూజ నలువనిది భోజనము చేయుట కలవాటు లేకపోవుటచే, వీరు ప్రభుత్వమువారి కెన్నిసారులో మనవిచేసికొనిరి. కాని ఫలము లేకబోయెను అందుచే, వీరు కొన్ని రోజులనుండియు భోజనమును మానివైచిరి. విచారణ లేకుండ నిర్బంధించుటయగాక, కాంగ్రెసు నేవకుల నిట్టియిబ్బందులపాలు నేయుట, క్రూరము.

రంగుభేదము

“బ్రిటీషు నైటు” అను నోడలో పనిజేయుటకు ముగ్గురు తెల్లవారు నిరాకరించి, కాపైనుగారి ఉత్తరువులను ధిక్కరించిరి వీరిని బాంబాయి ప్రెసిడెంసీ మేజిస్ట్రేటు కోర్టువారియెదుట విచారించి, శిక్షించిరి. వీరు చెప్పిన సమాధానము విచిత్రము. నీగ్రోజాతివారి నొకరిని ఫైవ్ మేనుగా నియమించుటచే, వారితో కలిసి పనిచేయుటకు తెల్లవారు అంగీకరింపకపోయిరి తెల్లవారు తెలుపు నలుపు భేదము నిరయధికము. పాటించుచున్న పుడు, ప్రపంచశాంతి ఎటుల గుదురునో తెలియకున్నది

గాహాతికాంగ్రెసు అధ్యక్షపదవి

మధ్యరాష్ట్ర (మరాఠీ) కాంగ్రెసుసంఘ నిర్ణయము

నాగపూరు, జూలై 8 — మధ్యరాష్ట్ర (మరాఠీ) కాంగ్రెసుసంఘ కార్యనిర్వాహకవర్గము నాగపూరు క్రిందటిరాత్రి సమావేశమై గాహాతిలో జరుగనున్న కాంగ్రెసు అధ్యక్షపదవికి డాక్టరు మాంజీ, జోనెథుబాపిస్టాగారలక్షేర్లను సూచించెను

కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకసంఘము మే 15వ తేదీన నాగపూరు సమావేశమై, కాంగ్రెసు అధ్యక్షుల దరఖాస్తులను పరిశీలించి రాష్ట్రీయ స్వరాజ్యపక్ష కార్య నిర్వాహకవర్గముగూడ అచ్చట సమావేశము గాగోరుటచేవారితో సంప్రదింపి అధ్యక్షులను నిర్ణయించెదరు (ఆంధ్ర) (పె)

మాటియారి పోలీసు

బహిష్కారము ఎట్టిది

పోలీసు అధికారులు బద్మాసుల నరెడ్డు

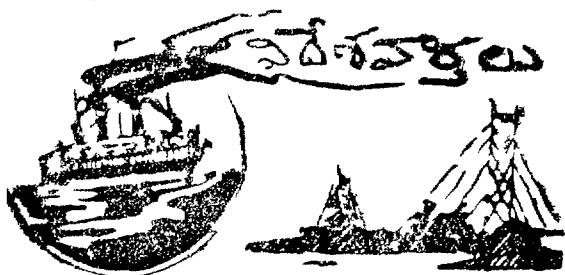
జేయబోయిరి

హైదరాబాదు (సింధు) జూలై 8 — మాటియాక్

కొట్లాట జరిగిన వచంతి గూర్చి నిన్న తెలిజేసి యుంటిని ఇప్పుడు విచారింపగా యేమియులేదనియు, పోలీసుఅధికారులు మాటియాక్కి కొందరు బద్మాషీలను వేరేసంవిధముల అశక్తు జేయబోయినయు తెలియమన్నది పోలీసు బహిష్కారకథ అబద్ధము (స్వకీయ 7 ఫిబ్రవరి తంబి)

ఆసాం శాసనసభ

సప్లిమెంటరీ గ్రాంటులైనపిదప ఆపివేయబడుట షిల్లాంగు, జూలై 8 — ఆసాంశాసనసభ సమావేశ ముననేకు సప్లిమెంటరీ గ్రాంటు మెంటుకొనుండు లంగీ రింపబడిన పిదప సభ ఆపుడల చేయబడెను (ఆంధ్ర) (పె)

గనులపనివాండ్రుతగవు

యార్కుమైరు యజమానుల అంగీకారము

ఆశాకరముగు చిహ్నములు

రుగ్బీ, జూలై 7 — యార్కుమైరు గనుల యజమానులు పనివాండ్రు ఇచ్చువేతనములు అవివక్షితము చేసిన యేర్పాటులు ప్రభుత్వమువారికి అసంపూర్ణమైనవని నుండుటచే 8 గంటలుపని చేయవచ్చునను బిల్లును ప్రస్తుత మాత్రుజేసిరి తామిచ్చిన యభిప్రాయము ప్రకారము ప్రభుత్వమువారును ముఖ్యముగ ప్రధానాధికారులును యజమానులకు పనివాండ్రులను లాభముగనుండ జేయుట తమవిధియని బోధించుచున్నారని యార్కుమైరు జాగ్ర గనులందు ప్రకటించిన వరకులచే పండితులును బయలుదేరినవి పార్లమెంటువారు తమ పద్ధతిని సాగించవలెననుటకు ముందుగ తోడ్పడినందులను మాన్యవలె ననుచున్నారు.

గురువారమునాడే ఈబిల్లు కాసనరూపము దాల్చువలసి యుండెను దాల్చియుండెడిదే జాగ్ర యజమానులు, ప్రభుత్వ మువారి ఇష్టముచొప్పున ప్రవర్తించెద మన్నను కాసనరూప మును దాల్చుటకు పిలువలేదు ఈవారములో ఆఖరుభాగమున తుది తీర్మానమును పరిష్కరించుచున్నాము.

యార్కుమైరు యజమానుల వరతులు

యార్కుమైరు గనులలో మొదటి మూడుమాసములకు ప్రకటించిన వరతులు తృప్తికరముగానే యున్నవి. ఎక్కువ కాలము పనిచేసిన సమైక్య ముందున్న వేతనముల నిచ్చెదమనిరి. అనూదమాసము లయినపిదప ఇచ్చెదమన్న వరతులు 1921 ఒడంబడిక ప్రకార ముండును. ప్రమాదముగ గైకొన్న వేతనముల కంటె నూటి కి 28 ఎక్కువ గ నుండును. సమైక్య ప్రారంభమైనపు బొగ్గు పట్లయి అగిపోయినపుడు నూటికి 33 1/2 చొప్పున యుండెడిది. అందుచే ఇవి తృప్తికరముగలేవు. జాగ్ర పరిశ్రమలో వచ్చిన మొత్తమును వేతనముల క్రింద నూటికి 85, లాభములకుగాను 15 చొప్పున పంచిబెట్టుటకు యార్కుమైరు యజమానులు తలబెట్టిరి. ప్రభుత్వమువారు 87 వేతనములకును 13 లాభములకును పంచిబెట్టవలె ననుచున్నారు. కాన యజమానుల ఏర్పాటులు ప్రభుత్వమువారి కేమియు తృప్తికరముగలేవు.

ప్రభుత్వవైఖరిని కామన్సుస్థలో నిశ్చలప్రభువు ఇట్లు ప్రకటించిరి. ఈ విషయమై ప్రభుత్వమువారు గనుక పని వాండ్రు యజమానులపట్ల ఎంతయో శాస్త్రాత్మకగర్హియున్నారు. గనులలో చాలవొట్ల యజమానులు జేసిన వేతనముల శాగోగులను గూర్చి మాయభిప్రాయము నడుగలేదు. కాని కొన్నిచోట్ల జేసిన ఏర్పాటు లెంతయో మాకు అసంతృప్తి కరముగ నున్నవి. ఈ విషయమై యున్న అపోహలను తొల గించుటకు బిల్లును త్వరలో కాసనరూపమును దాల్చుటకు అవ కాశమునీయక ఆపుజేసితిమి.

యార్కుమైరు యజమానుల యంగీకారము

ఇతర జిల్లాలందు జేసిన ఏర్పాటులనే తాముగూడ ఒత్తుకొనెదమని యార్కుమైరు యజమానులు చెలియజేసిరి. కాని తమ జిల్లాలోయున్న పరిస్థితులంజేసి తమ ఏర్పాటులే తగున్నవనిరి.

కాని యార్కుమైరు యజమానులు ప్రభుత్వమువారికి తృప్తి కరముగ ఏర్పాటులను జేసెద నుని బాధ్యులుగారికి చెబుచుటచే బిల్లు కొద్దిరోజులలోనే కాసనరూపముదాల్చును.

నిశ్చల ప్రభువుగారు ప్రభుత్వసభలో వీరి వైఖరి, భో రణి బాగున్నవనిరి. ఇతర యజమానులతో బాటు యార్కు మైరు యజమానులుగూడ ప్రవర్తించునటుల జేయుట బాగున్న దనిరి. లేపు బిల్లును మూడవసార్వభూము ఆమోదించెదరు.

విదేశములనుండివచ్చు బొగ్గును కొనుటకు గావలసిన 80,00,000 పౌనుల మొత్తమునుగూర్చి చర్చించెరి.

ప్రభుత్వమువారి విధి

ఏ ప్రభుత్వము రాజ్యముజేయుచున్నను, పండ్లవాడల యందు ముఖ్యముగ పనులు అడ్డిపోతుండజేయుట ప్రభుత్వము

వారి విధియని సర్ ఫిలిప్ కుల్లపు లిప్టుగారనిరి అందుచే ఏమి గావలెనో దానిని గొనుటకు ప్రభుత్వమువారు పూనుకొనవలెను కావలసినవారికి బొగ్గును విక్రయించెదరు ఈ కొన్న ఖరీదు వర పత్రికలందును ప్రభుత్వమువారు కొనుట తాము గొన్న దానిని పూర్తిజేసికొనుటకేగాని ఇతరులకు పంపయోగించరు

మే 1 తేదీనుండి 1012000 టన్నుల బొగ్గును ప్రయి వేటుకంపెనీలు దిగుమతిజేసిరి

యార్కుమైరు గనుల పనివాండ్రు కోర్కెలు

లండన్, జూలై 7 — ప్రభుత్వమువారు జెప్పినటుల వేతనములకు 87, లాభములకు 15 చొప్పున ప్రకటించెద మని యార్కుమైరు యజమానులు ప్రకటించిరి

గనుల పనివాండ్రు యజమానుల వరతులను నిరాకరించిరి ఆశాకరముగు చిహ్నము

లండన్, జూలై 8 — బొగ్గుతగవు పరిష్కారమున నూ చనలు కన్పించుచున్నవి వార్తాపత్రిక గనుల సంఘమువారు ప్రా త్తవరతులను అంగీకరించుచున్నవన, నిన్నటిదినము వందల కొలది గనులపనివాండ్రు వార్తాపత్రికపైరుగనులలో ప్రాత్ర వరతుల ప్రకారము మరల పనిలో ప్రవేశించెద మని సంతకము జేసిరట

విదేశపు బొగ్గును కొనుటకు కావలసిన 8000000 పౌను లను తగ్గించవలెనని కార్మికపక్షమువారు తీర్మానము నుపపా దింప పీకిపోయెను

సమైక్య సంవర్ధమున అయిన వ్యయమునిమిత్తము కామన్సుస్థవారు 488000 పౌనులను ఇచ్చుట కంగీకరించిరి

నేతపరిశ్రమ

లండన్, జూలై 7 — పక్షముకంటె ఎక్కువగ ప్రతి మరులకు బోల్ట్లలో బొగ్గు లేకున్నవి చదురు కలప ను పయోగించుటకు ప్రారంభించిరి. విదేశపు బొగ్గుకంటె ఇది చవు కుట. ఇంకొకవారమువరకు మామూలుగ వాడుచున్న బొగ్గులో నూటికి 75 చొప్పున వాడవలెనని అధికారు లుత్తరువుజేయు చున్నారు. కాని లంకాపైగులో సప్లయ తక్కువగునందులచే ఇంతకంటె ఎక్కువగ వాడగూడదని నిబంధనలను గావించెద రనుకొనుచున్నారు.

ఇంగ్లండులో వైమానిక ప్రచారము

పౌరులు సాగించుట

ప్రభుత్వ ప్రోత్సాహము

లండన్, జూలై 7 :— పౌరులు విమానముల నుపయోగించుటకు ప్రయత్నించు వారికి ప్రభుత్వమువారు సహాయముచేసెద రని క్యాబ్ల్యులహో రుగాను బలీకరి. రెండేండ్లు ఏర్పాటుజేసిరట. ఆరుసంఘములకు ఇచ్చెదరట. ఒక్కొక్క సంఘమునకు ప్రతిసంవత్సరము 2000 పౌ నులను మొదట ఖర్చు నిమిత్తము ఇచ్చెదరట. ప్రతిసంవత్సరము 1000 పౌనులకు తక్కువగాకుండ వ్యవహారము నడుమట కిచ్చె దరు. 1000 పౌనులకు తక్కువగాకుండ ప్రాత్రవస్త్రులను కొను ట కిచ్చెదరు. ఈ సంఘములలో వైమానిక నావిక సర్టిఫికేటును బొంద నర్హులను వారికి వ్యక్తికి 1 కి 10 పౌనులు ఇచ్చెదరట.

కనడా రాజకీయములు

లిబరలుపక్షమువారి విధానము

ఆట్టా వా, జూలై 7:— మొకేంజీ కింగుగారే మరల అధికారమును బడసిన పార్లమెంటును అట్టోజరు లోపుగానే సమావేశము గావలెననియు, రాజ్యాంగవిషయమే తమ సం రంభమునకు ప్రధానముగా నుండుననియు లిబరలుపక్షమువారు ప్రధానకార్యాలయములనుండి చెబుచున్నారు. మెయిహెడ్ గారి పరిపాలనములో జరిగిన చర్యలు రాజ్యాంగ విధానమునకు అనుకూలముగ నున్నవో అక్రమముగ నున్నవో కనుగొనుటకు ఒకకమిషను నియమించ గోరెదరు.

ఏపక్షమువారు అధికారములోనున్నను, నెగ్గినను అట్టో బరు పార్లమెంటుసమావేశము జరుగకతప్పదు. దీనివలన అట్టో బరులో జగ నున్న అం ర్థాతీతు సామాజ్య సభకు కనడా ప్రధానామాత్యుడు బావులు పిలువలేకపోవును.

హైడ్ పార్క్-శతభిన్నదళ స్మారకచిహ్నము

ను అత్యధుత్వముగ తయారజేసినందులకు జేగరుగారికి బంగారుపతకము నిచ్చెదరు. దీనినిగూర్చి చాల వివాదము జరి గెనట.

సమైక్యమున దండనాధికారుల ప్రవర్తనము

మగ్డొనాల్లుగారి ఖండనము

లండన్, జూలై 5 — సమైక్యమునను కసిదీర్చు కొనుటకు దండనాధికారులు అపోహను లతో పక్షపాతులైతో విచారణ సల్పిరని సోమలిప్టు 8 పూర్వపత్రికలో మగ్డొనాల్లు గారు వ్రాసిరి

సమైక్య పార్లమెంటు దండనాధికారులు తమ ధర్మ మునకు విరుద్ధముగ ప్రవర్తించుటకు జేయుటకు వారిని తొ గించుటకై బర్మిక్లెహెడ్ ప్రభువు ఆలోచించెనట

ఒక క్రేడ్ యూనియను కేసు లో సాక్ష్యబలముగాని మరితర నిదర్శనములుగాని లేకున్నను ఒక హైకోర్టు జడ్జి తన యభిప్రాయమును చెలిపెను ఇవి చాల అవ్యక్తముగనున్నవి సర్ జాక్, ఆప్ట ప్రిగారివంటి జడ్జిగూడ ఇంత అవ్యక్తముగ ప్రవర్తించుట కోచనియము

సర్ జాక్ హైమెక్ గారి కాసనరూపము శ్యామ్ రాస్ట్రెట్టో లందరును ఖండించుచునే యున్నారట అందుచే మన మాసంగతిని ఎత్తుకొన నక్కరలేదు నియోజకవర్గమునకే వదలిబెట్టెదము

తర్కో ఆమెరికను సుంకములతగవు రావచ్చును

లండన్, జూలై 8 — యునైటెడ్ స్టేట్సు సెనటు వారు లానేటు ఒడంబడికను ప్రసవరచకపోవుటచే ఇదివరకున్న ఒడంబడిక గడువు అగష్టులోనే ముగిసినవెంటనే ఆమెరికా పరకువై అధికముగ సుంకములను తక్కి విధించవచ్చునను చున్నారు

కోభంగారి దురదృష్టము

ఎలియటుగారు తుపాకిదెబ్బచే చనిపోవుట

రుగ్బీ, జూలై 7:— ఇదివరలో చెలిపినటుల వెస్ట్రో లుగొట్టుము బ్రెస్టిలరులచే కోభంగారితోవచ్చిన ఎలియటుగారు చనిపోలేదనియు హెమ్మరాసరస్సుల మీదుగ ఆట్రాంతము లందు కోభంగారు పోవుచుండ ఆట్రాంతములందు సంచరించు అరబ్బీతెగలలో ఎవరో వ్యక్తి తుపాకిని గాల్చుటచే నుండుదెబ్బ చే చనిపోయెననియు చెబుచున్నారు.

తుపాకిమోతయేయని కోభంగారు చప్పుడును ఊహించిరట. ఎలియటుగారి చేతిగుండా గుండెలోనికి దూసుకువెళ్లెనని కోభంగారు చెలిపిరి.

తుపాకిగాల్చిన ప్రదేశమును గుర్తించి అధికారులకు చెలి పెనట. ఈ ప్రదేశము చిన్నదనియు ఇచ్చట సేమియాపరిస్థితులు పరిష్కారము గాలేదనియు చెలియజేసెను. కోభంగారి జేబు రుమాలును ఎలియటుగారికి రక్తము కారకుండ కట్టుకొనుట కిచ్చిరి.

బ్రాహ్మ విమానమునంతను పరిశీలించి ఎలియటుగారు రక్తముతో ఊహిరాడక ఉక్కిరిబిక్కిరై యుండ ఎలియటు గారిని కోభంగారుగాంచిరి. చాలధైర్యముతో నుండెనట. శస్త్ర చికిత్సను జేసిరిగాని గతరాత్రియే చనిపోయెనట. ఎలియటుగారు రంగూనుకు కోభంగారివెంట జనిరట. తనజయమునకు ఎలియటు గారే కారకులని కోభంగారు తెప్పుచుండెడివారు.

కోభంగారు ముంజేమి జేయు న దీ తెలియదు. సర్ క్యా ము య్ లో హో రు గారు కో భం గారి కి ఎలియటుగారి తల్లికిని సానుభూతిని చెలియ జేసిరి.

వార్తాపత్రికలుగూడ సానుభూతిని జూపుచున్నవి. ఇరాకులో సమర్థుడగు మెకానికు ఇంజను నడుపువారు లేకున్న ఇంగ్లండునుండి ఒకరిని కోభంగారి కంపెనెదరట.

న్యూయార్కు సమైక్య

ట్రాన్సుపోర్టు కల్లోలముగ నుండుట

లండన్, జూలై 8:— న్యూయార్కులో రైల్వేసమైక్య నాపుజేయుప్రయత్నములు విఫలములచే అర్ధరాత్రివేళ సమైక్య ప్రారంభమైనది. ఖాళీస్థానములను ఇంకను నూటికి 50 చొప్పున వాలంటీర్లతో పూర్తిచేయుగలమని రైల్వేకంపెనీ ఆశించుచు న్నారు. వీరికి గంట కొకడాలరు నిచ్చెదరట. భూగర్భమున వీరికి వసతి నేర్పాటు జేసెదరు. సమైక్యదారులు కొరినరేమునే వీరి కిచ్చెనరట. సమైక్య అంతరించునటుల జేయబోవువారి వెంట కాపుదలనిమిత్తము పోలీసు కమిషనరు పోలీసుజిబ్బించిని బంపు టకు యేర్పాటుజేసిరి. ఈసమైక్యగట్టిన రైల్లు దినము 2500000 ప్రయాణీకులను గొంపోవు చుండెనట.

బర్మె-హెడ్ ప్రభుని ప్రకటనము

“ఇండియానుండి బ్రిటిషు అధికారులు మరలిపోరు”

“ఇండియానుండి పోయినచో ఉపద్రవము గల్గును

“ప్రభువులనభిలో అవకాశము వచ్చిన లిట్టను ప్రభునిపై వార్తాపత్రికలు చేసిన ఖండినమునకు స్వయముగ ప్రత్యుత్తరము నిచ్చెదననుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జూలై 1 — ఆంగ్లాండు పహారాజు జన్మదిన విందుకేసిన తర్వాత దర్శనమున ఆంగ్లాండు పహారాజు ఇట్లు చెప్పిరి - ఇటీవల బర్మె-హెడ్ ప్రభువు సుహృద్భావమును సహకారమును జూపినపుడు ఎవరూ వాటిని విమోచించుకొనక అవకాశమును జారవిడిచి పోయెను. భారతదేశమును త్వరలోనే స్వపరిపాలనా మార్గమునకు స్వపరిపాలనమునకు శ్రద్ధుటకు లిట్టను ఇండియాదేశమును రెండును నేపాథావముతో కలిసి పరిశీలించుకొని ఎచ్చునని ఆశించుచున్నాడను.

సామ్రాజ్యసభ

సందర్భమున భారత సంస్థానాధీశ్వరుల స్వార్థములను బొందు ఉద్దేశ్యములే లేవు. దేశసేవా పరాయణత్వమే వారి మహారాజ్యము అయ్యింది. వారిధర్మమే గాక వారికి ఘనతగ నుండును.

బర్మె-హెడ్ ప్రభువు

ఇట్లు చెప్పిన ప్రభువులనభిలో లిట్టను ప్రభునిపై వార్తాపత్రికలు చేసిన ఖండినమును గూర్చి అవకాశము వచ్చినచో స్వయముగ ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుటకు సంసిద్ధుడనైయున్నాడను.

ఇరాకుచమురు

బగ్దాద్, జూలై 7 — ఇరాకు చమురుగనుల సన్నిధిని పరిశోధించి ప్రాచీనపు బాకుగారు లండనుకు మరలిరి. ఇకగనులను త్రవ్వకుట ప్రారంభించెదర.

వెనుజాలకు గూడ బాకుగా రిదేపనిమీద వెడలెదరట మరల అట్టోమరునాటికి తనపనిని సాగించుటకు బగ్దాదుకు వచ్చెనరట.

గ్రీకు శరణాగతులు

రుగ్బీ, జూలై 7 — గ్రీసులో శరణాగించినవారిని గూర్చి రాబోవు సెప్టెంబరు సమావేశమున చర్చించెదర. గ్రీసులో మొత్తము ఇప్పుడు 1400000 మంది శరణాగించిరి. ఇందులో 620000 మందికే పట్టణములందు వానన మేర్పడి ది డబ్బులేక పోవుటచే ఈపని పూర్తిగాలేదు అనము. 100000 పానులు గావలసియున్న దీనిని పూర్తియగుటకు.

క్యాంటన్ బహిష్కరణము

రుగ్బీ, జూలై 7 — క్యాంటన్ లో బ్రిటిషు బహిష్కరణమును గూర్చి పరిష్కారముచేయుటకు రాయబారములు జూలై 15 తేదీని ప్రారంభముకావచ్చునని కామన్వెల్త్ లో విదేశాంగమంత్రి తెలియజేసెను.

జర్మనుగనుల పనివాండు

గంటలను తగ్గించుము

సార్-బలేక్, జూలై 7 — జర్మను గనుల పనివాండు కనిపెయ్య గంటలను తగ్గించిన అంతర్జాతీయ గనుల తగవుకూడ పరిష్కారమునని ప్రాంతీయ హెడ్స్ గారి తీర్మానము విగిహాయ ను జర్మను గనుల పనివాండు పనిచేయుగంటలను బ్రిటిషు పనివాండు చేయుగంటలను ఒకటిగ జేయును సమాక పరిస్థితులులేని జర్మను గనుల పనివాండు యూనియనువారు తెలియజేసిరి.

అధికరాజేణా మరతర రాజేణా బ్రిటిషు గనుల పనివాండు కేంద్రీంచనలేక తోడ్పడెదమనియు, తమ కార్యనిర్వాహకవ్యవహారి ఇంగ్లండుకు బాగు నెరుమతి చేయవలెననియు జర్మను గనుల సంఘమువారు ప్రోత్సహముగ నుడిచిరి.

భారత దేశసంస్థానాధీశ్వరులు

తమపట్ల బ్రిటను తనధర్మము నిర్వహించలేదని నిందించజాలరు.

భారతదేశ పరిస్థితుల విషయమై ప్రభువులనభిలో త్వరలోనే సంగ్రహముగ బత్కెదను. ఏమి జెప్పెదకో ముందుగ ఊహించజాలను. కాని నాకు ఇండియాలో తరుచు గలుగుచున్న సాంఘిక తగవులే భయమును గలుగజేయుచున్నవి.

బ్రిటిషు అధికారులు ఇండియానుండి పోవుట ఇండియాలో ముష్క తటస్థించుట ఒకేసారి జరుగును. బ్రిటిషు అధికారులు ఇండియానుండి మరలిపోరు. ఆ యుద్దేశ్యము లేదు. ఇండియాలో మారాజ్యము అధికారముపోలేదు నే నింకను ఇండియామంత్రిగ నున్నచో రాబోవు సంస్కరణముల సంఘమునందు ఒక సంఘమువారిని గాక అన్ని సంఘములవారిని సామ్రాజ్యములో నున్న గొప్ప సమరూపందరిని ఎంచి నియమించెద మనిరి.

తంజీరు దౌర్జన్యము

బ్రిటిషువారి బాధ్యత

సంపూర్ణవిచారణ గావలెననుట

రుగ్బీ, జూలై 7 — తంజీరులో పోలీసు దౌర్జన్యమును గూర్చి కామన్వెల్త్ లో పెక్కు ప్రశ్నల నడిగిరి. దానికి ప్రత్యుత్తరముగ తంజీరుపోలీసు ఉద్యోగముల నియమమునుగూర్చి బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి కెట్టి బాధ్యతయు లేదనియు కాసనసభా ప్రతినిధిగారి ఆగ్నే కాఖాధికారిగారి బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి అధికారములో లేనిదియు తనకు తెలిసినంతవరకు బ్రిటిషు ప్రజ లీ దౌర్జన్యములో తరనియు సంగతులన్నిటిని తంజీరులో నున్న బ్రిటిషు క్లౌనిలు జనరలు విచారించుచున్నాడనియు కామన్వెల్త్ లో చాంబల్లేకుగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

చొంబాయి కార్పరేషనునకు

ప్రభుత్వనియమములు

నియమములు పూర్తిగ తొలగింప విచారించుటకు తీర్మానము

బొంబాయి, జూలై 8 — స్థాయి సంఘమునకు ప్రభుత్వము సభ్యుల నియమించుట పనికిరాదని తెలిపిన పిదప బొంబాయి కార్పరేషను సభ్యులు మరియొక అభివృద్ధికరమును, సోపానము నధిష్టించుమునని గోరుచున్నాడు. కార్పరేషనునకు దొరతనము యిమిద సభ్యుల నియమించరాదని వారి అభిప్రాయముగనున్నది. జూలైమాసములో కార్పరేషనునందు విచారించబడునట్టి తీర్మానము గవర్నరు మెంటు నియమముల సంపూర్ణముగ తొలగించుటకు సురించి కార్యక్రమ నిబంధనల కమిటీని విచారింపగోరుచున్నది. గవర్నరు మెంటు నియమించుచున్న పదియారు స్థానములకు పత్తికా అట్టెలు స్థానములను నిమ్మజాతు వారికిని అభివృద్ధియందు వెనుక పడియున్నవారికిని రిజర్వేషన్ల వలయునని తీర్మానము గోరుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

వాతావరణస్థితి

1926 సం జూలై నెల 9-వ తేదీ శుక్రవారము

మాతృకలు	గత 24 గంటలలో అత్యధిక ఉష్ణము	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప ఉష్ణము	గత 24 గంటలలో వర్షము	షెడ్యూలు 1-వ తేదీనుండి వర్షము	సాధారణముగ సంవత్సరమునకు మి. తు.ము.
గోపాల్ పూర్	88.9	77.3	...	2.55	— 5.5
విశాఖపట్టణం	85.9	78.3	.	5.41	— 0.59
కాకినాడ	87.0	74.1	4.12	12.81	+ 6.11
మచిలీపట్టణము	89.7	77.8	0.82	4.62	— 1.60
కర్నూలు	92.9	76.8	...	2.86	— 1.98
బళ్లారి	87.0	78.2	..	2.85	+ 0.04
అనంతపురం	5.47	+ 2.48
కడప	98.6	76.8	.	6.04	+ 1.98
నెల్లూరు	95.2	80.7	.	3.58	+ 1.27
మద్రాసు	95.5	78.2	.	1.65	— 1.89
కడపూరు	96.3	81.0	.	1.82	— 1.03
నీలము	92.4	74.1	0.17	4.20	+ 0.25
కోయంబూరు	88.5	72.5	0.13	1.90	— 0.16
తిరుచునాపల్లి	97.1	78.0	.	1.94	+ 0.07
నాగపట్టణము	90.9	79.8	.	0.82	— 1.56
మధుర	98.3	77.3	..	1.20	— 0.90
పాంబర్	86.0	79.2	..	0	— 0.81
తిరునల్వేలి	0	— 0.63
తిరువేలూరు	79.5	75.4	0.87	13.22	— 2.67
కొచ్చిన్	84.8	72.8	1.04	43.78	+ 7.50
కాలికట్టు	83.8	74.1	0.42	45.84	+ 2.27
మంగళూరు	87.2	75.2	0.44	45.87	— 3.69
తెంగుకూరు	88.3	66.8	...	8.00	— 1.15
మైసూరు	89.4	59.8	2.88	35.97	— 2.07
కొడైకనాల్	68.1	54.1	0.25	3.88	— 1.63

సర్కారులు — కాకినాడలో 4.12 కొద్దికాలము గట్టిగ కురిసిన మచిలీపట్టణంలో 0.82 వర్షించెను. మేఘములు పట్టణముగనున్నవి దక్షిణమున ఆగ్నేత ఎక్కువ కాకినాడలో రాత్రి వేడిమి 6 డిగ్రీలుతక్కువ వగటివేడిమి 3 $\frac{1}{2}$ నుండి ఆరు డిగ్రీలు తక్కువ.

డక్కన్ — మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి. బళ్లారిలో వగటివేడిమి 5, కడపలో 3 డిగ్రీలు తక్కువ. బళ్లారిలో రాత్రివేడిమి 3 $\frac{1}{2}$ డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము — మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి. నెల్లూరులో వగటివేడిమి 2 $\frac{1}{2}$ డిగ్రీలుతక్కువ.

పడమటితీరమున వర్షము సాగవచ్చును. తక్కినవోట్ల ఫానికచినుములు పడును.

ఎస్. ఆర్. యు. సామ్రాజ్యము

వాతావరణవాస్తవము

బె జ వా డ (స్వయవిలేఖరి)

మలబారు జిల్లావారిని బోలిన ఇరువురు మునుష్యులు ఈ మధ్య దేశవాదకు వచ్చి ఇంటి కొందరికి పట్టుబట్టె యొక్కయు, క్యాల్సిక్టు చెక్కుగట్టె యొక్కయు నమోనాలను చూపించి అడ్వాన్సుగా కొంతసామ్యుకు వసూలుచేసినారు. తరువాత చాలరోజులవరకు అర్ధరిచ్చిన వస్త్రములు చొక్కాగుడ్డలు రానందున వారలకు ఇంటి పెద్దమునుష్యులు జాబులను వ్రాసినారు. జాబులు డెడ్ లెటరు అఫీసుకుపోయి ఆయాకి చిక్కలేదని తిరిగివచ్చినవి చెన్నపట్నము వెళ్లి వారు ఇచ్చిన అగ్రైసనపద్ధతూస్తే వారి ఆయాకి చిక్కలేదు ఇట్లుండగా కొన్నిరోజులక్రిందట వారు మరల నోకజాబును వ్రాసిరి. గుడ్డలు తయారైనవెంటనే పంపును మని ఆజాబులో వ్రాసినారు. ఆజాబునుబట్టి చూడగా తెలుగుదేశమున మరికొన్ని పట్టణములలో కూడ వీరు ఇట్లు సామ్యు వసూలుచేయుచున్నట్లు ఊహింపవలసి యున్నది. వారిరువురిలో నొకరు పరగనుండురు మరియొకరు చామనచాయగ నుండురు. వీరిని గుర్తించినవారు దేశవాదలో డాక్టరు సాగరుగారికి వ్రాసిరి.

విడుదలైన కైదీల సహాయసంఘము

డి. బి. జి. నారాయణస్వామిచెట్టిగారి
అధ్యక్షోపన్యాసము

ఉత్తర ఆంధ్రాదులో గత వారము జరిగి విడుదలైన కైదీల సహాయసంఘము వారి కథకు ఆధ్యక్షత వహించిన డి. బి. జి. నారాయణస్వామిచెట్టిగారు తమ ఉపన్యాసము నందు ఇట్లు దర్శిరి.

చెన్నరాష్ట్రములో ఈ సంఘము 1921 సం॥ స్థాపించబడినది. విడుదలైన పిమ్మట కైదీలకు సహాయము చేయుట సేరము చేయుట కలవాటుపడినవారి అలవాటు తప్పించి సగౌరవమునకు మరల్చుట, బాల్యనేరస్థులను నేరములలో ముఠిరిపోకుండ జేయుట, వేరువిధముగ పరిష్కరింపబడకపోవారికి కైదు శిక్ష విధించుటలు శాసనము మార్పుల వల్లను ముఖ్యోద్దేశములతో ఈ సంఘము స్థాపించబడినది. ఇంకొకటి ఉద్దేశము తప్ప తక్కినవన్నియు కొంతవరకు నెరవేరినవి. దానికిరూప ఇవ్వవలసిగా న న స మ య మా స న్న మ యి న ది. 1921 నుండి యిప్పటికి 520 కైదీలను ఈసంఘమువారు సహాయము జేసిరి.

కైదీలను చోరత్వమునుండి తప్పించి మంచిర్యాలను చేయుట మానవసంఘమునకు ప్రభుత్వమువారికిని ఎంతయు శ్రేయోదాయకము. అందుచే యీసంఘమువారి ఉత్సాహము లోకము బోధయు ప్రత్యేక వ్యవస్థలు తమకు తోచిన సహాయములేదు. ప్రభుత్వమువారు మొదటి ఏడు రూ॥ 2000, తరువాత సాలిన రూ॥ 8000 యీసంఘమునకు గ్రాంటు నిచ్చుచున్నారు. కొన్ని జిల్లాలలో శాఖాసంఘములు సరిగ పనిచేయుచును. గవర్నరు గోషును ప్రభువుగారు ఆగష్టుమాసమున వారి కథకు ఈసంఘము నుద్యమమునకు ప్రభుత్వోన్యాయులచేత సహాయముజేయవలెననిరి. వారేకాక యితరులుగూడ ఎక్కువసహాయము జేయవలెననిరి.

కైదీ జెయిలునుండి విడుదలయ్యుటతోడనే నిరాధారుడై తిరుగుడును. అట్టియెడ సహాయము కొంతయు గలనైనచేయకున్న మరల తిప్ప త్రోవబడును. కావున అట్టి సహాయ మత్యసరము. ఈసంఘకార్యమును నాధింతులకు ధనసహాయమే గాక మునువ్యసహాయము గూడ కావలెను.

ముఖ్యముగా కావలసిన దేమన, విడుదలైన కైదీలను తిప్పి పోకుండ జాగ్రత్తగా జూచుచుండుటకు ప్రాజేక్షనరీ ఉద్యోగులను తగినవారిని నియమించవలెను. ఈవిషయమున ఆయా జిల్లాకలెక్టరులు తగినసహాయము జేయవలెను. ఉస్మాను సాహెబుగారి సహాయమున బోర్డులు చట్టుము గావించబడినది. దీనిచ్వారా బాలురు బాగుపడగలరు.

వేరొకవిషయము ముఖ్యముగ గమనించవలయున్నది. క్రిమినలు ప్రొసీజరు కోడు 502 సెక్షను ప్రకారము నేరస్థులను పరీక్షించిపిలయినంత మాట్టుకు కైదులో వేయించుట తగినచవలెను. అందు విషయమై స్వాధీనానములకు ఈసంఘము కర్రపున ఎవరైనచోయి చిన్న నేరములకే నేరస్థులు కైదునబడకుండ జూచుచుండవలెను.

అలవాటు పడిననేరస్థుని బుద్ధి మరల్చుట చాల కష్టము అలవాటుగకాక ప్రథమనేరము నొనర్చువారల విషయమున ఈసంఘమువారు శ్రద్ధ వహించిన చాల లాభముండును. అలవాటుగ రొంగత నము చేయుచు కైదునబడినవారు విడుదలైన వెంటనే సంఘమువారు దఖలుపుచ్చుకొని వానికితగిన వృత్తికల్పించి, తరచుగా వానినడవడిని గమనించుచుండవలెను. సంఘమువారు దఖలుపుచ్చుకొనుచున్న కైదీలను పోలీసువారు జెయిలునుండి విడుదలైనపిమ్మట తిరిగి జేయనవసరములేదని యీ సంఘమువారు నూనూచింపగా పోలీసులు సైక్లరు జనరలు గారందుల కంగీకరించిరి. కాని అందరిపట్లను పోలీసువారి తిరిగిపోలగింపరాదు. విడుదలైన కైదీ పూర్తిగాబాగుపడెను. మరల నేరముజేయడమన మృకముతోచువరకు పోలీసువారి తనిఖీతో లగింపరాదు. అటు జేసిన ఆకైదీలు మరల నేరము జేసె జెయిలుకు బోయినచో సంఘ గౌరవము చెడును. ప్రాజేక్షన ఉద్యోగులు త్యాగిణిరును దృఢ సంకల్పమును అయి యుండవలెను. కైదీ విడుదలయిన పిదప వానికి ఏదో వృత్తి లభించువరకు వానిని గమనించుచుండవలెను.

రాజపుత్ర సమాజము
"విద్యార్థులవేతనములు మంజూరుచేయుటకు నర్వాపు రంగాలాకా పూలపల్లిగ్రామంలో 18-7-26 తేదీని కార్యనిర్వాహకసభ జరుగును"
అల్లూరి రామకృష్ణరాజు,
కార్యదర్శి.

అఖిలభారత బ్రాహ్మణేతర కాంగ్రెసు

వర్ధింగుకమిటి సమావేశము

ప్రచారమునల్పుటకు కేంద్రసంఘము సాన్నిహిబుడుట పునహా, జూలై 9:-రాజకీయ పక్షవస్థలపై రావాపు ఎన్నికపన్నాహముల పల్పుటకు విచారించుటకొరకు వివిధ జిల్లాలనుండి బ్రాహ్మణేతర నాయకులు యుదవ మేనవనస్సు హాలునందు నన్న ఉదయమున సమావేశమైరి.

పక్షపుచేర్పాట్లన్నియు ధనము ఎక్కువజేయుట కను పక్షములేవున వివిధ జిల్లాలయందును బ్రాహ్మణేతరల హక్కులను సర్వోచలను గురించి ప్రబోధించుటకు ఒకకేంద్రసంఘము స్థాపించబడిను.

వర్ధింగుకమిటి సమావేశము

గౌ॥ పానగల్లురాజాగారి ఆధ్యక్షతకొండ అఖిలభారత బ్రాహ్మణేతర కాంగ్రెసు వర్ధింగుకమిటి సమావేశ మయ్యెను జాతిపక్షమునంటి మరల యితర రాజకీయపక్షములందు బ్రాహ్మణేతరపక్ష సభ్యులు వేరరాదని నిశ్చయింపబడినట్లు చెరియుచున్నది. (అ. ప్రె.)

ప్రకృత రాజకీయపరిస్థితులు

రామస్వామి మొదలియారుగారి ఉపన్యాసము

పునహా, జూలై 9:-నిన్న సాయంత్రమును ప్రకృత రాజకీయ పరిస్థితులుగురించి ఎ. రామస్వామి మొదలియారుగారు పర్యవేందిరి. స్వరాజ్య యధోవిధ సహకారపక్షముల చరిత్ర నిద్యుపాధ్యక్షముగ వర్ధించి వారి అంతరంగ ఆశయముల కను కూలముగ వారెటుల అభిప్రాయముల మార్పుకొనిరిఒకసంవత్సరములలో స్వరాజ్యమును దెచ్చుటకు నాగృహ్య నెరవేర్చాల పోయినదియు రామస్వామి మొదలియారుగారు చెప్పిరి. పక్ష నిర్మాణమును నాయకునియందు విశ్వాసము వలననుమదరాకునందు అభిండవిజయము బ్రాహ్మణేతరపక్షము బడయుటకు గావలెను.

బ్రాహ్మణేతరపక్షమునకు రామస్వామి మొదలియారుగారు జీవమునిచ్చి మొదలియారుగారి కుచితరీతి కె. ఎస్. గుప్తాగారుకృతజ్ఞతచెప్పిరిహాంధ్రాప్రదేశమునుగూడ బ్రాహ్మణేతరపక్షమునకు విజయము సంప్రాప్తించవలయుననినచో మదరాసునందు ఎలల పక్షము బాగుగ నిర్మాణము గావించవలెను నని గుప్తాగారు హెచ్చరించిరి. (అ. ప్రె.)

మదరాసు బ్రాహ్మణేతర నాయకులను సత్కరించుట

బ్రాహ్మణేతరపక్షముయొక్క ప్రధాన ఆశయము

పానగల్లురాజాగారి ప్రత్యుత్తరము

పునహా, జూలై 9:- కాలూరామ్, మన్సారాము హాలునందు నిన్న సాయంత్రము పునహా బ్రాహ్మణేతరసభమును పానగల్లురాజాగారిని సన్మానించుటకు సమావేశమైరి. పునహా నగరము, కంట్నానమెంటు తరపున సర్దారు శ్రీనివాసమొదలియారుగారు రాజాగారికి సన్మానపత్ర మొసంగిరి.

సన్మానపత్రమొసంగినందుకు కృతజ్ఞతను చెప్పి, మదరాసు

వెలుపడినది.

శతకమంజరి - భక్తిసంపుటము

వృషాధిప, సర్వేశ్వర, దేవకీనందన, ఒంటిమిట్టరఘువీర, నారాయణ, శ్రీకాలహస్తీశ్వర, దాశరథి, రంగశాయి, శ్రీరామతారక, రామచంద్రశతకములు పది యిందుగలవు. ఒక్కొక్క శతకమునను వెక్కు మాతృకలతో నరిచూచి చేర్చిన పాఠభేదములును, ఆయా శతకకర్తల చరిత్రమును, రచనమును, విషయమును విమర్శించు విపులముగు పీఠికయును గలవు. ముచ్చటలు గూర్చునట్లు మేలి క్యాలికోబైండు చేసిన సంపుటము వెల రు॥ ౧౦ మాత్రమే. శతకములు విడిగను దొరకును.

నందు బ్రాహ్మణేతరపక్షము యెటుల అనుబంధము నిర్వహించబడుచున్నదియు సంప్రదించుగ రాజాగారు చెప్పిరి. బ్రాహ్మణేతరసభ్యుల ఆమోదనము పూర్తి గ తేనియెడ మదరాసు రాసన సభ యందు హిందూ మతాదాయములపట్లగూర్చు బ్రాహ్మణ కేయలకు అవకాశము లేకపోయెడిదనియు హిందూమతాచూర్చిత బహుత్వము బ్రాహ్మణేతరపక్షముయొక్క ముఖ్యమగు ఆశయమనియు రాజాగారు చెప్పిరి.

పునహానగర మునిసిపాలిటీ గతాధ్యక్షునిగు డా॥ నాయుడు రాజాగారిని హుటాహుత్తునని కేసె..

మతాదాయ చట్టము

హిందూ మతాదాయ చట్టము గురించి దెవపవలసిన సభ్యులు ఎ. రామస్వామి మొదలియారుగారిని గోరిరి. చట్ట నిర్మాణమును చట్టము శాసనసభయందు ప్రవేశపెట్టబడిన విషయములపైరిన ఆతి ప్రతిఘనమును రామస్వామి మొదలియారుగారు వెక్కొనించిరి.

మునుమ్మడి లులు బ్రాహ్మణేతరలలో బాంబాయి యందు చెల్ల ప్పుమును పూకారమును జూపుచున్నారనియు మాల విరఫీయబడ్డనగారు రామస్వామి మొదలియారుగారి ఉపన్యాసానంతరము చెప్పిరి.

వినాయకరావు మొరలిగూడ, సతేయదీపు, జి. గి. గుప్త, ఛి:మల్గండే, ఏ. సి. పటేలు, బాబురావు పాడి, బాద్శే, కె. ఎస్. గుప్తాద్ది ఆసమయమున హాజరైన ప్రముఖబృందములో ముఖ్యులు. (అ. ప్రె.)

హిందూ, జూలై 9:- నిన్న సాయంత్రమున గవర్నరుతో గణేశభండనందు విచారించినవిషయ ముదంసునకు గౌ॥ పానగల్లురాజాగారు బాకులుచేరిరి. (అ. ప్రె.)

వేంపాటివారి పాఠశాల, కొంకణి

ఈ పాఠశాల యువారు 150 సంవత్సరములకొండ స్థాపించబడి నేటివఱకు నిర్విఘ్నముగా నాచున్నది. ప్రస్తుతము సమర్థులు వారి వశపు క్షిణియను నరు మ.రా.రా.శ్రీ వేంపాటి సీతారామయ్యగారి హస్తగతమై చెల్లుచున్నది. పిద తొకండరీ ప్రేమ ప్రైనింగు ప్యాసెనారు. వీరికి హూజాంధ్రభాషలయందు గల ప్రవీణతకు ప్రశంసించుచు బంధు నోటికొకటిప్రిన్సిపాలుగారు తెలుగు పండితులును యోగ్యతాపత్రముల నొసంగిరి. వీరి పాఠశాలయందు జరుపు బాంధవ విద్యాభ్యాసము చక్కగా నలనడుచున్నది. ఇదిగాక గ్రామముందరివీలకు హాలకు రాత్రులయందు చిత్రముగా విద్యాదానము చేయుచున్నారు. వీరికృషి ప్రశంసనీయును. ఇవి యెంతయు సఫలత నొందుగాక! బాలకవి బుద్ధిరాజు హనుమంతరావు

గజ్జికితైలము

వెల డబ్బీ 1-కి రు. 0-4-0

గజ్జి, చీడ శరీరమంతల న్యాపించి ముఖ్యముగ చిన్న పిల్లలకు విశేష బాధను గలిగించుచున్నది. ఈ తైలము నాలుగు పూటలు రాచిన గజ్జి, చీడ, చిలుము, జిల మొదలనవని నశించును. తప్పక పరిజేయును. వెలన్న పోస్టుఖర్చు లభకమునకు గాన ఇతరమందులతో కలిపి తెప్పించుకొనుట యుక్తము.

వేలకు మందు వెల సినా 1-కి రు. 0-4-0

ఈ నూనెను తిలపరాచిన పేలు ఈపి నశించును. చర్మమునకు వెండ్రుకలకుహాని యుండక వెండ్రుకలు పెరుగును. అమ్మతాంబూనం డిపో, మదరాసు-బాంబాయి,

త్వరపడుడు.
శతకమంజరి - భక్తిసంపుటము
వృషాధిప, సర్వేశ్వర, దేవకీనందన, ఒంటిమిట్టరఘువీర, నారాయణ, శ్రీకాలహస్తీశ్వర, దాశరథి, రంగశాయి, శ్రీరామతారక, రామచంద్రశతకములు పది యిందుగలవు. ఒక్కొక్క శతకమునను వెక్కు మాతృకలతో నరిచూచి చేర్చిన పాఠభేదములును, ఆయా శతకకర్తల చరిత్రమును, రచనమును, విషయమును విమర్శించు విపులముగు పీఠికయును గలవు. ముచ్చటలు గూర్చునట్లు మేలి క్యాలికోబైండు చేసిన సంపుటము వెల రు॥ ౧౦ మాత్రమే. శతకములు విడిగను దొరకును.
ఆంధ్ర గంధ మాల,
శపాలుపెట్టె నెం 212 రు, చెన్నపురి.

టిన్ రేకు పరిశ్రమ

టాంపుబోర్డు విచారణ

టిన్ ప్లేటు కంపెనీ సాక్ష్యము

కలకత్తా, జూలై 8- ఆ మె రి కా మాదిరిని తెచ్చుచువురమందు నిర్మింపబడిన యంత్రములు యిండియా దేశ పరిశ్రమలబట్టి చూడ వల్లు టిన్ ప్లేటు కంపెనీ కంటే శక్తి సాధారణములతో ఉత్పత్తి చేయుచున్నదని కలకత్తా టిన్ ప్లేటు కంపెనీ తాబాకు సాక్షులు నేడు సమావేశమైన టాంపుబోర్డు ఎదుట సాక్ష్యమిచ్చిరి. టిన్ ప్లేటు రూ 45 ల చొప్పున రక్షణముకొంటి కాలుమిచ్చినయెడ ఆసస్యత్వమును నని ఫార్ములార్ సన్ను గారు ఆ రద్దీ తు స ప స మా ధా న విచ్చిరి. భారతదేశమందు చీనాచేసు సుమారు 60,000 టిన్ ప్లేటుల విక్రయమగుచున్నది. 35,000 టిన్ ప్లేటుల వారికంపెనీ తయారు చేయుచున్నది కాబట్టి మరి 25,000 టిన్ ప్లేటుల చీనాచేసుకు తయారు చేయుటకు అవకాశముగలదు. గత నాలుగైదు సంవత్సరముల నుండి భారతదేశమందు చీనాచేసువ్యయము పెరుగుచున్నది. బర్మానూ సెకంపెనీకంటే అధికముగ వ్యయముచేయు కంపెనీ లేదు. ఈ కంటే గాక స్టాండర్డు ఆయింకంపెనీకంటే తయారు చేసిన చీనాచేసుల గొప్పదనముని సాక్షియిస్తాము.

వేల్పు చీనాచేసుకంటే యంత్రములందుకంటే అధికముగ భారతదేశ చీనాచేసుకంటే యెక్కువ అధికముగ తయారు చేయుచున్నదని అన్నాడు ప్రశ్నింప, అమెరికను కదలిని సరకు సారముగ తయారు చేయుటకు దని బొకా మెండు గారు జవాబిచ్చిరి. వేల్పుయంత్రములందు గాక భారతదేశ యంత్రములు అధికముగ కార్మికులచేయించుచుబడెను. అమెరికా యంత్రములు విక్రయించుచున్నందున, పరిశ్రమలకు వాడుక అవకాశముగ నున్నవనియు, చీనాచేసు విస్తరముకొలదిని లాభ కరముగ నుండి నెయ్యి సాక్షి చెప్పెను. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి మునిసిపాలిటీ

స్థాయి సంఘము

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవస్తువుల

బహిష్కారము తొలగించుట

బొంబాయి, జూలై 8:- భారత దేశమునకు వెలుపల బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవస్తువులను తీసుకురావడమునకు వీలగుచున్న వలయునని 1923 ఆక్టోబరు 15-న తేల్చిన గాంధీజీ సర్వ సము, హెచ్. జె. డేవిసుగారి ప్రతిపాదనపై బొంబాయి మునిసిపాలిటీ స్థాయి సంఘము రద్దు చేసెను. ఎన్నడు సభ్యులు ప్రతిపాదన కనుకూలముగను, 5 గురు సభ్యులు ప్రతిహేతుముగను వోటుల విచ్చిరి. తీర్మానము వ్యాపార పద్ధతికి ప్రతిహేతుముగ నున్నవనియు భారతీయుల బ్రిటిషు ప్రజల సుఖ్య సవర్ణ ప్రాయమును గలవలెను అంతరాయముగ నున్నవనియు డేవిసుగారు పల్కిరి. విచారణమిత్తము తీర్మానము కార్యరేషను ఎదుట చెట్టబడును (అ. ప్రె.)

గానగల్లు రాజా గౌరవింపబడుట

భారత బుధు సమాజ సన్మానము

పునహా, జూలై 7:- పునహా పాతల పక్షమున భారత బుధు సమాజము గౌరవనీయులగు పానగల్లు రాజాను సన్మానించి విశిష్టత మర్పించెను బ్రాహ్మణేతరీయము నిన్ను జాతులకొరకు రాజా గావించిన భువకాశ్యములు సన్మానములకు సుగ్ధకింపబడెను. సమాజ సమైక్యత పోషకులగు నుండి శుభింక దని రాజాగారు గో.బి.సి. ఉచితకీర్తిని రాజాగారు సమాజమునకు ప్రస్తుతం విచ్చిరి. (అ. ప్రె.)

తాతా ఆయిల్ మిల్లు కంపెనీ

వాటాదారులును మేనేజింగు వజంట్లు అంగీకరించిన స్కీము హైకోర్టునకు దాఖలు చేయబడును బొంబాయి, జూలై 8:- తాతా ఆయిల్ మిల్ కంపెనీ వాటాదారుల అసాధారణ సమావేశమున వాటాదారులును మేనేజింగు వజంట్లును అంగీకరించిన స్కీము హైకోర్టునకు దాఖలు చేయబడెను. (అ. ప్రె.)

తగ్గించబడిన ధరలు !

శ్రేష్ఠమైనరకము !!

చౌకయైన ధర ప్రకారము మీకొక శ్రేష్ఠమైన బైకిలు కావలయునా? అట్లు కావలసినచో తక్షణమే ఈ దిగువ తెలుపబడిన వాటిలో నొకటిని తీసుకొనుము.

రడ్జివిల్ వర్చువిరో స్పెషల్ నెం 1 రెండు

బ్రేకులతో కి-1 ధర రు. 120

రడ్జివిల్ వర్చు స్టాండర్డు నెం 20 26 1-కి ధర రు. 100

హార్ కూల్పు పాపులర్ 1-కి ధర రు. 90

(చిత్రవిచిత్రపు రంగులతో పూర్తి చేయబడినది)

హార్ కూల్పు పాపులర్ (నెల్లులాయిడ్

హండుబార్ తో సహా 1-కి ధర రు. 95

పెరల్ స్పెషల్ 1-కి ధర రు. 75

ఇన్వికా "డి" మాడల్ 1-కి ధర రు. 115

రాయల్ ప్రిన్సు బి. ఎస్. ఏ ఫైర్ లిగుల తో సహా ధర 1-కి రు. 115

పోల్ వజంట్లు: ఇంగ్లీషు సైకిల్ మోటారు ఇంప్రోవింగు కంపెనీ, 9, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

మైసూరు పాశ్చాత్య వెంటకటాచల పండితులు ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములలో ఒకటియగు రగెడ్క్ Trade Mark లోకామయహార కస్తూరిమాత్రల యోగ్యతాపత్రములు

- 5. మ. కేశవనారాయణయ్య జా.కా. బరకారనచామర్ P. O క్రుక్. డిస్ట్రిక్టు, సి. పి. వీరు వ్రాసి నది మీ కస్తూరిమాత్రలు, అన్ని జ్యోతిషములకు దగ్గులకు, నిశ్చక్తిని, దివ్యోష్ణముగా వున్నది. గావున ఇంకను 6 సీసాలను పంప కోరినాను.
6. మ. వి. కె. చుబ్రహ్మయ్యశర్మ, ఎస్టేట్ ఆఫీసు కడవూరు, తిరుచినాపల్లి వీరు వ్రాసినది. ఇతర ఔషధములవలన గూముకాని అనేకకోగములు తమరి లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలవలన గూముయొందుట వలన మరియు 12 సీసాలను పంప కోరుతున్నాను.
7. మ. ఎల్. ఎల్. సోమ ఎమ్. ఎ. ఇ. ఎ. సి. ఎస్. అల్ గుల్ అస్సాం 8-8-24 తేదిన వ్రాసి నది:- తమరి కస్తూరిమాత్రలకు వుపయోగించి మాచినదానిలో సత్రికలలో ప్రకటించియుండు మేరకు అన్ని గుణములు గలిగియుండుటవలన ఇంకను 12 సీసాలను యిప్పించ కోరుతున్నాను. 801
8. మ. అయ్యోగ్యప్రసాద్ డిపారీ పోలీస్ సబ్ ఇన్స్పెక్టర్ మురవార జబ్బల్ పూరునుండి వ్రాసినది:- వెనుకటివత్సరము నందు తమకుబడిన కస్తూరిమాత్రలు చాలా మేలుచేసినవి. ఇప్పుడు నుగల 25 సీసాలను బంపుము. 250 చుండి 800 మాత్రులగు సీసా 1-కి ధర రు. 0-4-0. పోస్టుఖర్చు వేరు. పోస్టుఖర్చుతో 6 సీసాలకు రు. 1-8-0 12 సీసాలకు రు. 2-18-0. 25 సీసాలకు రు. 5-8-0 సీసా 1 కి 4 అకాలచొప్పున అన్నిదుకాణములందు దొరకును.

(2) శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

మలేరియాకు అమోఫుమైన నివారిణి యగు

ఇసనాఫెలిని (Esanofele)

పుచ్చకొని మీ ఆరోగ్యమును కాపాడుకొనుదు ఇది రక్తమునందున్న మలేరియా పురుగునును చంపి, తరువాత మలేరియా రాకుండుటకై శరీరపలుత్వమును మంచి స్థితిలోనుంచును. రాసీయక ఆటంకపరచుటకు రాత్రి ప్రాతఃకాలములందు ఒకమాత్ర చొప్పున పుచ్చకొనిన చాలును.

బిడ్డలకు ద్రవరూపముగా నున్న ఇసనాఫెలిని (Esanofelina) ను ఈ యోగింపుడు అందరు కెమిసులవద్ద దొరకును, ఇదేమాదిరిగా నుండువాటిని చూచి మోసపోకుడు. (2)

Messrs. GORIO Ltd.,

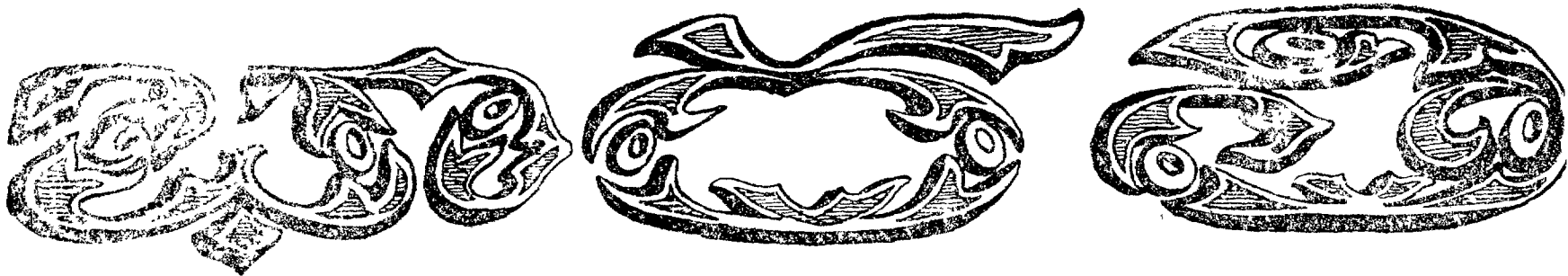
P. O. Box No. 159, Bombay.

ఆంగ్లభాష తెలిసినవారు మిక్కిలి సులభముగా ఆంగ్లభాషను నేర్చుకొనవచ్చును ఆంగ్ల ఆసాన్ లే క ఆంగ్ల బోధిని

ఈ దివ్యమైన గ్రంథము ఇప్పటికి 10,000 వాండిచే నువనబడి సుప్రసిద్ధిచెందినది. రెండవసారి ముద్రించబడుచున్నది. వారముదినములలో తయారగును. ఆంగ్ల, ఆంగ్లభాషలయందు ఎక్కువ ప్రావీణ్యము గల పండితునిచే పరిశీలించి వ్రాయబడినది. వారము దినములలో కాపీలు సిద్ధమగును. 60 దినములలోగా ఎవరైనను ఆంగ్లభాషను సురుపహాయము లేకనే నేర్చుకొనవచ్చును. ఇది ఆంగ్లభాష మాట్లాడుటకును చదువుటకును, వ్రాయుటకును బాగుగా శోభును. 600 పుటలుగల పెద్దగ్రంథము. ధర ప్రతి 1-కి రు. 2-0-0. అనాభంగము కలుగకుండుటకై రత్నమున ఆర్చుకును పంపుదు. తపాలాఖర్చు రు. 0-0-0 లగును.

రాజగోపాలమొదలయి, 302 టంకశాలవీధి, మద్రాసు.

నచిత్ర మాసపత్రిక.

ప్రతి చంద్రమా సాది నివ్రచురింపబడును

ప్రతినందికయందును మూడునాలుగురంగుల చిత్రములు ఇతరచిత్రములు ప్రచురింపబడును

చందా సం॥ 1-కి రూ. 6-0-0

విడిపత్రిక వెల అణాలు 10 మాత్రమే.

విడిపత్రికల నచిత్రముగ బంపుటకు వీలులేదు.

మాదిరిపత్రిక వలయువారు తపాలుబిళ్లలు పంపవలెను.

ఆషాఢ మాస సంచిక - విషయానుక్రమణిక

కురంగి—పల్లె పూర్ణప్రజ్ఞాచార్యులుగారు; ఆంధ్రగీర్వాణ శరణోపసహస్రము—మేడేపల్లి వేంకటరమణాచార్యులుగారు; సుభాషిత రత్నావళి యవతారిక—మల్లాది సూర్యనారాయణ శాస్త్రిగారు; భీమకవి నివాసస్థానము—శ్రీశేషాద్రి రమణకవులు; పువ్వులు - చుక్కలు—సెట్టి లక్ష్మీనరసింహముగారు; శాకుంతలము, దానియంత రార్థము—హరి వేంకటేశ్వరులుగారు; పెల్లి పైలారు—గుళ్లపల్లి నారాయణమూర్తిగారు; మృతసంజీవి—భోగరాజు హనుమంతరావు గారు; కళ—నందూరి వేంకటసుబ్బారావుగారు; సత్యనారాయణ, యమ్మే—నిడమర్తి సత్యనారాయణమూర్తిగారు; కవి—దీపాల పిచ్చయ్యశాస్త్రిగారు; జైనుల మతకథలు—పంచాగ్నుల ఆదినారాయణశాస్త్రిగారు; పూవు-తుమ్మెద—రావూరి చిట్టివేంకట సుబ్రహ్మణ్యముగారు; ఆత్మసమర్పణ—భాస్కర్ గోపాలకృష్ణమూర్తిగారు;

నటరాజమూర్తి—వెదురుమూడి వేంకటకృష్ణరావుగారు; ఆంధ్ర సామ్రాజ్యము—ఆంధ్ర కేవలిరావుగారు; మృగయుగ విలాసము—బల్లూరి కృష్ణప్పగారు; సదాశివరాయల కొల్లిపటశాసనము—మల్లంపల్లి సోమశేఖరశర్మగారు; శుష్కనది—ఓలేటి వేంకటరామశాస్త్రి గారు; ఆంధ్ర నాటకముల విజృంభణము—దర్భా యజ్ఞేశ్వరసోమయాజులుగారు; పూర్వవాసనలు - వడ్డునవద్దుకవి—సెట్టి లక్ష్మీనరసింహముగారు; యోచనాస్వేచ్ఛ—(ఒకరు); అభీప్రము—శంకరనారాయణులు; అర్థశాస్త్రము—గండికోట సత్యనారాయణమూర్తిగారు; చుంబనము—జంధ్యాల శివన్నశాస్త్రిగారు; వేంకటేశ్వరవచనాలు; ఆంధ్రగ్రంథముల పట్టిక; ప్రేమగీతిక—మంగిపూడి శ్రీరామచంద్ర శాస్త్రిగారు; సాభిప్రాయవిశేషములు; ఆత్మప్రబోధము—దుర్గమహంతి సీతారామశర్మగారు; హృదయనిర్వేదము—పి. అన్నాజీశర్మగారు.

చిత్రములు

త్రివర్ణచిత్రములు:— రాటపునందేశము; శరదృతువు.

సాధారణ చిత్రములు:— బౌద్ధధర్మచిత్రము; శ్రీమతి ఆచంట దుక్కిణమ్మగారు, బి. ఏ., శ్రీరావు లక్ష్మీదేవమ్మగారు, బి.ఏ., మిను అన్నాజీ జోషువాగారు, బి.ఏ., (ఆనర్సు); శ్రీమతి యస్. కే. మీనాక్షిసుందరమ్మగారు; ఇతర చిత్రములును.

ప్రస్తుతము పోస్టలు రూల్సు 'ఏ' ప్రకారము ఆంధ్రపత్రికల విషయమున 0-3-0, భారతీపత్రికల విషయమున 0-3-0 లును రిజిస్టరు పోస్టుఖర్చు లధికమగుచున్నవి. మీరే ముందుగ సొమ్ము మణియార్దరు పంపిన యీ ఖర్చులు తగ్గును. పి. పి. లు పంపినచో సొమ్ము ఒక్కొక్కప్పుడు ఆలస్యముగ చేరుటయు పత్రిక సంపుట ఆలస్య మగుటయు సంభవించును.

భారతి ప్రకటన రుసుము

6 మాసములకు పైన కంట్రాక్టువుచ్చుకొనిన	1 పుటకు రు 20	1 నెలకుమాత్రము	1 పుటకు రు 30
డిటూ	డిటూ	డిటూ	1/2 పుటకు ,, 15
డిటూ	డిటూ	డిటూ	1/4 పుటకు ,, 8
2	డిటూ		
డిటూ	డిటూ		
డిటూ	డిటూ		
డిటూ	డిటూ		
డిటూ	డిటూ		
	1/2 పుటకు ,, 11		
	1/4 పుటకు ,, 6		
	1 పుటకు ,, 25		
	1/2 పుటకు ,, 13		
	1/4 పుటకు ,, 7		

రీడింగు మాటరుమధ్య 100-కి 25 చొప్పున అధికముగా చార్జి చేయబడును. వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.

మేనేజరు, “భారతి” తపాలపెట్టె నెంబరు 212, మద్రాసు.

అక్షయనామ సంవత్సరం జ్యేష్ఠమాస బహుళ అమావాస్య ౩౦ శుక్రవారము

శ్లోశానస్తవము

[డాక్టరు గుళ్లపల్లి నారాయణమూర్తిగారు,
యల్. ఎమ్. ఎస్.]

అతిథయంకరతిమిరగాధాంధకార
విస్తృతప్రేతవనసంపిహిత లగుచు
నొక్కచోటనె, యొకగతి నొంది, పిలుపు
లేనిసంపూర్ణమరణనిద్రానిమగ్న
తప్తకాయులై, పుట్టుపేదయు ధనాధ్యుఁ
డమితలోభి, భోగి, కురూపి, యందకాఁడు,
దొరయు, బానిస, హితుఁడు, శత్రుఁడు నటంచు
నెరసు లెన్నక నేమహాధరణియందు
సర్వజీవప్రపంచము శాంతి నొందు;
ప్రకృతినిర్మిత మా నెల్లప్రాణులకును
పూజ్యత సమానమా ధర్మరాజ్య మేది?
శ్రీలఁ జెన్నారముఠాభిషిక్తులకును,
అతిరథమహారథాదీపగ్రాణులకు,
త్యాగులకు, భోగులకును, పుణ్యాత్ములకును,
బధిరపంగ్వంధభిక్షుకప్రాణులకును,
ఏది తు. కొంపయై భరియింపగల్గు;
ధార్తరాష్ట్రులవీర రక్తప్రవాహ
మేమహానీమలో సంత రించి పోయె;
వాసి గాంచిన పట్నక్రవర్తు లెల్ల
నేమహాభూమి శాంతి పొందినారు,
ఆంధ్రగీర్వాణకపులభావాతిశయము
లెల్ల నేపుణ్యభూమిలోఁ జెల్లిపోయె
రాజ్య మొసగి, ఐశ్వర్యసర్వస్వ మొసగి,
నతిని సుతు నమ్మి తాను దాస్యము గ్రహించి,
సత్యవాక్పరిపాలనానక్తి దవిలి
సిరయశస్సాదవర్ధక శీతకిరణుఁ
డగుచు స్వామికార్యాచరణాత్ముఁ డైన
సత్యకీర్తి హరిశ్చంద్రచక్రవర్తి
సత్యపాలన మేసీమ జయము గాంచె
జరతమాతృణము క్తికై పాటుపడిన
దాదయును, గోఖలే తిలక్ దాసుప్రభృతు
లేయవనిలోన నైక్యమై పోయినారు
ఆశలు గతించు లోభమోహము లడంగు
సర్వక్షుద్రభావములు నాశనము జెందు
భూధనంబులు నైశ్వర్య - ములు నశించు
విప్రవిప్రేతరసమస్య విడిపోవు
స్పృశ్యతాస్పృశ్యతలు నివారింపబడును
వర్ణభేదవిచక్షణలో చూర్ణ మగుచు
పుణ్యకార్యలేశమె నిల్చు పొల్లిలేక
నితరవాంఛితార్థములు నైహికసుఖంబు
లేమహి గతించు నాపుణ్యభూమి వీరె;
పెనుతుపానులుపెట్ట నీ - ఘనచయంబు

వసంతము

[పానుగంటి విజయరాఘవరావుగారు]
గీ॥ ప్రకృతికాంతరొ నీ కింక వగ పడేల
కష్టసంద్రములో నుండి గట్టు బడితి
వమ్మ! కృష్ణపక్షపు చంద్రుడ స్తమించె
నిండుకళల భానుండు రా నుండె బైకి.
కట్టుకొనుటకు శుభ్రమా బట్ట లేక
కష్టచయముల బడితి వో కన్నతల్లి
జీర్ణవస్త్రపు కాలము పూర్ణమయ్యె
మంచిమొకమూలుదుస్తులక మనలే దింక
నీదు దీనపుగతి గాంచి నీవు గన్న
బిడ్డలగు వృక్షములు తల్లి బిడియమంది
దూరదేశపువాసులక జేరబోక
పచ్చమొకమూలుఖద్దరు బట్ట లెన్న
నేసియుంచెను తల్లిలో తీసికొనుము.
కచమున దురుము పూలకే కళపు రాగ
నెంత సంతాప మందితో ఇంతి నీవు
ఇంద్రధనుసుల రంగుల నినుమడించు
చిత్రమగు పూల విడఁ బాల చెట్టులమ్మ
ఆన తీరగ వానిని గోసికొనుము
అగ్ని సాక్షిగఁ బెండిలి నాడినట్టి
నాదు నాధు డెచటనో అనాధు డగుచు
వేనటంబుచు నుండ నీ వేన మేల
టంచుఁ దల్లిలో మనమున నెంచదగదు.
తోగరుమామిడిచిగురుల నగము కొటికి
భార్యనోటిలోఁ బెట్టుచు భామ! ప్రకృతి
కాంతకు ప్రియైన వసంతు గను మటంచు
దివ్యమాధుర్యరవమునక దెలియఁబఱచు
చుండ కోయెల భార్యతో చూడు డమ్మ
గడియలోపల నాధుతో గలియఁ గలవు.

తెరపి లేకుండ వర్షములో కురియనీ, య
హస్కరుండు మహాగ్రత్తిష్ఠాతపములఁ
గాయనీ, సప్తజలనిధుల్ గలగ నీ ధ
రాధరము లెల్ల క్రుంగనీ, బాధ లెట్టి
వైన రానీ, త్వదీయపూజ్యాంకసీమఁ
జేరుప్రాణుల కపకృతిఁ జేయలేవు
భవదమలగర్భమును జేరుప్రాణులకును
భూరివాద్యధ్వనులును బ్రభుత్వ మిచ్చు
బిరుదములు ఫిరంగులు లేవు; నీరముకాని
నీరులు లేవు; ముఖస్తోత్రపరులు లేరు;
రామబంధూసమూహావర్యటన మొండె;
జంబుకసమూహారోదసస్వరము లొండె;
ప్రేతసంస్కారమంత్రసంగీత మొండె;
తప్తవజనితానలదీప్తు లొండె.

స్వరాజ్యానుతాపము

[బాలకవి నరేంద్ర సత్యనాయణగారు]
ము॥ మొరకుండీకటిలోనఁ గారు మొగిళుల్
బూరించి పెంపెక్కిదు
మృరధారా ప్రకరప్రవృష్టికములై
గంపించగాజేయ ను
త్కరశార్దూల మదేభగర్జనలసం
ఖ్యాకంబులై మ్రోయ దు
స్తరతీవాటవిజొక్కువాంఛు నెడ ప్రో
ద్యద్విద్య దాభంబవై
కరమొప్పారితో స్వరాజ్యపథమా
కారుణ్యరాహిత్యమా.
నీ! అలఘుడో గాంధీమహాత్ముచే నిర్దయ
నేహ్యకృత్యములఁ జేయించినావు
విద్యానవద్యుడై వెలసిన తిలకుని
గడుఁ గప్పవితతులన్ గుడిపినావు
అతిసుకుమారు నీ యార్దాసుచే మోట
ఖద్దరు గట్టించి గడచినావు
హృద్యాత్ములొనెంద రెండఱనో పట్టి
యిన్నితోద్యోగంబు లూడ్చినావు.
గీ॥ దేశభక్తులఁ జెరదోసి తఱిమినావు
కదలిరావేమి నేడు సఖ్యంబుఁ జూప
నెండమావులె యగుదో మ రేమి యగుదో
రాష్ట్రజనబంధమా యోస్వరాజ్యపథమ!
చ॥ పలుమఱుపొంచిపొంచి కడు బాముల భారత
వీరమండలిక! గుడువగజేసేచేసి యవకుంతన
మున్ దొలగించి మోమునన్! గళకళ జూపి
చూపి కడుఁ గ్రౌర్యముమై మొగమున్ మరల్చి
యున్ జడిసినటుల్ స్వరాజ్యరమ! చంగున చం
గున బారిపోయితే.
గీ॥ హైందవుల కుపకారివై యలరు దనుచు
దలచిరేగాని కుటిలతఁ దలచి యిటుల
నలయికంబొందఁ జేతని తలఁపలేదు.
రాష్ట్రజనబంధమా! యోస్వరాజ్యపథమ!

హిందీ తెలుగు-

తెనుగు తెలిసినవారికి హిందీ నేర్చుకొనుట
వీలయిన సులభశైలిని వ్రాయబడినది.
బాలశిక్ష 0-6-0
మొదటివాచకము 0-6-0
హిందీ పాకెట్టు డిక్షనరీ 1-0-0
తపాల ఖర్చు ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రప్రతికా కార్యాలయము మద్రాసు,

గ్రంథవిమర్శనము

వసుమతి

శ్రీమతి కనుపర్తి వరలక్ష్మమ్మ గారు

వసుమతి ఒక చక్కని చిన్న సాంఘిక నవల. సంఘమును గలదు సామాజికముల పారద్రోలుటకు పాఠకుల ప్రబోధించుట పరిపాటి అయ్యెను. ఉపన్యాసములయందు కరపత్రములయందు మన నవలలయందు ప్రజల హృదయమున సంస్కరణబీజములు నాటి తత్ఫలమున సంస్కరణ ఫలితము నందఱకు లభించునట్లు చేయుటకు సంస్కర్తలు ప్రయత్నించుట ఆచారముగ నున్నది.

ఈ గ్రంథం గలది మున్నగు సంఘ సంస్కర్తలు ప్రహసనములు, నవలలు, నాటకములు రచించి సంఘము సామాజికముల నంతమొందించుటకు కృషిచేసిరి. సాభాగ్యవతి వరలక్ష్మమ్మగారును అట్టి సంఘ సంస్కరణాత్మక నాటకములలో నొక్కొక్క యనుబంధమును దన ప్రభుత్వ ప్రయత్నమున నీ చిన్ని నవలవలన పాఠకుల హృదయములకు స్పృశము కాగలదు.

సామాజికములు, ఇంగ్లీషు విద్య నభ్యసించుచున్న ఆనందుడు, చెడుసహవాసములన వేళ్ళతోలుడై తిండిలేనికొంతను దీర్చుచున్న అన్నగారితో తగవులాడి, ఆస్తిని పంచుకొని గుంటూరు నందు తన భార్యయగు వినుమతితో కాపురముచేయుట కేగెను. నాగమణి యను వేళ్ళ వినుమతి సాంధ్యమున జూచి, రూపసి యగు భార్య కెట్టివాడేని లాగునని అనుదినమున ఆనందుడు లేని సమయమున అతనియొంటికి నచ్చుచు పోవుచు, సమయము దొరికెనప్పుడెల్ల వినుమతిపై తేనిపాని కొండెముల ఆనందునితోఁ జెప్పుచు వినుమతికి వినుమతి కష్టముల పాలుచేసెను. పాపము! తల్లి నగలను దీసికొనినను, నిష్కారముగ వదిలించిలో చరిత్రవించినను సాధ్యమైతల్లి యగు వినుమతి యెక్కిరియించుచుండెను. అన్నయగు రామచంద్రు డెన్నియోమాటలు తరచి అడిగినను ఆమె భర్త పెట్టుచున్న బాధల నియమమైన నాయనకుఁ జెప్పకుండెను. తుదకు పాలముల తనకాపెట్టి నాగమణితో ఆనందుడు చెన్నపురి కేగెను. చెన్నపురియందలి నూతనపరిచితుల మాటపై నాగమణి ఆనందుని రంగూనునకు ప్రయాణము గట్టిం చెను. ధనమున్నంతకాలమును నాగమణి ఆనందుని సగౌరవముగ జూచుచుండెను. ధనహీనులు అప్పుచేసి పప్పుకూడు గుడుచు పెన్నివాళ్లు సాధ్యమగును? ధనముతో పాటు ఆనందునిపై వెల యాలి గౌరవము తగ్గ నారంభించెను.

భర్తకు వినుమతి ఎన్నియో ఉత్తరములు వ్రాయుచుండె డిది. కాని నాగమణి ఉత్తరముల నన్నిటిని ఆనందునకు జూపక చివివేయుచుండెను. తుద కానందుడు ఒక ఆంధ్రునికడ నున్న గమును సంపాదించెను. ఉద్యోగము నొసంగిన సుందరశ్రీమతిగారు ఆనందుని జీవితరహస్యము నెఱింగి ఆనందుని మంచిలోపను తెల్పుటకు ప్రయత్నించెను. తనవద్ద ఆధికముగ ధనము లేకుండుట వలనను నాగమణి మరెయ్యకరసికుని మరగుటవలనను ఆనందుడు వేలుగ నొకగయం దుండవలసినవా డయ్యెను. అట్టితేటి భార్య వినుమతి వ్రాసిన ఉత్తరమును జదివి ఆనందుడు మిగుల విచారము నొందెను. గృహమున కేగి వినుమతిని జూడవలయు నని మనమున నాతని కాందోళన కలిగెను. తరువాత నాత డూరు చేరి తన హృదయపరివర్తనమునకు కారకురాలగు వినుమతితో గలసి సాఖ్యముగ సంసారము గడపుకొనెను.

ఇందలికథ శ్రీమత్రయము ఉచితముగ పోషించబడినవి. సందర్శించుటకు ప్రకరణములు విభజించబడినవి. కాని పురుష పాత్రపాపమునందుమాత్ర మించుక లోపమున్నట్లు కన్పించు చున్నది. రచనమున తప్పులంతగాలేకున్నను సంస్కృతపదధూయి వ్యవహారముకొంత ప్రాధమ్యము నున్నది. పాశ్చాత్యచారానుసారము మన కలవాటునందున్న కొన్ని కల్పితపదములు దూర్చబడినవి. నవలారచనమున కిది ప్రధమప్రయత్న మగుటయే దీనికి కారణము కావచ్చును. సహవాసదోషములు, కన్యావరకులములం కర్థములు వెలయాలి మాటలు, పరితరత్రులగు హైందవభాషికలకు పథు లపై గలపేను మొదలగునవి యందు రమ్యముగ వర్ణించబడినవి. మఱియు నీ నవల యనేకవిధములగు నీతులను బోధించుచున్నది. ఇట్టి గ్రంథమును సూతనాంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమువారు పఠనీయ గ్రంథము లలో నొక్కటిగ పరిగణించుట సమంజసముగ నుండును. మఱియు నీరచయిత్రి గ్రంథముల రచించిచ్చియాంధ్ర లోకముయొక్క కృతజ్ఞతను బాత్రముగాక!

ముత్యాల హారం

[చట్టా చంద్రమూర్తిశ్వరయ్యగారు బి. ఏ.]

“ఇవ్వాలి సాయంత్రమే కలెక్టరుగారింట్లోవిడు”
“అయితే!”
“మఱి ఆరుకుంటు కల్లా నువ్వు తయారుకావాలి”
“మీరు మాత్రమే వెళ్లండి”
“అదెలా అవుతుంది?” పాపం. అవిడె మనమీద అంత గౌరవం ఉంది తానే పిలవడానికి వచ్చింది. నువ్వు తప్పకుండా రావాలి.

“రమ్మవటానికేం మీరు రమ్మవటానగాని నలుగురిలో తలవంపులు నాకామికా?”

“తలవంపులేంకూ? ఏ వం న్నా త ప్ప చే కా వు గనకనా?”

“అ! ఈ మాటలకేంగాని పేదరాలి పెద్దమ్మ మోస్తరు ఈ వేషంతోన న్నెలా రమ్మవ్వారు?”

“నగలేవనా! ఈ మొర నీకప్పుడూ ఉండేదేలే. ఊరి కేనగలు కొంటూ అట్టే పెట్టెలో పడేస్తే ఏలాభం? బాంకిలో చేసినా ఏదో కాస్తనడక వస్తుంది.”

“సరేలేండి. మీ ఇవ్వ ప్రకారం మీ డబ్బంతా బ్యాంక్ లోనే పడేయండిగాని ఇవ్వాలి మాత్రం విందుకి వేసురాను ఇది నాయుత్తం”

అంతటితో వాడం ముగిసింది. శ్యామలరావు కేం చెప్పటానికి పాలుపోలేదు. భార్యని తీసికెళ్ళకపోతే బాగుండదు. ఎంత తాను స్వతంత్ర న్యాయవాదిఅయినా కలెక్టరుగారిదయతో అవసరం లేకపోలేదు. ఇక నగలేండి భార్య కడల్తుంటుంది. ఇప్పుడుగ లెక్కవచ్చుచి రాలావా అని ఆలోచించాడు. అఖరు కొక్కడ పాయం తోచింది.

“పోనీ మన సుబ్బయ్య పెట్టిగారింట్లోంచి ఇవ్వాలి కేన్నా ఓనగ యరపులు పట్టుకురా సరిపోతుంది అన్నాడు.

“అలాగే కానీయండి ఇప్పుటికన్నా నగల అవశ్యకం తెలిసిందా?” అంటూ వంటింట్లోకి వెళ్లింది సరస్వతి.

సుబ్బయ్య పెట్టిగారిభార్య. రావణమ్మకూ తనకూ అంత పరిచయం లేక పోయినా చాలా రోజులుగా ఒకే వాడలో ఉన్నందున ఇంతమాత్రం ఉపకారం చేయక పోతుందా అన్న భైర్యంతో సరస్వతి పెట్టిగారింటికి వెళ్లింది. వెళ్లింది వ్యర్థంకా లేదు. పెట్టిగారిభార్య తననగలన్నీ కనపరిచింది. అందు లో ఓముత్యాలహారం బాగుందని సరస్వతి తీసుకొని సంతోషంతో ఇల్లు చేరింది.

సాయంత్రానికి అనుకున్న మేరకు భార్యభర్త లిద్దరూ కలెక్టరు గారింటికి వెళ్లారు.

విందుకామా! అంతా ముగిసి తాంబూలా లిచ్చేసరికి రాత్రి తొమ్మిది కొట్టారు. శ్యామలరావు, సరస్వతి, అందరితోపాటే బయలుదేరారు. ధనకులంతా మోటారులలో వెళుతూంటే వీండ్లు పాపం వెంబడి నడుస్తూ వెచ్చారు. కాస్తేసటికి ఏవో అనుమానం తేటి సరస్వతి మెల్లో హారం ఉన్నదా అని చూసుకునే సరి కింకేపుంది—కొంప ముడిగింది—హారం అగుపల్లేదు. ఇదే విధంగా గ్రహచారపరి ఇద్దరూ మల్లి కలెక్టరుగారింటి దాకా వెళ్లారు. కాని ఏం లాభం. సరం మల్లి దొరక లేదు.

పాపం ఏం చెయ్యాలని రాత్రంతా ఆలోచించారు. ముత్యాలహారంపే ఇరవై ముప్పైవేలైనా ఉంటుంది. శ్యామల రావుకు ఇల్లా పొలాలూ బ్యాంకిలోనీ వెకం అంతా లెక్క పెట్టినా అయిదారువేల కెక్కువలేదు; త్వరలో హారం పెట్టి కివ్వకపోతే ఆబోరు దక్కదు. ఏలాగైనా మరోహారం తెచ్చి అతని కివ్వాలని తీర్మానంచేసారు. మరుసటి రోజున సరంలో ఓ ముత్యం ఉండొచ్చిందని మల్లి కట్టించటానికి కోసం పంపించా ననీ, ఓ వారం రోజులలో మల్లి సరం తెచ్చిస్తాననీ సరస్వతి రావమ్మ పేరటికి తనూపా పూర్వంగా ఉత్తరం రాసింది.

శ్యామలరావు వెంటనే తన పొలాల్ని ముట్టానికి ప్రయత్నం చేశాడు. డబ్బు కావలసిన అవసరం ఉన్నప్పుడు పేరం అనుమానంగా మదరదు. తరతరాలాచి వస్తున్న భూముల్నిన్నీ అమ్ముకున్నా పాలుగువేలకన్నా ఎక్కువ రాలేదు. వివాహం ఏలాగో నలుగురు స్నేహితుల్ని బతిమాలి ఇరవైవేలదాకా రొక్కం జమచేశాడు. తక్షణం కలకత్తా వెళ్లి పెట్టిగారింట్లోనుంచి తెచ్చిన సరం మోస్తరే ఓ మంచి ముత్యాల సరాన్ని పడ్డని మిది వేలకు బట్టకొచ్చాడు. గడువు మించక పూర్వమే సర-

ఆంధ్ర భాషావధూటి

[వంశాంగం నివర్తి కుమారశర్మగారు]

నీ. కన్నులారంగ నీడు విన్నాణమును బ్రీతిఁ
— దిలకింపకుంట నం - ధులము గామె?
— వీనులవిందుఁ గావించు నీముద్దుప
— లుగలను వినమి బధి-రులము గామె?
— యమలచారిత్రమై కొమరు నీచరితంబుఁ
— గొనియాడకుంట మూ-కులము గామె?
— నీతనూజాల మయ్యు నిన్నుఁ గొల్వించాల
— కుంటచే మందభాగ్యులము గామె?
తే. గీ. అన్యభాషాలతాంగిని నాంగ్ల మాత
— నాశ్రయించి నిన్మఱచియు-న్నారమమ్మ.
— తలఁచిచూచిన ధరణిలోఁ గలదె నీకు
— నాటియగుబోఁటి? యాంధ్రభా-షావధూటి.

తీసికెల్లి పెట్టికిచ్చాడు. “ఇంత అలస్యం ఎందుకు చేశావయ్యా అని విసుగుతో అతను తీసికొని పెట్టెలో పెట్టేశాడు”

తాత్కాలానికి గండం యలాగో గడిచిందిగాని శ్యామల రావు వంటి చిన్న స్టే డరు కింత పెద్ద మొత్తం యలా మల్లి సమూహం! యంత చిక్కనంగా సంసారం నడుపుకున్నా రుణం ఎన్నటికీ తీర్చలేకపో అని భయమేసి వెంటనే శ్యామలరావు ముందున్న ఇల్లు వదలేసి మరోకచిన్నయింట్లో ప్రవేశించాడు. నాకర్థనందన్నీ వెళ్లిపోమ్మన్నాడు. కేసులో వచ్చేవైకం చాలదని ప్రైవేట్లుచెప్పటానికి మొదలెట్టాడు. ఇవన్నీపోగా తీరినప్పుడల్లా కథలు నవలలూ వ్యాసాలు రాయటానికి పూనుకొన్నాడు. అతనిది గట్టికరం కాబట్టి ఇంతవనీ చేయటానికి చాతనయింది గాని లేకపోతే ఎన్నడో మంచంపట్టేవాడే.

పాపం సరస్వతికూడా ఊరుకోలేదు. ఇంటిపన్నీ ఒంటరిగా తానే నిర్వహించటంకాకుండా వీలైనప్పుడల్లా రహస్యంగా వీలైనా కుట్టుపనులు చేస్తుండేది. అందులో ఎక్కువలా భంలేకపోయినా, ఆ విడకు తనచాత నైనంత సహాయం చెయ్యాలన్న పట్టువల.

ఇలాగా పండ్రెండుసంవత్సరాలు గడిచిపోయినాయి. చాలాశ్రమపడి అప్పుడప్పుడూ కొద్దికొద్దిగా చేర్చిన మొత్తాన్ని వెంటనే రుణాలకిందికి కట్టేసేవాడు. చివరకు ఇన్నిరోజులైనా నిక డైవానగ్రహమునుంచి రుణాలన్ని పైసలైనాయి. మల్లి శ్యామలరావుకీ సరస్వతికీ స్వేచ్ఛ కలిగింది. కాని ఆరోగ్యముమాత్రం బొత్తిగా పాడైపోయింది. ఇద్దరూ చాలా కృశించిపోయారు. కలెక్టరుగారింట్లో ఆరోజున విందుభోజనమయినా నిక మల్లి ఇదివరదాక ఒక్కతూరైన కడుపార తిన్న పాపానికి పోలేదు కాని ఇంతశ్రమ వ్యర్థముకాక రుణాలన్ని తీరటంచేత వాండ్లు తాముపడిన కష్టాలన్ని లెక్కలో పెట్టలేదు.

వ్యవహారాలు మల్లిచక్కబడ్డాయి గనక ఇప్పుడిదిగికి కాస్త విరామం ఆపేసి. అంచేత ఓరోజు సాయంత్రం మంచి గాలి పీలుస్తానని పల్లికూర్డనులోకి వెళ్లి అక్క డోబల్లుపైన కాస్తేసేపు కూచున్నాడు. చీకటి పడడానికి ముందే ఇల్లు చేరు దా వనిలేస్తూ న్న సమయానికి సరిగా సుబ్బయ్యకు నమించాడు. మొట్టమొదట అతను చాలా ఆశ్చర్యపడ్డాడు. పండ్రెండు సంవత్సరాలుగా చూడనయిన వీరిసంగతే బొత్తిగా ఎరగడు. కుశలప్రశ్నలైనా నిక మీరిద్దరూ ఇంతసన్నమై పోయ్యా రెండుకయ్యా, అని శ్యామలరావు నడిగాడు. అడిగేసరి కప్పుడు శ్యామలరావు మొదలుంచి తమ కథంతా చెప్పాడు. ఆలా వింటూరాగా సుబ్బయ్య మొఖంలో చిత్రవైసమార్పులు కలిగాయి. చివరికి కథ ముగిసి నానిక.

“అయ్యో, అనవసరంగా మీరు చాల శ్రమపడ్డారండీ మీయావిడె మాయంట్లోంచి ఆరోజున తీసికెల్లిన వెధవ హారం మంచిముత్యాలనుకున్నారూ మామ ముత్యాలిండండీ” అన్నాడు

ఓం నమో భగవతే జగన్నాటక్ సూత్రధారాయ
తెనుగు తమిళుల సంవాదము

విజయి

మహానీయులారా !

స్వ భాషా భిన్న భేద భిన్నా పి నై తమిళదేశమున కేగి యటచిరకాలము నుండి నివసించు నాంధ్రసోదరులం జూచి భాషావిషయమై సంభాషించుటకు బూర్వము ప్రాయశఃపాతముగా వక్ష్యమాణసంవాదము కలుగుచున్నది. తమిళదేశమున నాంధ్రమును వ్యాపింపజేయు నుద్ద్యమించు భాషాభిమాను లిద్దాని నెఱుంగవలయునని మదియాశయును, నాకీతరులతో సమక్షమున జరిగినది జరిగినట్లసంవాదమునే యిటు ససాకల్యముగ రచించియున్నాడను. ఇయ్యది బుధజనాంగీకృతమయ్యెనేని నేను ధన్యుడను.

అని విన్నవించు సుజనవిధేయుడు

మంకాల శ్రీపతి శాస్త్రి,

(తె = తెనుగు, త = తమిళము)

తె.- అయ్యా! తాము తెనుగు వారై యుండియుఁ దెనుగు భాషం జరువక తమిళము నేల చదువుచున్నారా? స్వభాషాభిమాన మందటికి నుండవలయును గదా!

త.- ప్రపంచమునందలి భాషలలో నెల్ల తమిళమే శ్రేష్ఠమైనది. దీనినుండియే సమస్తభాషలకును వలసిన వర్ణ సామగ్రి పద సామగ్రి లభించెను. ఇట్లు భాషామతస్లియగు ద్దానిం బఠించుటకు నన్యత మతియొందు కలదా?

తె.- నీవలకు గ్రాహ్యము కాదు: తెనుగుభాష యొక్క కియే యుట్టివృద్ధిమైనది. దీనినుండియే ప్రపంచమునందలి భాషలన్నియు నుద్భవించెను.

తె.- తమిళము తెలియనివారందఱ జ్ఞానులు. అట్టి వారే వానిం దూషించెదరు. తమిళ మాదిభాష. ఇందుల కనేకనిదర్శనములు కలవు. నీకేమి తెలియును? తెనుగులోని పదములన్నియు తమిళ భాషవి. అంతమాత్రమే కాదు. పర్వవ్యాపి తమిళ మొక్కటియే. ఇతరుల సమాధానము నా కనవసరము. నాకు పర్వము తెలియును. నామాటకడ్డుమాట లాడువారిని నే నూ ఓంతును.

తె.-క. "వినఁదగు నెవ్వరు చెప్పిన

విననంతనె నేగపడక వివరింపవలెన్

కని కల్ల నిజము తెలిసిన

మనుజుఁడెవఁ నీతిపరుఁడు మహిలో నునుతీ."

అని పెద్దలన్నారు. మూఢవిశ్వాసము వదలవలయును. పర్వమును ససాకల్యముగా బరిశీలించి తత్త్వము నెఱుంగవలయును. అప్పుడే జన్మము సార్థకమవును. నీవన్నట్లే నేను సహిత మనినచో కేవల శుక్కువాద మభివృద్ధి యగును. ఫలము నిష్ఫలము. తెనుగు సహితము చక్కని భాష. దాని రమణీయత నెఱుంగుటకు దానిం బఠించుట ప్రథమకర్తవ్యము.

తె. పాణిని సహిత మసంఖ్యాకములగు వ్యాకరణ సూత్రములను "తొల్కాప్పమ" అను తమిళవ్యాకరణమునుండి దొంగిలించెను. మఱియు దమిళ భాషాపదము లెన్నియో సంస్కృత భాషయందుఁ గలసి యున్నవి. చూడుము:—

తమిళము.	సంస్కృతము.
తమిళం	ద్రవిడమ్
పడికం	స్థటిక
నీర్	నీరమ్
కరుప్పం	గర్భః
విగన్	మీనమ్
మాదం	మాసమ్
కుప్పమ్	కుష్మః

ఈవిషయము నీనెఱుంగువా? ఈనిదర్శన మొక్కటియే తమిళ భాషాగౌరవమున వేనోళ్లం జాటుచున్నది. విస్తరభితిచే విరమించితిగాని యిట్టి యుదాహరణము లెన్నియేనిం జూప గలను.

తె. ఇయ్యది యంధపరంపరాన్యాయసిద్ధము. అన్య భాషాజ్ఞాన మేమాత్రముతేక కేవల తమిళభాషాభిజ్ఞులై యుండు వారుమాత్ర మిద్దాని సంగీకరింతురు. బహుభాషాజ్ఞులును జ్ఞాన శంభులును తత్త్వస్వేషణమునకుం గడంగుదురు. తమిళభాషా శక్తతలందఱు నీ వన్నట్లే సర్వత్ర వదించెదరు. ఎవ రట్లనుచున్నారో వారికి సంస్కృతభాషాపద్య సమామ్యాయస్వరూపము మాడ తెలియదు. ఇతర భాషాజ్ఞాన మసలే లేదు. ఏది యెట్లు

న్నను ఒక్క తమిళమునుండియే యీ ప్రపంచముంతయు గలిగె ననుటకు సహితము నెనుదీయకున్నారు. నీవు సంస్కృతభాష నభ్యసించుము. అనంతర మేయేపదములు తమిళమునుండి సంస్కృతముం బ్రవేశించినవో అప్పు డెవరు చూచుచుండిరో గ్రహింపనగు.

తె. ఇప్పుడు నీ మాటలయం దిందుక విశ్వాసము జనించు చున్నది. ఔను నిజమే. ఎవరుతమిళమునుండి సంస్కృతమునకు బదములును సూత్రములును వెల్లెననుచున్నారో వారి కిందుకైనను సంస్కృతభజ్జ్ఞానము లేదు. తమిళ దేశమందలి ప్రతిపాఠశాలయందును కలాశాలయందును తమిళపండితుడు తరగతిలో బ్రవేశింప గానే మాటిమాటికి తమిళముహిమనుగూర్చి విశేషముగా నుపన్యసించును. స్తోత్రముచేయును. సంస్కృతమునను ఇతర భాషల యందును తమిళపదము లనేకములు చొచ్చియున్నవని కొన్ని యుదాహరణములం జూపును. అతనికి సంస్కృతముగాని మఱియే యితరభాషగాని యేమాత్రమును దెలియదు. ఈ గురూపదేశమును మాత్రము ప్రమాణముగా గొని ఇంగ్లీషు భాషాభిజ్ఞులు సహితము తత్త్వమెఱుంగకయున్నారు. అనునగాక "తమిళమాది భాష. సృష్ట్యాది నయ్యదియొక్కటియే ప్రారంభించెను. తమిళ దేశ మొక్కటియే విరాట్కాలమందెను. అనేకజ్ఞానసంతృప్తములు శేగీయమానమై ద్రావిడుమహిపాలరచేఁ బరిపూర్ణమై యుండినయీతమిళదేశము సర్వముసమద్రావణమై పోయెను." అనంతర మనఁగా నేటికెనివిడిచేలేండ్లకుఁబూర్వము మరలప్రారంభించి యగస్త్యులు - తొల్కాప్పనార్ మొదలగు కవిగ్రామణులచే నలంకృతమై "తొల్కాప్పమ" మొదలగు లక్షణగ్రంథములచే వన్నెకెక్కి సమృద్ధిమంతమై యుండునది యీతమిళభాష. ఈ మధ్యకాలముననే తమిళ దేశ స్థులు స్వేచ్ఛాచిహారతత్త్వరై ఆసియా, ఆఫ్రికా, ఐరోపా మున్నగు ఖండములకు వెళ్లి వారివారి కనుచునొట్ల వసించు నుద్ద్యమించిరి. ఇందుననే తమిళపదములు విశ్వవ్యాప్త లయ్యెను. ఇతర భాషల కిట్టి మహిమ సిద్ధింపదని "యూహింపబడుచున్నది.

తమిళభాషా ప్రాచీనత్వవిషయమున మాత్ర మెట్టివారు నాశేషించుట కవకాశము లేదు. ఋగాది వేదములు సహితము తమిళభాషాసంతకరాలికములు. ఇయ్యది సర్వజనాంగీకృతము

తె. సృష్ట్యాదిని తమిళ మొండే జనించెననుట వట్టికల్పితము. వేదాది సంస్కృతవాఙ్మయము తమిళముకంటె సర్వాచీన మనుట ప్రమామూలకము. ఇయ్యది కేవల స్వభాషాభిమానాలచే గల్పింపఁబడిన కల్పనలు. ఋగ్వేదీయతత్వము బ్రాహ్మణమున నాంధ్రభాషాప్రశంస కలదనుభూమి ప్రశంస యెల్లెడల వ్యాపించి యుండు నువిదితము కావున తెనుగుసహితము తమిళము పాడ నూపినవాఁడనిండి విరాట్కాలమన్నదనుట నిర్వివాదాంశము. తమిళము ప్రాచీనమైన నరంగక. తమిళ భాషను నేనెఱుంగుదును. ఆవాఙ్మయస్వరూపము నాకు బాగుగాఁ దెలియును. అందలిగ్రంథముల ననేకములను నేం బఠించివాడను. సంస్కృత తమిళములు కాని గ్రంథ మును ముందునైన లేదు. సంస్కృత భాషాభిజ్ఞులు తమిళము నవలీలగా నెఱుంగుదురు. తమిళమునకుఁ బ్రాచీనత్వము వారోపించుచు నితర భాషాపదములన్నియు తమ భాషాపదములే యనుకొనుచు భాషాంతర జ్ఞానములేకుండు మీ తొకవేళ నది మహామేరువుగాఁ గన్నట్లగుచున్నది. తమిళము ప్రాచీనతరభాషయై తే నేమి? ప్రాచీనతరత్వముచే నత్యుత్తమము లభింపఁబోదు. స్వరూపముచేతనే యయ్యది సిద్ధించును. అర్వాచీనముగు నింగ్లీషువాఙ్మయము సమృద్ధిమంతమై తనకంటెఁ బ్రాచీనతరములగు పాశ్చాత్యభాషలకెల్ల శిరోమణియై యుండ లేదా? నుగ్రహణపారీణులమగు మనకుఁ బ్రాచీనార్వాచీనత్వ వాదముతోఁ బనిలేదు భారతీయవాఙ్మయములకెల్ల సంస్కృతము జననియగుట విశ్వవేద్యము. "సంస్కృతము నాయమఁడు. భరతఖండమందలి యితరభాషలన్నియు నాయకలు. "మాభాషలకు సంస్కృతసంబంధములేద"న్నచో వ్యభిచారత్వము సిద్ధించును. "కలద"న్నచో నాయితాత్వము (పాతీనత్వము) కలుగునని యొకానొక బహుభాషాభిజ్ఞుఁడు చెప్పె. ఇయ్యది న్యాయ సిద్ధము. సంస్కృతభాషామిత్రముకాని గ్రంథము తమిళవాఙ్మయమున లేనేలేదు.

తె. "తిరుక్కురళ్" అను మహాగ్రంథ మున్నది. అందు మందునకైనను సంస్కృతపదములుగాని తద్వికృతులుగాని లేవు.

తె. అందులోని ప్రథమ పద్యపంక్తిలోకే సంస్కృత పదము లున్నవి. చూడుము:—

"అకరముదల వెల్లె తెల్లమంతి, పకవన్యతలేయులకు" అనఁగా అకరముతలే = అకారము మొదలుకొని, ఎల్లె తెల్లమం = అక్షరములన్నియు, ఆతిపకనన్ = ఆదిభగవానుని, మతలే = మూలముగానే ఉలకు = లోకము అని శబ్దార్థము.

తమిళభాషలో తిరుక్కు రళ్ ఒక మంచిసీరిగ్రంథము. అది ప్రాచీనగ్రంథము. అందులో సంస్కృతపదము లనేకములు కలసియున్నవి. వైవాక్యమున అకారము అకరమయ్యెను. అక్షిగ వాన్ ఆతిపకవన్ అయ్యెను. లోకము ఉలోక మయ్యెను. అహ! యీపాటి యెఱుంగనిది మందతదక్క మఱయేమి? గ్రంథవిస్తర భితిచే విరమించితి. ఇట్టివి యనేకము లందుఁ గలవు.

తమిళులు కూపధమండుకములవలె తమది యొక్కటియే శ్రేష్ఠమైనభాష య సాగడుకొన్నను, అట్లే తమిళము నభ్యసించు పాశ్చాత్యులకు బోధించినను, పాశ్చాత్యులుమాత్రము తత్త్వస్వేషణమునకే కడంగి సత్యముం గనుంగొనిరి. తమిళభాషా పారంగతుఁడును బహుగ్రంథకర్తయనగు జి. యు. హావ్డార్ గారు తిరుక్కురళ్ వ్యాఖ్యానావసరమున నేమి ప్రవాసియున్నారో చూడుము:—

1. The very few words introduced from the sanskrit are made assume a trial garb, under which it is hard to recognize them. Thus ఉలకు represent sanskrit లోక, అరకు the sanskrit రాజన్ అమెచ్చు the sanskr అమాత్య etc.

2. Many sanskrit words in universal use now. ఇట్టివానిని మన తమిళసోదరులు తిలకించరు.

తె. సంస్కృతముమాట యలుండనిండు. ఇరక వర్ణసహాయము తమిళమున స్వాభావికమై సమృద్ధిమంతమై రమణీయమై శోభిల్లుచున్నది. "ఘ్ర" అను ననన్యభాషాసాధారణ ధ్వని యొకటి యీతమిళముననే కలగు. ఇట్టి రమణీయతగాని స్వతంత్రధ్వనిగాని తెనుగునఁ గలదా?

తె. ఇయ్యది కించిజ్ఞత్వముచేఁ గలిగినదోషము. తెనుగున వర్ణసహాయమున రేర అక్షరములు కలవు. తమిళముననో 31 మాత్రమే కలవు. ఇరువుదివాలగుక్షరములు తమిళభాషకుఁ గొ అవడియున్నవి. అందువలన ధ్వనులన్నిటిని గుర్తింపఁగలవర్ణములు తమిళమునలేవనుట జగద్విదితము. ఈవిషయమున నియ్యది యొంగ్లీషువర్ణసహాయమును బోలును. ప్రాయసత్తురమొకటి, చదువుఁజేతురమొకటి రఫ్ (Rough) అను శబ్దములోని వర్ణక్రమ మనకును ఉచ్చారణాక్రమమునకును సంబంధమే కనుపట్టదు. ఇందులకుఁ గారణమునే యంగ్లీషు భాషాభిజ్ఞుఁడును దెలుపలేఁడు. ఈవిధములగు లోపము లనేకము లం దుండుటవల్ల నే మహాద్భుముంతులగు నింగ్లీషు పండితులు నిష్పక్షపాతిబుద్ధితోఁ దమ యింగ్లీషు వాక్యరణము లన్నిటియందును,

"The English alphabet is very defective. The same letter often stands for different sounds. The same sound is represented by different letters."

అని యట్లు ప్రాసంగికుచున్నారు.

తమిళులుమాత్ర మట్లుకాదు. తమన్యూనత నొప్పుకొన్న అట్లాప్పకొన్నచో నగౌరవమని వారియాశయును. కాని "తమిళ భాషావర్ణము లాభాషకుఁ జాలినవికావు. సంస్కృతభాషాశంబంధములేదనుట యజ్ఞానము." అనువంశమును సంస్కృతభాషాభిజ్ఞులైన తమిళపండితులుమాత్ర మంగీకరించెదరు. [సశేషము]

కమలాక్షి
(విచిత్రకథ)

గ్రంథకర్త:—నెల్లూరు వెంకటగిరి మహారాజా కాలేజీ ప్రధానాచార్యులు మ-రా-శ్రీ, రాయసం వెంకటేశ్వరుడుగారు యం. ఏ., యల్.టి. సాంఘికనవల—ముప్పదేండ్లకు పూర్వపు ఆంధ్రదేశస్థితి, ఆకాలపు చదువుసంధ్యలు, పిల్లల యాటపాటలు, ప్రతాచారవ్యవహారములు, గుణ శీలములు సందర్భానుసారముగ పాత్రలయందు ప్రత్యక్ష మగుచుండును.

120 పేజీలు. ఖచ్చితముకాగితము. మంచి అచ్చు. 0-8-0 మేనేజరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కా కార్యాలయము, మదరాసు.

పార్థుడు-గయోపాఖ్యానము

[పాలకోడటి వేంకటరామశర్మగారు బి. ఏ.]

గయోపాఖ్యానము నాటకముగా శ్రీయుత లక్ష్మీనరసింహకవిచే రచింపబడినది. హృదయరంజకమైన ఆంధ్రనాటకములలో ఇది ప్రధానమైనదని చెప్పవచ్చును. ఈ కవియొక్క మూడు స్వతంత్రనాటకములలోను శ్రీ కృష్ణుడు ప్రధాన నాయకుడై ప్రేక్షకుల నానందముద్రమున ముంచు గయోపాఖ్యానము, ప్రసన్నయౌవనము, పారిజాతాపహరణము ఈ మూడు నాటకములను ఈ కవియొక్క నాటకత్రయ మని చెప్పవచ్చును. మూడింటియందును శ్రీకృష్ణుడే ప్రధానపురుషుడుటచే శ్రీకృష్ణునిచర్యలను ఈకవికి ఆనందదాయకములై యుండవలయు. శ్రీ కృష్ణుడు సాక్షాత్పరబ్రహ్మస్వరూపుడైనను మానుషజన్మమెత్తుటచే కొన్ని మానుషలక్షణము లుండునని నమ్మి ఈకవి శ్రీ కృష్ణుని గుణవిశేషములను వివిధవిధములచే యానాటకత్రయమందు గొనియాడెను.

శ్రీయుత లక్ష్మీనరసింహకవికి పురుషపాత్రలను సృష్టించుటలో గల శేర్ష శ్రీపాత్రలను సృష్టించుటలో లేదు. మఱియు నీ కవికి ప్రధాననాయకునకు ప్రతిగా మరొక పిరుని నిలబెట్టి కథనములను అచారము. అదియునుగాక నాటకమందలి ప్రధాన నాయకునియొక్కయు 'ప్రతి' నాయకునియొక్కయు గుణ విశేషములను నాటకమందలి యితర పాత్రలచే నేదో శుభదర్శమున చెప్పించుట ఈ కవియొక్క చాతుర్యలక్షణము. శ్రీకృష్ణపార్థులయొక్క నిజస్వభావమును రసస్వరూపులను మహా భారతకథను బట్టి ఈకవి గ్రహించినటుల గ్రహించినవారు బహుశాలిదిమంది మాత్రమే. పాండవపీఠులలో పార్థుడే బహు సమర్థుడని ఈకవి యెప్పటినుండి నుతెవరును యిదివరలో నింత దృఢముగా చెప్పియుండలేదు.

మధ్యమపాండవుని విక్రమమును గూర్చి నారదు డిట్లు గయునితో చెప్పెను.

“తే. గీ. పశుపతిని గల్పే భాండవనము గాల్పె జక్కల నదిల్పె దుష్టరాక్షసులగూల్పె సంతనానికి నిను గామ టెంత నేడు? తీలగడి ద్రుంగువానికి లింగ మెంతి?”

పాలనేత్రుని గల్పి పాశుపతమును గొన్నవాడు, అమర నాయకుని అర్ధాసనం బెక్కినవాడు కారణేంద్రుని గావ గంధర్వుల సూక్ష్మినవాడు, దుష్టరాక్షసులను సంహరించినవాడుని పామాన్యడే! అందుచేతనే శ్రీకృష్ణుని సోదరియు, పార్థుని భార్యయు నగు కుభద్ర, ఈయంధమును విని కడుభీతి నొందెననికైన పసిరాగలదని చింతించి యుభయములను వారి చుటకు యత్నించును. యుద్ధిష్ఠిరుడు, భీముడు మొదలగు పాండవులందఱు పార్థునికొర్యము నెఱిగియుండిరి. గోవులను తోలి కొని పారిపోవు మహాకూర్మగేహరులగు కారవనాయకులందరితో నొంటియై పోరి, గెల్చి, పశువులమందను మరచె నేపార్థుడు. శ్రీకృష్ణుడు మాత్ర మతనిప్రతాప మెఱుగినదా?

అతని స్వాధీనమందున్న శస్త్రములనంతిములు. స్వార్థ త్యాగి మాటయిచ్చిన తరువాత వెనుదీయడు. భగవద్భక్తుడు ధైర్యుడాలి, శూరుడు, సత్యనిష్ఠగలవాడు శ్రీకృష్ణునంతివాని బావముబడి. దయామయుడు. సుగుణములకుష్ట.

ఇన్ని సద్గుణము లొక్కనియందుండుట మనమెచ్చటను చూడము. కాని పాండవమధ్యముడు అట్టి భీమంతుడు. అందు చేతనే బలరామాదుల కిష్టము లేకపోయినను పార్థునకు కుభద్ర నిచ్చి వివాహము చేసెను. శ్రీకృష్ణుడు, పార్థుడు, తా సరణ్యము నందు ననుభవించు కష్టములను గూర్చి యిసుమంతియినను వా పోవక తన అన్నయగుధర్మరక్షణయుడు పడుచిక్కలనుగూర్చియే చింతనొందు. శ్రీకృష్ణుడు విరోధియై కోపముతో తన్ను తన్ని నత్తుడు, రాక్షసులయగుటకు మాటు అతిభక్తితో పారిపాదము తకు మొక్కెను. అట్టిపార్థుని గుణవిశేషములను పరిక్షింతము.

శ్రీకృష్ణుడు సకలభూతములను ప్రదక్షిణంబున ప్రభా కరునకు యథావిధిగా అర్ఘ్యప్రదానము చేయు సమయమున వాయుమండలమున నాసమయమునబోవు గంధర్వరాజుగ గయు డు నిష్ఠీవనంబు వేసెను. హృదయారవిందనిస్థితమందరసోజినీ మహాపారుండై వరమనిస్తాగరిష్టుడై యున్న శ్రీకృష్ణుని హస్తాంజలిని అందిపడెను. ఆపూ దామహత్యునకు అమితాగ్రహము జనించుటచే నిట్లు శపథము గావించెను.

చ. జలనిధింకుగాక, కులకైలసులేదును గ్రంగుగాక, యా జ్వలనుడు వేడిమి నివ్వడిచి చల్లదనంబును దాల్చుగాక, యా

జలజహితుండు పశ్చిముదిశం జనియించెడుగాక, యింక నా ఖలు గయును త్రహంగమును ఖండనజేసెద జక్రధారలక.

మఱియు,
ఉ. ఈవిధి నద్దురాత్ము వధియింపకపోవునునేని దేవకీ దేవికి బుద్ధిమూర్తి వినుదేవునకుం దినయుండ గానికన్ ధీమతుప్రభావులను దేవర కే ననుజాండ గానికన్ బావన మైనయట్టి యదువంశమున న్జనియింప లేదకన్.

పాపము! ఆమణిపురాధీశ్వరుం డగు గంధర్వుండు గయ మహారాజు యీ శపథమును విని కడు భీతిచిత్తుడై బ్రహ్మ మహేశ్వరులను సమాపించి వారిని తన్ను కావుమని ప్రార్థించెను. కాని అపర మేశ్వరుడు గయున కీవిషమస్థితినుండి తప్పించు కొను మార్గము తెలపక పోవుటచే చావు తప్పదని నిశ్చయము గావించుకొని శ్రీకృష్ణునే తనప్రాణములను రక్షింపమని వేడెద నని నిరాశతో నిశ్చయము గావించుకొన్న సమయములో కలహపీయుడగు నారదుడు గయుని సమాపించి, అతని విచార మునకు కారణ మరసి, పాండవమధ్యము డగు పార్థుని కరణు వేడవలసినదిగా సలహా నిచ్చెను. కాని గయునకు పార్థునియొద్ద కు పోవుట మరణము వేడుటని తలచె. పార్థునిమహిమ గయు నికి తెలియక పోవుటచే పార్థ శ్రీకృష్ణులు బదిరి కాశ్రమంబున బరమ నిష్ఠయై తపం బొనర్చునర నారాయణు లనియు, అమహా త్వులు ప్రాణమిత్రులను బావమిత్రులు నగుటచే నం దొకని శత్రువు రెండవవానికి గూడ శత్రు డగుననియు, అందుచే తనకు పార్థునియొద్దకు పోయి కరణు వేడినచో లాభము లేదని దుఃఖితు డాయెను.

కాని నారదుడు గయునకు ధైర్యము జెప్పెను. అట్లు నుండు ‘ఆరావనదీక్షాపరతింతుడనియు, శూరశిఖామణి యనియు’ రాజన్యచూడామణి యనియు చెప్పి నారదుండు పార్థుని కరణు వేడుమార్గ విల్లు చెప్పెను.

ఉ. “దైవ్య వనంబు జొచ్చి యలపాండవు లుండెడిచో టెటింగి, విఖ్యాతుని శక్తినందనుని నర్జును జూచి నమస్కరించి మం దాతినితోడుత నర్జున మంబును బల్కి యనంతరంబునక నీతెంక గంధియుం దెలుపు నీరజనాభ కృతప్రతిజ్ఞునక”

అంతట గయుడు అనుమానముతో గూడిన డెండుము తో దైవ్య వనంబు జొచ్చి పాండవు లుండెడిచో టెటింగి చెట్టు నీడనున్న అర్జునుని సమాపించి “కరణు, కరణు పాండవమధ్య మా యని యెలుగై త్తి అలచెను. అట్టి సమయమున ఎవరి మన క్కు చింత నొందదు? అందులో దయామయుడును దీనజనావన దీక్షాపరతింతుడు నగు పార్థుండు కరణ మియమండునా? కాని సహదేవుడు చెప్పినటుల సంగతిసందర్భము లరసి కరణిమ్ముట న్యాయము. కాని మే త్రనిమనస్సుగల అర్జునుండు గయునకు భయపడవలసినయె తన్నెవరు వచ్చి గయుని విడుపు మనినను విడువ ననియు చెప్పి అభయ మిచ్చెను. మల్లోకములు తిగినను గయున కింత చల్లనిమాట లేచ్చటను చెప్పువారు లేరు. గయుని వృత్తాంతము నెవ్వ డి గా న డు గ డ ల చె ను. అలసటచే చెమ్మటల క్రమ్ముకొని భయ మొందినవానిచరిత్ర మడు గుట దయామయుడగు పార్థునకుమంచినది తోచలేదు. గయుడు ధైర్యముపొంది వృష్ణతేజెందెమీదట తనవృత్తాంతము జెప్పెను.

ఇంకను గయునకు పూర్తిగా భయ ముపశమింప లేదు. అతడు పరిపరివిధముల ఆలోచించెను. నిజవృత్తాంతమంతయు విని పార్థుడు తన్ను శ్రీకృష్ణున కప్పించిమోగదా; పార్థుని పలకులు వీరములేమోకదా; ధర్మరాజుడు లీసంగతి విన్నమీ దట తన్ను వదలుదుకేమోకదా, శ్రీ కృష్ణుని రాయబారము విని ఆతనితో సంగి గావించెదకేమోగదాయని డెండుమున గయుడు దిగులాండెను.

శ్రీకృష్ణుని హస్తాంజలిని నిష్ఠీవనము వేసినసంగతియు; నమ్మహాత్ముడు గావించిన శపథమును పార్థుడు విని భయాత్పర్య ములకు లోనాయెను పారబాటును శ్రీకృష్ణుడు మిత్రుడన బోయి శత్రువనినమాట యథార్థమాయెనని కడుచిన్నబోయెను. తమకెల్లపుడును కుడిభుజమునలెనుండి మహాపకారములు గా వించిన శ్రీకృష్ణుతో నిర్దోతుకముగా వివాదము సంఘటిల్లి నందులకు చాల పశ్చాత్తాప మొందెను. అయినను శ్రీకృష్ణుడు ప్రేమస్వరూపుడుకాడా. నిష్ఠీవనము పారబాటునబడిననియు; గయుడు భక్తకోటిలోనివా డనియు శ్రీకృష్ణునకు తెలియదా? ఆహరి గయునికొమింపక పోడా యని పరిపరివిధము లాలోచిం చెను. గాండీవాది మహావీర్యయుధులను నిచ్చినట్టి, గాంధారే య నిర్వికములగు మహాపవ్రసెతరంగములనుండి రక్షించినట్టి శ్రీహరితో విరోధ మెంతమాత్రము పార్థుని కిష్టములేదు. గయు డు ముదటనే చెప్పినచో కరణియకపోవునుగదా. ఇచ్చిన వెను కాత డేమి చేయగలడు? “కరణాగత రక్షణ విరుదాంకితుడ

నయ్యు నీతినివిడిచితి నా సకలమహి నాయకులలో నప్రతిష్ఠ గలు గకపోదు. కావున పాలనేత్రుని నెక్కటికయ్యంబును నిర్జించి న నన్ను కరణువేడియు గయుడు సమయింపబడు నే.

“మ. నిలలాక్షుం డిపు డెత్తినచ్చినను రానీ; యన్నదమ్ముల్లను నిట్టుతాటంబుగఁ బాసిపోయిననుపోనీ, కృష్ణుడేవచ్చి వ ద్దిటుపార్థాయననీ, మఱేమయినగానీ లోకము లెప్పిరిలక బటుదర్పంబున నిట్టియగయుని ప్రాణం బేను రక్షించెదన్”

ఏమి? పార్థుని మనోధైర్యమును, శౌర్యమును! ప్రతిస దాల్చినవాడు పద్మనాభుడు, శ్రీహరిసంభవుడు, చక్రధరుడు బ్రహ్మమహేశ్వరాది సకలదేవతలు గయుని కాదులకు వెఱచు టయు, పార్థుడు గయుని గాదులయనా? ఏమీ, పార్థునినిశ్చయ ము! చుట్టరికమును, స్నేహమును, ఉపకారములను మాచి, చక్రభీతి లేక శ్రీహరి నెదురుకొనుటకే యాతడు సిరపఱచు కొనెను.

పార్థుని వేరేర్వరు గుణములను వ్యక్తీకరించుటలో ఈకవి సామర్థ్యమును చూడుడు. పార్థుడు తాను అరయక కరణిచ్చి నందులకు ప్రారంభమున వగచె. శ్రీకృష్ణుడు పాండవులకు గావొ చిన సకలోపకారములను మదిలోతలచి దిగులాండెను. అమహా త్వునితో యుద్ధమా యని భీతి నొందెను. తదనంతరము గయుని విడిచినచో తన పరువు ప్రతిష్ఠలుపోవునని వాపోయె. తుదకు తన్ను ఎవరు విడనాడినను గయుని గావకతప్పదని నిర్ధారణగావొ మకొనెను. పార్థుని మనస్సు నెంత చాకచక్యముతో నీకవి వర్ణిం చెనో మనకు తెలియుచున్నది గదా.

ధర్మరాజాదులకుడ గయునివిషయము విని, కడు చింతించియు, తుదకు ధర్మమే ప్రధానమని భావించి యుద్ధ సన్నాహము గావించురు.

నారదుడు గయుని పార్థునికడకు పోవలసినదిగా బోధించి తాను శ్రీకృష్ణునికడకు పోయి గయునకు పార్థుడు కరణిచ్చిన సంగతి చెప్పెను. కలహపీయుడు పార్థ శ్రీకృష్ణులకు కలహము పెట్టి తనదారిని తాను పోవును.

ఎన్నాళ్ళనుండియో శ్రీకృష్ణుడు పార్థుని యుద్ధకాతుక మును చాతుర్యమును కనుగొనుటకు వేచియుండెను. కాని ఈస మయము పోసీయరాదని మదినితలచి, పార్థునిమొండితనమునెఱిం గియు, ఆతనిగుణములను శక్తియు పరిక్షింప నిశ్చయించుకొనెను. యుద్ధస్థాయము ననుసరించి శ్రీకృష్ణుడు అత్రూరమధుద్రలను రాయబారులుగ సంగియొనర్చుటకును గయుని విడుపుమని ప్రార్థించుటకును పాండవులకడకు పంపెను. ఇంటిత్తడ యుద్ధ సన్నాహము గావించెను. రాయ బారులు బి క మో ములతో పయ్యుటయు, సంగి పోవగదని తెలిసికొనియు, శ్రీ కృష్ణుడు మహాకపితుడై బలరామాదులను యుద్ధమున కావలసిన పరికరము లన్నియు జాగ్రత్ పెట్టవలసినదిగా నాజ్ఞాపించెను. నేకప్రజలందఱు పాండవులకును యాదవులకును యుద్ధము నిశ్చయమని తలచిరి. రాణివాసపు జనంబులు సుభద్రనిమిత్తము భీతి నొందిరి. పరాత్పరుని యూహలు కనిపెట్టు టెవరతరముకి

ఇట్లు శ్రీకృష్ణుండు భయంకరప్రయత్నములు గావించుచుండగా పార్థుడు భీతి నొందలేదు. పాండవులకు కారవులు సహాయపడిరి. అయినను శ్రీహరితో యుద్ధము ముప్పునకే యని ధర్మరాజు మదిలోఁ గుండెను. ఇక పార్థునకు శ్రీకృష్ణునిప్రభా వము తెలియదాయనుటకు వీలులేదు. అత్రూరుండు శ్రీకృష్ణుని మహిమ నిట్లు వర్ణించెను.

“మ. అవతారంబులు దాల్చినాడు పది, బ్ర హ్మాండంబు నిర్మించినా డపనీభారము మాన్చినాడు, ఘనదై త్యకేణి మర్మించినా డవమానంబును బొందినా డిపుడు మి మ్మర్మించియున్నాడు, పాం డవులారా! యవియెల్ల లోడలచి యి ష్టంబెల్ల వర్తింపరే”

దానికి అర్జునుండు తా నీమహిమలన్నియు నిదివఱలో వింటి ననియు, జన్మించినది యుత్తమక్షత్రయవంశ మగుటచే తను, తాల్చినది దుర్వారప్రతిజ్ఞ యగుటచేతను, గయుని నీ ను చుటకు వీలులేదని నిర్వ్యాగమోటుమితో నుడివెను. గయునకు పారపాటున కరణునిచ్చితినినియు, ఇక వెనుదీయుట యాతని నీతికాదనియు, అట్లు తన ప్రతినికు వ్యతిరేక్తముగా నడచుట తన స్వభావమునకు విరుద్ధ మనియు, తనకు గల చలంబును సా హసంబును శ్రీ కృష్ణుండే యెఱుంగు ననియు చెప్పట చూడ పార్థునకు సర్వము తెలిసియే యుద్ధమునకు దిగెనని చెప్పగలము. ఇక శౌర్యమందును, తపఃప్రతిన చెల్లించుటయందును, పార్థున కింతపంత ముండగా సుభద్ర ప్రియవచన మెట్లు వినును? అతడు దయామయుడనియు, ధర్మమూర్తి యనియు, ప్రతి భాశాలి యనియు, నిగర్వచూడామణియనియు, అర్తజనరక్ష కుండనియు తేటతెల్లమే. కాని సుభద్రను అనరానిమాట లని పంపివేయవచ్చునా? (సశేషము)

పుల్వారిషరీపు మశీదుయెదుట

వాద్యము

బీహారు మహమ్మదీయులు పండితమాల వ్యాకు ప్రభుత్వమునకు బంపిన విజ్ఞప్తి

హిందువుల ధర్మము

పాట్నా, జూలై ౩:—బీహారు, బరిస్సా అంజుమానీ మోహాఫజతు జెనరలు సెక్రటరీ యస్. యం. హాఫీజగారు యాక్రిందితీవార్తను పండిత మదనమోహన మాల వ్యాకారి కంపిరి.

“పుల్వారిషరీపు మశీదుయెదుట వాద్యము జేయగూడదని అనాది ఆచారమును 1892 సివిలకోర్టు డిక్రీయుగలవు. ఈ సంవత్సరము జూలై 11 వ తేదీన జరుగనున్న రథజాతరసందర్భమున మశీదుయెదుట వాద్యములజేయ పట్టుబట్టి దౌర్జన్యమునకై నను దిగుటకు సిద్ధముగనున్నారు. ఇయ్యది ఢిల్లీ ఐక్యమత్యసభ తీర్మానమునకును మిగుల దెచ్చిన అభిప్రాయములకును ప్రతికూలముగ నున్నది. పుల్వారిషరీపు బీహారులో మహమ్మదీయులకు పవిత్ర స్థలమైయున్నది. అచట యెట్టిభూరము జరిగినను రాష్ట్రముం తిరును చెడున వాటిల్లును. మహమ్మదీయులలో చాల ఆందోళనము ప్రబలినది. ఇంతవరకు వారు ఆరావియుంచబడిరి. నెంటు నే యిచటి హిందూ నాయకులను తగిన గ్రహయత్నముల జేయవలసినదిగ తంతునీయవలసినది.”

బీహారు, బరిస్సా గవర్నరుకు తంతి

ఆ కార్యదర్శియే యాక్రిందితంతిని బీహారు బరిస్సా గవర్నరు డ్రైనేటు సెక్రటరీకి పంపెను:—

“పాట్నా జిల్లా పుల్వారిషరీపులో మతకలహములు విద్యోమములు ప్రబలముగానున్నవి. 1893 సివిలకోర్టు డిక్రీయున్నను జూలై 11 వ తేదీన రథజాతర సమయమున మశీదుయెదుట హిందువులు వాద్యముల జేయ పట్టుబట్టియున్నారు. ఈ రాష్ట్రమున మహమ్మదీయు లతిపవిత్రమని భావించుపట్టణమున పూరాతనాచారమునకును, రాజీకిని యిపుడు భంగము గలుగజేయ జూచుటను మహమ్మదీయులు చాల యేవగించుచున్నారు. పోలీసువారు హిందువులపై నెన్నునీచిరి. మహమ్మదీయులు పాట్నాజిల్లా మేజిస్ట్రేటుయెదుట తెటిపను బెట్టిరి. జూలై 10వ తేదీకి వాయిదాపేయబడెను. ప్రభువుగారి విషయమున నడ్డుపడి యారాష్ట్రమున మశీదుల యెదుట వాద్యముల జేయువిషయమై ఒకటేసారి పరిష్కారము జేయవలెనని నేను విజ్ఞప్తి జేయుచున్నాను.” (అ. ప్రె.)

వెలువడినది! త్వరపడుడు!

నీతినిధి

(ఆంధ్రగ్రంథమాలయం దైదవకుసుమము.)

పూర్వ మెప్పుడో భారతీయుడగు బ్రాహ్మణునిచే రచితమై రెండువేలయేడల క్రింద తిబెటు దేశమునకుఁ బోయి యాభాషలో బరివర్తితమై యిటీవల చీనా చక్రవర్తిచే సంపాదితమై చీనాభాషలోనికి, తర్వాత నింగ్గీ ఘలోనికి పరివర్తితమైన యుత్కృష్టసీతీగ్రంథమున కిది మధురమగు నాంధ్ర వచనరచనము. అనువాదకులు శ్రీయుత వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు. సూనవసూజీవితమున కావశ్యకములగు నెల్లనీతుల నానుపూర్వితో దేటగా నూటిగా నీగ్రంథము చెప్పచున్నది. సంస్కృతాంధ్రసారస్వతముల నిట్టి గ్రంథము కానరాదు. ఆంగ్లమూల మేబది సంవత్సరముల కాలములో నేనుదిమారులు ముద్రితమయి పెక్కు వైదేశిక భాషలలోనికి సైతముఁ బరివర్తితమైనది. ఎల్లరు ననుదినమును బారాయణము చేయవలసివచ్చింది. క్రొను సైజున ముద్దులుగూర్చు నీసంపుటము వెల రు. ౧-౪-౦.

ఆంధ్రగ్రంథమాల,

తపాలుపెట్టె నెం 212 రు, చెన్నపురి

సోవియటు ఉద్యమవ్యాపకము

భారత దేశరక్షణ మవసరము

కర్నలు సాంశర్పు ఉపన్యాసము

కలకత్తా, జూలై ౩:—మిలిటరీ ఆఫ్ఫేర్స్ అక్సీహాడు క్వార్టర్స్ డైరెక్టరు కర్నలు యాకా. సాంశర్పు సోవియటు ఉద్యమమునుగూర్చియు భారతదేశరక్షణమునుగూర్చియు యూరోపియను సంఘ కలకత్తాశాఖయందు, శనివారపు క్లబ్బులో సుపన్యసించుచు నిట్లుచెప్పిరి:—“యూరోపులో సోవియటు ప్రభుత్వవిధానము వివిధదేశవ్యాప్తమై తెగలకు సంరంభమును గలుగజేయుచుండ ఆసియాలో జాతీయుగముండెను. ఆసియా యందు సోవియటు ప్రచారము దేశమును విస్తరింపజేయుటకు పయోగింపబడుచుండెను. కార్యనిర్వహణ మార్గమునందు దస్య మురియే యుయమునందు గారి అది చుహాపీటరు నాటినుండియు వచ్చుచున్న పురాతన జారు విధానమునకు భిన్నముగ లేదు. భారతదేశములోనికి రోస జేసికొనుటకు ఆస్థుస్థానములందను, వాయవ్యపర్వతకాలకుండను పీలుగలదని యెన్నియో శతాబ్దముల చరిత్ర వెల్లడిజేయుచున్నది. కాబట్టి భారతదేశములోని సోవియటు ఒత్తిడి యామాగ్యమునుండనే నచ్చెను. వారు ఆస్థనిస్థానములలో నెప్పుడు అధికారమును సంపాదించుటకు సర్వప్రయత్నముల జేయుచుండిరి. భారతదేశములోనికి వచ్చి పనిజేయుటకు కాలూలు ముఖ్యమగు ప్రచారస్థానమయ్యెను. ఇప్పుడాదేశములోనికి సోవియటులు జొరబడుటవలన భారతదేశ కాంతి-చాల ఉపద్రవము గల్గును.

సోవియటు లిట్లెయున్న యుద్ధము తప్పదు

కర్నలు సాంశర్పు ముగించుచు భవిష్యత్తును గూర్చి యిట్లు జెప్పెను: “నా రెండుకు సన్నద్ధులై బయల్పడెదమిదో తెలిసియే యున్నది. అందుచేత స్వీయరక్షణకు తగిన ప్రయత్నముల జేయుటవలసమని యంగిశ్శిక్షలకు దెయగలదు. ఈ యుద్ధకార్యము బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమున కంతకును ముఖ్యమైనది. యుద్ధ మెప్పుడువచ్చునని అడుగవచ్చును. ఎవ్వరును యావిషము జెప్పజాలరు. సానమువకైనను కొంత నియతిగలదు. సోవియటు ప్రస్తుతవిధానమునే యనుసరించుచుండు నెలల యీ శతాబ్దములోనే యుద్ధము సుభవింపక తప్ప” దని ఆయన అభిప్రాయమును చెల్పెను. (అ. ప్రె.)

బెంగాలు చీఫ్మెన్టరు సీమకబోవుచు కలకత్తానుండి బొంబాయికి 7 వ తేదీ రాత్రి బయలుదేరిరి.

ఆగ్రా టెనెన్సీబిల్లు

ముఖ్యమైన సవరణయందు

సం॥ రా॥ ప్రభుత్వ మోడిపోవుట

నెయిలీటా, జూలై ౩:—నేను సం॥ రాష్ట్ర కాసన సభయందు ఆగ్రా టెనెన్సీబిల్లువందు ముఖ్యమగుకాజా సవరణ వై ప్రభుత్వమువా రోడిపోయిరి. ఆసనరాష్ట్రకారము భూస్వామి స్వయంసాయాభివృద్ధి కారముచేతను మిల్లులు ఫ్యాక్టరీలు నిర్మించెననియు వైతుడు ఊడబెరకవచ్చును. అట్టిది ఓడిపోయెను. (అ. ప్రె.)

సిన్హా, జూలై ౩:—యస్. సి. సి. కెయిలీగారు మేజరు జెనరలుగలచేత నారిస్థానే భారత వైస్రాయువంగున్న కర్నలు సి. ఎ. మిల్టాగూరు సార్వభౌమమునకు అంగరక్షకుడుగ నుండ సార్వభౌమ డంగీకరించెను. (అ. ప్రె.)

కౌముధి యేటరు 2253

7-7-26 బుధవారము నుండి 3-7-26 శుక్రవారము వరకు ప్రచురితము 2 ప్రదర్శనములు సా॥ 6 గం 15; రా॥ 9 గం ౩0 నిమదనోధియేటరు లి మి టె డే వారు “ఎవరువారు” అనునాటకమును ప్రదర్శింతురు నాటక ప్రపంచమునందు మిక్కిలి సుప్రసిద్ధిచెందిన శాన్సోనియా ముఖ్యకథా నాయకుడు అర్జున్మొరటియ, ఉద్యోగమును గలిగించునట్టి 7 కిన్నె గల కథ. ఇతర ఫిల్ములుకూడ చూపబడును. వచ్చుచున్నది వచ్చుచున్నది కొండాదేశమునందు సుప్రసిద్ధమైన “యూర్పిహూర్”. సమయ తేదికి వేచియుండును.

తాడిపత్రిలో గందరగోళము

పురపాలకసంఘాధ్యక్షునిపైన నేరమారోపింపబడినది

పురపాలకసంఘమునమా వేశము-సంఘాధ్యక్షుని

సమాధానముడుగుట

(ప్రత్యేకవిలేఖరి)

తాడిపత్రి, జూలై ౩:—ఈ మధ్యజరిగిన అల్లరుల సందర్శములో గూటి వ్యాధాధికారి ౩ వ తేదీన పురపాలక సంఘాధ్యక్షునిపైనను ఇరువురినేనకులపైనను నేరమారోపించెను. చైక్యులలో 4 గురను గూడ ఈకేసులోకలిపిరి. నిన్నసాయం కాలము 5 గంటలకు పురపాలక సంఘసమావేశము జరిగినది. ఇది నగరమంగుళాలపంచలమునకు కారాధూతమయ్యెను. చైక్యు రాలేదు. వారు ఆహ్వానింపను లేదు. అగ్రరుసభ్యులు హాజరైరి. అబ్బాబ్ కాదరు గారు అగ్ర్యక్షతనపించిరి. మిలిటు పుస్తకము దొరకలేదు. గుమాస్తాలు ఆపుస్తకము అగ్ర్యక్షుని జద్ద నున్నదని తెలియ చేసిరి. 18 వ తేదీన అనవర సమావేశమును జరుపవలసినదిగ గోరుచు అగ్ర్యక్షులకు రెండురు నోటీసు నిచ్చుటకు సభ్యులు తీర్మానించిరి. ఈతీర్మానము నకలు కలెక్టరుకు పంపజమెరి.

తాను తేపప్పుడు సభ్యులు చూచుకొను-కు పీగునట్లుగా నీల రికార్డు పుస్తకములకు ఉంగ లేదో అగ్ర్యక్షుని వ్రాత మూలముగ సమాధాన మడుచు తీర్మానించిరి.

పంజాబు కాసనసభ స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులు లేచిపోలేదు

సిన్హా, జూలై ౩:—పంజాబు కాసనసభయందు ఋణముల రక్షణబిల్లు నంగీకరించుటకు పూర్వము కొంతమందుగ స్వరాజ్యపక్షసభ్యులు లేచిపోయిరన్న వార్త నిజముగాదని రూఫ్ వార్త చెల్లినది. (అ. ప్రె.)

వర్ష పాతము

బొంబాయి, జూలై ౩:—ఒక రోజుమాత్ర ముగి మరల కుంభవృష్టిగ వర్షము కురిసినది. 12 గంటలలో 14 చుక్కుల వర్షము కురిసినది. గాలిగాని వర్షముగాని తగ్గ మూవ నలు గానరావు. నగర మందరిపల్లపు ప్రదేశములు, మైదానములు, ఆటస్థలములు సమద్రతుల్యములగు నున్నవి. స్థానిక కైత్వలకొన్ని కొన్ని చోట్ల మునిగిపోయినది. వైట్లు సరిగ నడచుటకు విలు లేకున్నది. బాటసారులకు చాల కష్టముగ నున్నది. బండ్లుగాని ట్రాములుగాని నడచుటకు విలులేకున్నది. (అ. ప్రె.)

పండిత స్వామి శ్రీనివాసయ్యం

గారి ఔషధాలయమును గురించి మదరాసు ప్రభుత్వ ప్రధానమంత్రియగు ది హానరబుల్ పానుగల్లు రాజాగారి అభిప్రాయము:—

నేను పండిత స్వామి శ్రీనివాసయ్యంగారి ఔషధాలయమును సందర్శించితి నని చెప్పుట కెంతయు సంతోషించుచున్నాడను. అతిమాత్రము దుష్టలము మున్నగునాగదులకు పండిత స్వామిగారు చేసిన చికిత్సలు చాలకూము లిచ్చునట్లు వాకబులవ నాన తెలిసినది. నేను చాలామంది రోగులను గూటించి, వారందరూను పండితుని చికిత్సలకు తమ వ్యాధులనుండి విముక్తులమైతి నని ఒప్పుకొనిరి. నేను మరికొంతమందిరోగులకు విచారణగా స్వామిగారు చికిత్సచేసిన పిమ్మట మరల మాత్రమును పరీక్షింపగా వానియందు తీవ్రపదార్థములు జూడలేమియు కనబడలేదని చెప్పిరి. ఇటుల స్వామిగారు చేసిన పూర్తిగా మధురబడిన వారిని వైద్యశాస్త్రపండితులు (నైంటిఫిక్ మెన్) చాలగాపరీక్షించవలెనని కోరెదను. పండితస్వామిగారికి యెల్లపుడును జయముగలుగు గాకాయని కోరుచున్నాడను. (నెం 6)

పి. రామారాయణగారు

హైదరాబాద్, పూనమ్మి రోడ్డు, కిత్ పాను, మద్రాసు. 29-8-1925

WANTED.

Candidates for Telegraph and Station Master's Classes. Particulars and Railway Fare Certificate on 2 annas stamp. 2876 Imperial Telegraph College, DELHI.

మదనకామేశ్వరిలేహ్యము

మేహము, నిత్యాక, నిస్సత్తుక కష్టస్థము, అతిమాత్రము మొ॥ వాటిని హరించి బలమును, పిర్వవృద్ధిని, గలిగించు. వర్షానాదము. 20 తు. డబ్బీరు 1-4-0 వి. పి. 0-6-0 పి. కి. పి. అందు కో, ఆయుర్వేదపదజం, వెరదేపి. (కొల్లూరు)

ఋగ్వేద సంధ్యావందన భాష్యము

చాండ పాచార్య కృతము. ఆంధ్ర తాత్పర్యము. వేదాంతము వేదగ జరువ నక్కరలేదు వెల 1-4-0. బాలాసహస్రనామస్తోత్రము 0-6-0, హితో 2 దేశములు మిల్లలాభము 0-4-0. వెం కుటుంబయ్య శాస్త్రి, 6-9, సోలయప్పమొదలి పిడి, మైలూరు మద్రాసు.

పోస్టుద్వారావిద్య

మీకు ఉద్ద- హిందీ- ఇంగ్లీషు-సంస్కృతము-పంచాంగ గణితము జ్యోతిషము ఉత్తరప్రభుత్వ ప్రయోగద్వారా (పాస్టు) నేర్వగలము. ఈ పద్ధతిచే మీరు మీయింటియందుండియే చదువవచ్చును. భాష ౧ కి రూ 4 లు. చార్జీ మాత్రమే. అచ్యుత విద్యాలయము, వెంకటాపురం వెంకటా పాస్టు- మధిర తాలూకా, యస్ జి. యస్ రైల్వే.

గాంధీ దైవజ్ఞుడు

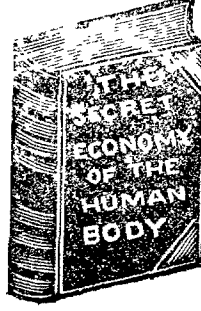
జాతక నకలు లేక ప్రశ్న వ్రాయు కాలము తెలుపవలెను. భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు రూ 1.0.0 ప్రతి ప్రశ్నకు 0-4-0. ఒక సంవత్సర మాస, వార్షికములు వ్రాయబడుదురు. 2-0-0 వి. పి. చార్జీ ప్రత్యేకము. ఆంజనేయస్వామి జ్యోతిషాలయము, తిరుత్తణి, 2599 (చిత్తూరుజిల్లా)

పరలోకరహస్యములు

యధార్థము. అత్యద్భుతము. ఇదివరకెవ్వరూ ఎరుగని అపూర్వ తెలుగు గ్రంథము. ఇది నేక పరలోక వింతలు విన్నోదములు చిత్రవిచిత్రములు రహస్యములు రుజువులతో వివరింపబడినది. మరణాంతరహాసము లనేకములదివర కెవరికి తెలియనవి యిందు ప్రవరింపబడినవి. ప్రతివారూను మామూలు నమ్మించి తీరవలెను. పోస్ట్ కి కాక ప్రతివెల రూ 1-0-0 ఆధ్యాత్మికవిద్యాలయం గర్భాం-చీపురుపల్లి పోస్టు-వికాశపట్నం జిల్లా.

ఇప్పుడే రెండవసారి ముద్రితమైనది. ప్రపంచ ప్రసిద్ధి పొందిన కవిత్వము !!! పురాణం మర్యాదార యణ తీర్థలుగారిచే పరిశోధింపబడినది 2289 శ రీ ర మ ర శా స్త్ర ము

చదువ చదువ సంతోషించెదరు! నీకు కావలసినదియు, నీవు చూడవలసినదియు చాలాకొలు వెదికిన శాస్త్రమిదియే ఆంధ్రభాషలో ఇట్టి పూర్తి లేనదనుట శాస్త్రము ఇదివరకు యెవరినెల్ల హరహరం గ మ గా ప్రచురింపబడలేదు. దీనిలో శ్రీ పురవ లక్షణములును వారియొక్క అవయవము విలక్షణములు శృంగార రహస్యములును. ముగ్ధ ఆడ అను శిశు ఉత్పత్తి వివరములును, పూర్వము మహాబుధులు మర్మముగా వ్రాసి పెట్టిన పుస్తకమును చక్కగా 64 వివిధచిత్రపటములతో ముద్రించి యున్నాము. రూ 1-0-0 వి. పి. చార్జీ 7 అణాలు.

కలియుగశూర్యణఖ 1వ భాగము ప్రతి 15 ధర రు 0-12-0 ఎం. ఎస్. సరస్వతి అందు కంపెనీ, నెం. 11, ఆరుముగండ్లి, మదరాసు.

గుంటూరు (స్వకీయవిలేఖరి)

కాలమానము

జూలై 7:— పంచాంగ రెండో కిరణ ప్రశ్న ౧౫-౧౬-౨౬-౩౬-౪౬-౫౬-౬౬-౭౬-౮౬-౯౬-౧౦౬-౧౧౬-౧౨౬-౧౩౬-౧౪౬-౧౫౬-౧౬౬-౧౭౬-౧౮౬-౧౯౬-౨౦౬-౨౧౬-౨౨౬-౨౩౬-౨౪౬-౨౫౬-౨౬౬-౨౭౬-౨౮౬-౨౯౬-౩౦౬-౩౧౬-౩౨౬-౩౩౬-౩౪౬-౩౫౬-౩౬౬-౩౭౬-౩౮౬-౩౯౬-౪౦౬-౪౧౬-౪౨౬-౪౩౬-౪౪౬-౪౫౬-౪౬౬-౪౭౬-౪౮౬-౪౯౬-౫౦౬-౫౧౬-౫౨౬-౫౩౬-౫౪౬-౫౫౬-౫౬౬-౫౭౬-౫౮౬-౫౯౬-౬౦౬-౬౧౬-౬౨౬-౬౩౬-౬౪౬-౬౫౬-౬౬౬-౬౭౬-౬౮౬-౬౯౬-౭౦౬-౭౧౬-౭౨౬-౭౩౬-౭౪౬-౭౫౬-౭౬౬-౭౭౬-౭౮౬-౭౯౬-౮౦౬-౮౧౬-౮౨౬-౮౩౬-౮౪౬-౮౫౬-౮౬౬-౮౭౬-౮౮౬-౮౯౬-౯౦౬-౯౧౬-౯౨౬-౯౩౬-౯౪౬-౯౫౬-౯౬౬-౯౭౬-౯౮౬-౯౯౬-౧౦౦౬-౧౦౧౬-౧౦౨౬-౧౦౩౬-౧౦౪౬-౧౦౫౬-౧౦౬౬-౧౦౭౬-౧౦౮౬-౧౦౯౬-౧౧౦౬-౧౧౧౬-౧౧౨౬-౧౧౩౬-౧౧౪౬-౧౧౫౬-౧౧౬౬-౧౧౭౬-౧౧౮౬-౧౧౯౬-౧౨౦౬-౧౨౧౬-౧౨౨౬-౧౨౩౬-౧౨౪౬-౧౨౫౬-౧౨౬౬-౧౨౭౬-౧౨౮౬-౧౨౯౬-౧౩౦౬-౧౩౧౬-౧౩౨౬-౧౩౩౬-౧౩౪౬-౧౩౫౬-౧౩౬౬-౧౩౭౬-౧౩౮౬-౧౩౯౬-౧౪౦౬-౧౪౧౬-౧౪౨౬-౧౪౩౬-౧౪౪౬-౧౪౫౬-౧౪౬౬-౧౪౭౬-౧౪౮౬-౧౪౯౬-౧౫౦౬-౧౫౧౬-౧౫౨౬-౧౫౩౬-౧౫౪౬-౧౫౫౬-౧౫౬౬-౧౫౭౬-౧౫౮౬-౧౫౯౬-౧౬౦౬-౧౬౧౬-౧౬౨౬-౧౬౩౬-౧౬౪౬-౧౬౫౬-౧౬౬౬-౧౬౭౬-౧౬౮౬-౧౬౯౬-౧౭౦౬-౧౭౧౬-౧౭౨౬-౧౭౩౬-౧౭౪౬-౧౭౫౬-౧౭౬౬-౧౭౭౬-౧౭౮౬-౧౭౯౬-౧౮౦౬-౧౮౧౬-౧౮౨౬-౧౮౩౬-౧౮౪౬-౧౮౫౬-౧౮౬౬-౧౮౭౬-౧౮౮౬-౧౮౯౬-౧౯౦౬-౧౯౧౬-౧౯౨౬-౧౯౩౬-౧౯౪౬-౧౯౫౬-౧౯౬౬-౧౯౭౬-౧౯౮౬-౧౯౯౬-౨౦౦౬-౨౦౧౬-౨౦౨౬-౨౦౩౬-౨౦౪౬-౨౦౫౬-౨౦౬౬-౨౦౭౬-౨౦౮౬-౨౦౯౬-౨౧౦౬-౨౧౧౬-౨౧౨౬-౨౧౩౬-౨౧౪౬-౨౧౫౬-౨౧౬౬-౨౧౭౬-౨౧౮౬-౨౧౯౬-౨౨౦౬-౨౨౧౬-౨౨౨౬-౨౨౩౬-౨౨౪౬-౨౨౫౬-౨౨౬౬-౨౨౭౬-౨౨౮౬-౨౨౯౬-౨౩౦౬-౨౩౧౬-౨౩౨౬-౨౩౩౬-౨౩౪౬-౨౩౫౬-౨౩౬౬-౨౩౭౬-౨౩౮౬-౨౩౯౬-౨౪౦౬-౨౪౧౬-౨౪౨౬-౨౪౩౬-౨౪౪౬-౨౪౫౬-౨౪౬౬-౨౪౭౬-౨౪౮౬-౨౪౯౬-౨౫౦౬-౨౫౧౬-౨౫౨౬-౨౫౩౬-౨౫౪౬-౨౫౫౬-౨౫౬౬-౨౫౭౬-౨౫౮౬-౨౫౯౬-౨౬౦౬-౨౬౧౬-౨౬౨౬-౨౬౩౬-౨౬౪౬-౨౬౫౬-౨౬౬౬-౨౬౭౬-౨౬౮౬-౨౬౯౬-౨౭౦౬-౨౭౧౬-౨౭౨౬-౨౭౩౬-౨౭౪౬-౨౭౫౬-౨౭౬౬-౨౭౭౬-౨౭౮౬-౨౭౯౬-౨౮౦౬-౨౮౧౬-౨౮౨౬-౨౮౩౬-౨౮౪౬-౨౮౫౬-౨౮౬౬-౨౮౭౬-౨౮౮౬-౨౮౯౬-౨౯౦౬-౨౯౧౬-౨౯౨౬-౨౯౩౬-౨౯౪౬-౨౯౫౬-౨౯౬౬-౨౯౭౬-౨౯౮౬-౨౯౯౬-౩౦౦౬-౩౦౧౬-౩౦౨౬-౩౦౩౬-౩౦౪౬-౩౦౫౬-౩౦౬౬-౩౦౭౬-౩౦౮౬-౩౦౯౬-౩౧౦౬-౩౧౧౬-౩౧౨౬-౩౧౩౬-౩౧౪౬-౩౧౫౬-౩౧౬౬-౩౧౭౬-౩౧౮౬-౩౧౯౬-౩౨౦౬-౩౨౧౬-౩౨౨౬-౩౨౩౬-౩౨౪౬-౩౨౫౬-౩౨౬౬-౩౨౭౬-౩౨౮౬-౩౨౯౬-౩౩౦౬-౩౩౧౬-౩౩౨౬-౩౩౩౬-౩౩౪౬-౩౩౫౬-౩౩౬౬-౩౩౭౬-౩౩౮౬-౩౩౯౬-౩౪౦౬-౩౪౧౬-౩౪౨౬-౩౪౩౬-౩౪౪౬-౩౪౫౬-౩౪౬౬-౩౪౭౬-౩౪౮౬-౩౪౯౬-౩౫౦౬-౩౫౧౬-౩౫౨౬-౩౫౩౬-౩౫౪౬-౩౫౫౬-౩౫౬౬-౩౫౭౬-౩౫౮౬-౩౫౯౬-౩౬౦౬-౩౬౧౬-౩౬౨౬-౩౬౩౬-౩౬౪౬-౩౬౫౬-౩౬౬౬-౩౬౭౬-౩౬౮౬-౩౬౯౬-౩౭౦౬-౩౭౧౬-౩౭౨౬-౩౭౩౬-౩౭౪౬-౩౭౫౬-౩౭౬౬-౩౭౭౬-౩౭౮౬-౩౭౯౬-౩౮౦౬-౩౮౧౬-౩౮౨౬-౩౮౩౬-౩౮౪౬-౩౮౫౬-౩౮౬౬-౩౮౭౬-౩౮౮౬-౩౮౯౬-౩౯౦౬-౩౯౧౬-౩౯౨౬-౩౯౩౬-౩౯౪౬-౩౯౫౬-౩౯౬౬-౩౯౭౬-౩౯౮౬-౩౯౯౬-౪౦౦౬-౪౦౧౬-౪౦౨౬-౪౦౩౬-౪౦౪౬-౪౦౫౬-౪౦౬౬-౪౦౭౬-౪౦౮౬-౪౦౯౬-౪౧౦౬-౪౧౧౬-౪౧౨౬-౪౧౩౬-౪౧౪౬-౪౧౫౬-౪౧౬౬-౪౧౭౬-౪౧౮౬-౪౧౯౬-౪౨౦౬-౪౨౧౬-౪౨౨౬-౪౨౩౬-౪౨౪౬-౪౨౫౬-౪౨౬౬-౪౨౭౬-౪౨౮౬-౪౨౯౬-౪౩౦౬-౪౩౧౬-౪౩౨౬-౪౩౩౬-౪౩౪౬-౪౩౫౬-౪౩౬౬-౪౩౭౬-౪౩౮౬-౪౩౯౬-౪౪౦౬-౪౪౧౬-౪౪౨౬-౪౪౩౬-౪౪౪౬-౪౪౫౬-౪౪౬౬-౪౪౭౬-౪౪౮౬-౪౪౯౬-౪౫౦౬-౪౫౧౬-౪౫౨౬-౪౫౩౬-౪౫౪౬-౪౫౫౬-౪౫౬౬-౪౫౭౬-౪౫౮౬-౪౫౯౬-౪౬౦౬-౪౬౧౬-౪౬౨౬-౪౬౩౬-౪౬౪౬-౪౬౫౬-౪౬౬౬-౪౬౭౬-౪౬౮౬-౪౬౯౬-౪౭౦౬-౪౭౧౬-౪౭౨౬-౪౭౩౬-౪౭౪౬-౪౭౫౬-౪౭౬౬-౪౭౭౬-౪౭౮౬-౪౭౯౬-౪౮౦౬-౪౮౧౬-౪౮౨౬-౪౮౩౬-౪౮౪౬-౪౮౫౬-౪౮౬౬-౪౮౭౬-౪౮౮౬-౪౮౯౬-౪౯౦౬-౪౯౧౬-౪౯౨౬-౪౯౩౬-౪౯౪౬-౪౯౫౬-౪౯౬౬-౪౯౭౬-౪౯౮౬-౪౯౯౬-౫౦౦౬-౫౦౧౬-౫౦౨౬-౫౦౩౬-౫౦౪౬-౫౦౫౬-౫౦౬౬-౫౦౭౬-౫౦౮౬-౫౦౯౬-౫౧౦౬-౫౧౧౬-౫౧౨౬-౫౧౩౬-౫౧౪౬-౫౧౫౬-౫౧౬౬-౫౧౭౬-౫౧౮౬-౫౧౯౬-౫౨౦౬-౫౨౧౬-౫౨౨౬-౫౨౩౬-౫౨౪౬-౫౨౫౬-౫౨౬౬-౫౨౭౬-౫౨౮౬-౫౨౯౬-౫౩౦౬-౫౩౧౬-౫౩౨౬-౫౩౩౬-౫౩౪౬-౫౩౫౬-౫౩౬౬-౫౩౭౬-౫౩౮౬-౫౩౯౬-౫౪౦౬-౫౪౧౬-౫౪౨౬-౫౪౩౬-౫౪౪౬-౫౪౫౬-౫౪౬౬-౫౪౭౬-౫౪౮౬-౫౪౯౬-౫౫౦౬-౫౫౧౬-౫౫౨౬-౫౫౩౬-౫౫౪౬-౫౫౫౬-౫౫౬౬-౫౫౭౬-౫౫౮౬-౫౫౯౬-౫౬౦౬-౫౬౧౬-౫౬౨౬-౫౬౩౬-౫౬౪౬-౫౬౫౬-౫౬౬౬-౫౬౭౬-౫౬౮౬-౫౬౯౬-౫౭౦౬-౫౭౧౬-౫౭౨౬-౫౭౩౬-౫౭౪౬-౫౭౫౬-౫౭౬౬-౫౭౭౬-౫౭౮౬-౫౭౯౬-౫౮౦౬-౫౮౧౬-౫౮౨౬-౫౮౩౬-౫౮౪౬-౫౮౫౬-౫౮౬౬-౫౮౭౬-౫౮౮౬-౫౮౯౬-౫౯౦౬-౫౯౧౬-౫౯౨౬-౫౯౩౬-౫౯౪౬-౫౯౫౬-౫౯౬౬-౫౯౭౬-౫౯౮౬-౫౯౯౬-౬౦౦౬-౬౦౧౬-౬౦౨౬-౬౦౩౬-౬౦౪౬-౬౦౫౬-౬౦౬౬-౬౦౭౬-౬౦౮౬-౬౦౯౬-౬౧౦౬-౬౧౧౬-౬౧౨౬-౬౧౩౬-౬౧౪౬-౬౧౫౬-౬౧౬౬-౬౧౭౬-౬౧౮౬-౬౧౯౬-౬౨౦౬-౬౨౧౬-౬౨౨౬-౬౨౩౬-౬౨౪౬-౬౨౫౬-౬౨౬౬-౬౨౭౬-౬౨౮౬-౬౨౯౬-౬౩౦౬-౬౩౧౬-౬౩౨౬-౬౩౩౬-౬౩౪౬-౬౩౫౬-౬౩౬౬-౬౩౭౬-౬౩౮౬-౬౩౯౬-౬౪౦౬-౬౪౧౬-౬౪౨౬-౬౪౩౬-౬౪౪౬-౬౪౫౬-౬౪౬౬-౬౪౭౬-౬౪౮౬-౬౪౯౬-౬౫౦౬-౬౫౧౬-౬౫౨౬-౬౫౩౬-౬౫౪౬-౬౫౫౬-౬౫౬౬-౬౫౭౬-౬౫౮౬-౬౫౯౬-౬౬౦౬-౬౬౧౬-౬౬౨౬-౬౬౩౬-౬౬౪౬-౬౬౫౬-౬౬౬౬-౬౬౭౬-౬౬౮౬-౬౬౯౬-౬౭౦౬-౬౭౧౬-౬౭౨౬-౬౭౩౬-౬౭౪౬-౬౭౫౬-౬౭౬౬-౬౭౭౬-౬౭౮౬-౬౭౯౬-౬౮౦౬-౬౮౧౬-౬౮౨౬-౬౮౩౬-౬౮౪౬-౬౮౫౬-౬౮౬౬-౬౮౭౬-౬౮౮౬-౬౮౯౬-౬౯౦౬-౬౯౧౬-౬౯౨౬-౬౯౩౬-౬౯౪౬-౬౯౫౬-౬౯౬౬-౬౯౭౬-౬౯౮౬-౬౯౯౬-౭౦౦౬-౭౦౧౬-౭౦౨౬-౭౦౩౬-౭౦౪౬-౭౦౫౬-౭౦౬౬-౭౦౭౬-౭౦౮౬-౭౦౯౬-౭౧౦౬-౭౧౧౬-౭౧౨౬-౭౧౩౬-౭౧౪౬-౭౧౫౬-౭౧౬౬-౭౧౭౬-౭౧౮౬-౭౧౯౬-౭౨౦౬-౭౨౧౬-౭౨౨౬-౭౨౩౬-౭౨౪౬-౭౨౫౬-౭౨౬౬-౭౨౭౬-౭౨౮౬-౭౨౯౬-౭౩౦౬-౭౩౧౬-౭౩౨౬-౭౩౩౬-౭౩౪౬-౭౩౫౬-౭౩౬౬-౭౩౭౬-౭౩౮౬-౭౩౯౬-౭౪౦౬-౭౪౧౬-౭౪౨౬-౭౪౩౬-౭౪౪౬-౭౪౫౬-౭౪౬౬-౭౪౭౬-౭౪౮౬-౭౪౯౬-౭౫౦౬-౭౫౧౬-౭౫౨౬-౭౫౩౬-౭౫౪౬-౭౫౫౬-౭౫౬౬-౭౫౭౬-౭౫౮౬-౭౫౯౬-౭౬౦౬-౭౬౧౬-౭౬౨౬-౭౬౩౬-౭౬౪౬-౭౬౫౬-౭౬౬౬-౭౬౭౬-౭౬౮౬-౭౬౯౬-౭౭౦౬-౭౭౧౬-౭౭౨౬-౭౭౩౬-౭౭౪౬-౭౭౫౬-౭౭౬౬-౭౭౭౬-౭౭౮౬-౭౭౯౬-౭౮౦౬-౭౮౧౬-౭౮౨౬-౭౮౩౬-౭౮౪౬-౭౮౫౬-౭౮౬౬-౭౮౭౬-౭౮౮౬-౭౮౯౬-౭౯౦౬-౭౯౧౬-౭౯౨౬-౭౯౩౬-౭౯౪౬-౭౯౫౬-౭౯౬౬-౭౯౭౬-౭౯౮౬-౭౯౯౬-౮౦౦౬-౮౦౧౬-౮౦౨౬-౮౦౩౬-౮౦౪౬-౮౦౫౬-౮౦౬౬-౮౦౭౬-౮౦౮౬-౮౦౯౬-౮౧౦౬-౮౧౧౬-౮౧౨౬-౮౧౩౬-౮౧౪౬-౮౧౫౬-౮౧౬౬-౮౧౭౬-౮౧౮౬-౮౧౯౬-౮౨౦౬-౮౨౧౬-౮౨౨౬-౮౨౩౬-౮౨౪౬-౮౨౫౬-౮౨౬౬-౮౨౭౬-౮౨౮౬-౮౨౯౬-౮౩౦౬-౮౩౧౬-౮౩౨౬-౮౩౩౬-౮౩౪౬-౮౩౫౬-౮౩౬౬-౮౩౭౬-౮౩౮౬-౮౩౯౬-౮౪౦౬-౮౪౧౬-౮౪౨౬-౮౪౩౬-౮౪౪౬-౮౪౫౬-౮౪౬౬-౮౪౭౬-౮౪౮౬-౮౪౯౬-౮౫౦౬-౮౫౧౬-౮౫౨౬-౮౫౩౬-౮౫౪౬-౮౫౫౬-౮౫౬౬-౮౫౭౬-౮౫౮౬-౮౫౯౬-౮౬౦౬-౮౬౧౬-౮౬౨౬-౮౬౩౬-౮౬౪౬-౮౬౫౬-౮౬౬౬-౮౬౭౬-౮౬౮౬-౮౬౯౬-౮౭౦౬-౮౭౧౬-౮౭౨౬-౮౭౩౬-౮౭౪౬-౮౭౫౬-౮౭౬౬-౮౭౭౬-౮౭౮౬-౮౭౯౬-౮౮౦౬-౮౮౧౬-౮౮౨౬-౮౮౩౬-౮౮౪౬-౮౮౫౬-౮౮౬౬-౮౮౭౬-౮౮౮౬-౮౮౯౬-౮౯౦౬-౮౯౧౬-౮౯౨౬-౮౯౩౬-౮౯౪౬-౮౯౫౬-౮౯౬౬-౮౯౭౬-౮౯౮౬-౮౯౯౬-౯౦౦౬-౯౦౧౬-౯౦౨౬-౯౦౩౬-౯౦౪౬-౯౦౫౬-౯౦౬౬-౯౦౭౬-౯౦౮౬-౯౦౯౬-౯౧౦౬-౯౧౧౬-౯౧౨౬-౯౧౩౬-౯౧౪౬-౯౧౫౬-౯౧౬౬-౯౧౭౬-౯౧౮౬-౯౧౯౬-౯౨౦౬-౯౨౧౬-౯౨౨౬-౯౨౩౬-౯౨౪౬-౯౨౫౬-౯౨౬౬-౯౨౭౬-౯౨౮౬-౯౨౯౬-౯౩౦౬-౯౩౧౬-౯౩౨౬-౯౩౩౬-౯౩౪౬-౯౩౫౬-౯౩౬౬-౯౩౭౬-౯౩౮౬-౯౩౯౬-౯౪౦౬-౯౪౧౬-౯౪౨౬-౯౪౩౬-౯౪౪౬-౯౪౫౬-౯౪౬౬-౯౪౭౬-౯౪౮౬-౯౪౯౬-౯౫౦౬-౯౫౧౬-౯౫౨౬-౯౫౩౬-౯౫౪౬-౯౫౫౬-౯౫౬౬-౯౫౭౬-౯౫౮౬-౯౫౯౬-౯౬౦౬-౯౬౧౬-౯౬౨౬-౯౬౩౬-౯౬౪౬-౯౬౫౬-౯౬౬౬-౯౬౭౬-౯౬౮౬-౯౬౯౬-౯౭౦౬-౯౭౧౬-౯౭౨౬-౯౭౩౬-౯౭౪౬-౯౭౫౬-౯౭౬౬-౯౭౭౬-౯౭౮౬-౯౭౯౬-౯౮౦౬-౯౮౧౬-౯౮౨౬-౯౮౩౬-౯౮౪౬-౯౮౫౬-౯౮౬౬-౯౮౭౬-౯౮౮౬-౯౮౯౬-౯౯౦౬-౯౯౧౬-౯౯౨౬-౯౯౩౬-౯౯౪౬-౯౯౫౬-౯౯౬౬-౯౯౭౬-౯౯౮౬-౯౯౯౬-౧౦౦౬-౧౦౧౬-౧౦౨౬-౧౦౩౬-౧౦౪౬-౧౦౫౬-౧౦౬౬-౧౦౭౬-౧౦౮౬-౧౦౯౬-౧౧౦౬-౧౧౧౬-౧౧౨౬-౧౧౩౬-౧౧౪౬-౧౧౫౬-౧౧౬౬-౧౧౭౬-౧౧౮౬-౧౧౯౬-౧౨౦౬-౧౨౧౬-౧౨౨౬-౧౨౩౬-౧౨౪౬-౧౨౫౬-౧౨౬౬-౧౨౭౬-౧౨౮౬-౧౨౯౬-౧౩౦౬-౧౩౧౬-౧౩౨౬-౧౩౩౬-౧౩౪౬-౧౩౫౬-౧౩౬౬-౧౩౭౬-౧౩౮౬-౧౩౯౬-౧౪౦౬-౧౪౧౬-౧౪౨౬-౧౪౩౬-౧౪౪౬-౧౪౫౬-౧౪౬౬-౧౪౭౬-౧౪౮౬-౧౪౯౬-౧౫౦౬-౧౫౧౬-౧౫౨౬-౧౫౩౬-౧౫౪౬-౧౫౫౬-౧౫౬౬-౧౫౭౬-౧౫౮౬-౧౫౯౬-౧౬౦౬-౧౬౧౬-౧౬౨౬-౧౬౩౬-౧౬౪౬-౧౬౫౬-౧౬౬౬-౧౬౭౬-౧౬౮౬-౧౬౯౬-౧౭౦౬-౧౭౧౬-౧౭౨౬-౧౭౩౬-౧౭౪౬-౧౭౫౬-౧౭౬౬-౧౭౭౬-౧౭౮౬-౧౭౯౬-౧౮౦౬-౧౮౧౬-౧౮౨౬-౧౮౩౬-౧౮౪౬-౧౮౫౬-౧౮౬౬-౧౮౭౬-౧౮౮౬-౧౮౯౬-౧౯౦౬-౧౯౧౬-౧౯౨౬-౧౯౩౬-౧౯౪౬-౧౯౫౬-౧౯౬౬-౧౯౭౬-౧౯౮౬-౧౯౯౬-౨౦౦౬-౨౦౧౬-౨౦౨౬-౨౦౩౬-౨౦౪౬-౨౦౫౬-౨౦౬౬-౨౦౭౬-౨౦౮౬-౨౦౯౬-౨౧౦౬-౨౧౧౬-౨౧౨౬-౨౧౩౬-౨౧౪౬-౨౧౫౬-౨౧౬౬-౨౧౭౬-౨౧౮౬-౨౧౯౬-౨౨౦౬-౨౨౧౬-౨౨౨౬-౨౨౩౬-౨౨౪౬-౨౨౫౬-౨౨౬౬-౨౨౭౬-౨౨౮౬-౨౨౯౬-౨౩౦౬-౨౩౧౬-౨౩౨౬-౨౩౩౬-౨౩౪౬-౨౩౫౬-౨౩౬౬-౨౩౭౬-౨౩౮౬-౨౩౯౬-౨౪౦౬-౨౪౧౬-౨౪౨౬-౨౪౩౬-౨౪౪౬-౨౪౫౬

బోర్డు బడిపంతుల్ల వాములు

(నిన్నటితరువాత)

బోర్డుబడిపంతుల్ల వాములు:— బ.గ.లలో బాలరసం శిశువులయొక్క మాస్టర్ల పంతుల్ల వాములు. ఇందుకొకటి వాలు రను చేర్చుటలోను, హాజరుపరుములలోను గలవాడు మాస్టర్ల కే బోధపడగలవు. మాస్టర్ల పంతుల్ల వాములు, కలహములు తలచుగా వచ్చును. బడిలీలు ఇందు కుపయోగించును. బడిమలలో విశేష భేదములు లేనందున, సహాయపాఠ్యాయలందరూ సమాన ప్రేమతో వారే. బడియధికారమున కింకారకు లోనగుట కష్టము. స్వల్పతేచ్యురాలగుదా? తమయిష్టానుసారము జరుగదని తోచినవారు తమయిష్ట మైనతావులను, బడిచేయించుకోవచ్చునుగాని యిదిచాలావ్యయప్రయాసము. సెలవులు పాఠ్యాయలకు పిల్లలనువలెనే, ప్రియమైనవి. సంవత్సరమునకు 75 రోజులు కానాలో సెలవులు చాలవు. ద్విగుణముగా నుండవలెను. అట్టివనినో, డ్రాంచి సెలవులకన్న ఎంతకాలపు సెలవులు, ఉభా సెలవులు, కోతల సెలవులు, సాధారణముగా గ్రామపరిస్థితుల ననుసరించనందున, నిర్లక్ష్యమునకును వి. వ్యవసాయదారుల కనుకలమైన బడిపంతుల్ల చిక్కనున్నది. జబ్బు సెలవులలోను, ప్రివిలేజి సెలవులలోను నిండుతీతము ముట్టులెను. లేనినో డ్రాంచి సెలవులే శరణాగతములు. వినవద్దపర్య ప్రధానోపాధ్యాయులు కూరులగు భావింపబడుదురు. తరగతులలో నున్నారు సగము మంది విద్యార్థి తేలివారు చేర్చబడుటచే, వారికి బల్లములు పుస్తకములును నుండవు. ఉపాధ్యాయులు కొనియిచ్చెదరా? బోర్డువారు సప్లయ చేయుదురా? ఏదియు లేదు. పిల్లలను దండించి బడులకు హాజరుపరచుటకు గల యధికారము లేదు. ఒకటవతరగతిలోనే పిల్లల సంఖ్య హెచ్చుగాను తెలితరగతులలో సాధారణముగా తక్కువగానుండును. సమానకష్టము లేదని యితరగతికి బోధించు నుపాధ్యాయుడు వచ్చినపిల్లలను గురించియేగాని, సరిగారిని పిల్లలనుగించి పాటుపడకు. మూడువార్లు సంవత్సరములు పాఠ్యకుకానివా రుండుట యాశ్చర్యమా? పరీక్షపంతులుగాకే కుడిచేయి యిట్టివారిని ప్రమోదము చేయుటగలదు. వర్ణక్రమము సరిగా బోధపడనందున నిట్టివారు రెండుమూడు తరగతులలోగల ఉపాధ్యాయుల శాంతియు పరీక్షించుచుండురు. చదువులు వ్రాయుటలో గల లోపములు క్లాసులోపాటు ప్రమోదము పొందుచున్నవి. చదువులు, వ్రాయుట, గణితమేగాక, సాధారణజ్ఞానము, కథలు, భజనము, వాచక పుస్తకము, జాగ్రత్త, హిస్టరీ, బోటనీ, డ్రాయింగ్ డ్రెస్సింగ్ మొదలైనవనినీ చెప్పవలయునని నిలబడునం దుందుటచేతన, బోధనపద్ధతులు భిన్నమగుటగా నుండుటచేతన, ప్రధాన పద్ధతులు పూర్వమువలె కట్టుదిట్టముగా లేనను నిందుకు పాఠ్యాయులు చున్నారు.

ఉపాధ్యాయుల అధికాధి: వెనుకటికంటె మాస్టర్లకు వీరములు వచ్చినను, ధరవరిలుకూడా వచ్చుటచేత, నిర్విషయాత్ర కష్టమగుచున్నది. సెలవేతములు క్రమముగానుట్టక, మూడు నాలుగు సెల లాలస్యములకు పారితబా. (అరువుయిచ్చువారు) జీతములు రాలేదని మాస్టర్లకంటె వచ్చుగా పశ్చాత్తాపపడుచుండురు. అరువుపెరములలో లాభనష్టములు విడితేమే. వచ్చునట్టిటకు బురూము వాడక తప్పదు. జీతము బాకీపడియుండగా, హరాత్తుగా బడిలీ అయిన మనపంతులవాములు భగవంతుని కెరుక. వెంటనే చార్జియిచ్చి కేసి, న్యవధి లేకుండా క్రొత్త గ్రామము వెళ్లవలెనని ఆద్రుస్తున్నగానే అప్పులవారు అయ్యవారిని అడుగుదాటరివ్వరు. వెంటనే వెళ్లనియెడల జీతము నష్టమగును. ప్రయాణపు కర్బులకైన చేతిలో కానియుండదు. ఇట్టిసమయములో పరపతి కలుగునా? వెళ్లివారు వెట్టినసగముగాని, తండ్రులు పంపించినమాన్యమునో లోట్టుపెట్టినగాని అప్పులు తీరవు. బడిలీ మాపుచేయునుటకు ప్రయత్నించుచు, నిద్రించిన కృతకృత్యుడే. గ్రామములో వైరాబదులగుచించి విచారించుచు, దసరాకట్టుములను బాహుళముగా నడగవలెను. ఎడలనోగాని లభించవు. సహాయబడిపంతులవలె వస్తావేలన స్వేచ్ఛగా వ్రాసి, పార్తి లాభములను సొందవలెను. గ్రామస్థులకు పయోగించు వైద్యము, జ్యోతిషము, పురాణము, వ్యవసాయము, వ్యవహారము మొదలగు ముఖ్యవిషయములలో మన పంతుల్ల వదువులు, బ్రయినింగు, నిర్లక్ష్యమునకును వారల కుపయోగించు విద్యనైనను బాలబాళికలను బోధింపజాలకున్నారు. తమపిల్లలకైన నున్నతద్యకేర్పించుటకు తగిన వసతులుగాని, ధనసహాయముగాని సొందజాలకున్నారు. తమవార్తకడలోను, తదనంతరము తమకు యిగబడు తెట్లు జీవించునో యుచుంటియే మరకప్పు చాధించును. అందుకు తర ఏర్పాటు గావించుటకు ప్రతిసెలలోను తలబడియేగాని, మిగలు కనబడను. సాంఘికాచారములు తన రాబడి కక్కజమయికర్బులకు విధించుచున్నది. వైద్యుల వేషముల ననుసరించలేనని నాగరికత బోధించుచున్నది. ప్రయాణములు, దండుగలు, దురభ్యాసములు మితిమీరుచున్నవి.

ఇట్టి విషయపరిస్థితులలో మాస్టర్లకు మనస్సియితి, సత్వవర్తన, సత్యము, శాంతియు, శ్రద్ధ, పట్టుదలు, దేశభావనలు గల్గియుండు జోహార్లవలన బాలరసం తరఫీరు చేయుటకు బోర్డుబడిపంతుల్ల తగుముగాని, తాము విద్యకేర్ప సిల్లలవగాని, గ్రామస్థులకుగాని ఉపయోగ పడకేరక, తన్నుకొనుచున్నార. సంఘములో గౌరవములేదు. బ్రతుకుటకులేదు. జీవనములేదు. బడులకొరకే వీరిని నియోగించుటో, బడులే వీరినిమిత్తము నియోగింపబడుచున్నవో దురవగాహనగ నున్నది.

కృష్ణా మొదలగు జిల్లాలలో తాలూకాబోర్డు ప్రసిద్ధింట్లు (బరంపురం తాలూకా బోర్డువారివలె) స్వయముగ బడిపంతుల్లకష్టములను కనిపెట్టి, విద్యాభివృద్ధికొరకును, మాస్టర్ల సదుపాయములకొరకును స్కీములను వేయుచున్నారు. వారిని చూచి తదితరులను, విద్యాధికారులను, విద్యాభివృద్ధినిబోధమొందుచు మన పంతుల్ల నుదరించుటకు కంకణము కట్టుకొందురుగాక! తదనంతరము నిజమైన విద్యాభివృద్ధి తనంటటతానే ముట్టుబడిచిన నూర్యబింబమునలె, ప్రకాశంపగలను.

పత్మీవరసుపేట } తేజోమూర్తుల శివరామయ్య
3-7-26

మానసోల్లాసిని మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)
శ్రీమంతులభవం! (పాఠ్యభివృద్ధి ప్రత్యేకము) సూచకము!
శరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగిడి వైశ్యకాకలక్ష్మీమాత్రలు దివ్యావృత్తము. అజీర్ణము, అరుచి, అపురీతిలు, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల జ్వరము, బలక్షయము, పిక్కలు, పాద్యములు, శిరస్సు, జ్వర, అనులు మొదలగువానియందు గలిగిడి శోషణలకు బోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు తెచ్చును.
తేజోమూర్తుల శివరామయ్య వంటనే మామయ్య.
ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల ఔషధములనుపరీక్షించి పరమసాంస్కరియ యని చెప్పవచ్చును.
శ్రీకృష్ణసారి నాడిచూచి ఇటు తెలియగలదు.

విరువాత:— (1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,
పోస్టు నిడుమోలు, ఎం.కొర్రు, కృష్ణాజిల్లా
తాలూకా, తిరుపతి జిల్లా, తిరుపతి జిల్లా, తిరుపతి జిల్లా
అల్లంకారముకొర్రు మిక్కిలి అవసరము

రుకణి కుక్కరు

భిక్షువు తగ్గించి నుఖమును వచ్చించును. 1, 2, 4, 6, 8 మందికి తగిన 5 నైజాలలో తయారుచేయుబడినదారి ధరలు రు. 18, 18, 22, 27, 33. రై. చార్జీ ప్రత్యేకము. వివర పుస్తకము ఇచాం.

రుకణి కుక్కరు కంపెనీ,
నెం. 19 పడమర మాదానుడిబడి
1128 రాయపురము నల్లదాసు.

శ్రీ కృష్ణ ఆయుర్వేద ఫార్మసీ

విలారు

బోర్డు, పురపాలక సంఘములకు, వైద్యులకు, ఇతరులకు 35 సం॥లనుంచి వైద్యశాస్త్రమునందు అనుభవముగలవారితేతయగుజేయుబడుచున్న శాస్త్రోక్తమైన ఆయుర్వేద ఔషధములు సరసమైన ధరలకు సప్లయజేయుబడును. మందుల గుణము గ్యారింటీ యివ్వబడును. (2880)
(క్యాటలాగు ఉచితము)

మదనవిలాసము

నిక్కావేతగాని, యితర శారణములవలనగాని కలిగిన కష్టనష్టమును తగ్గించి వీర్యమును గట్టిపరచి సంసారముఖమును గలిగించు తియ్యని రసాయనము 4 బొమ్మల సీసా 1 కి తపాలా ప్యాంప్లలో రు 3-9-0

మోహన ఫార్మసీ

రామచంద్రపురం (గోదావరి)

చెన్నపురి బజారుధరలు

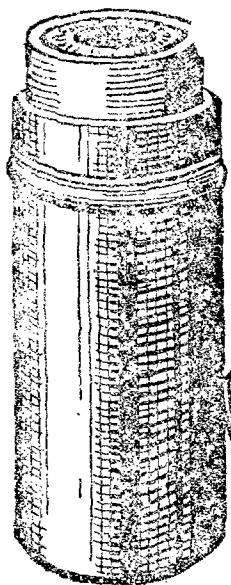
1926-వ సం॥ జూలై నెల 9-వ తేది శుక్రవారము

- ధాన్యములు.
దరియాల బా 1-కి రు 60 0 0 మొదలు 78 0 0 వరకు
బియ్యముబస్తాలు
మనుసు తెనాలివి ,, ప 43 గలవి రు 12 8 0 18 0 0
నెల్లూరివి ,, డిటా ,, 14 0 0 15 0 0
డిల్లి ,, డిటా ,, 15 0 0 16 0 0
రాసులు ర. 164 బస్తా 1-కి ,, 8 12 0 9 0 0
నవ్వులు ,, ,, 20 0 0 24 0 0
- ధాన్యము పప్పులు
కందులు బస్తా 1-కి ర 205 ,, 11 8 0 12 8 0
పెనగలు ,, డిటా ,, 12 8 0 18 8 0
పెనలు ,, డిటా ,, 14 0 0 15 0 0
మినుములు ,, డిటా ,, 16 8 0 18 0 0
ఉలచలు ,, ర 164 ,, 8 8 0 9 0 0
- నూనెపస్త్రులు.
నవ్వులనూనె బా 1-కి ,, 150 0 0 152 0 0
నెయ్యి మ 1-కి ,, 14 0 0 25 0 0
కొండాపురంవేరు నెనగపప్పుబా1కి ,, 59 0 0 62 0 0
ఇకరప్రవేశము ,, ,, 56 0 0 58 0 0
వేరు నెనగనూనెగానుగబా1-కి రు 140మిషకానూనె 184 0 0
ఆముదము బా 1-కి ,, 95 0 0 96 0 0
- చిల్లరపస్త్రులు.
చాయపసుపు బా 1-కి ,, 70 0 0 75 0 0
కూరపసుపు ,, ,, 80 0 0 85 0 0
విరవకాయలు(గుంటూరివి) బా 1 కి 105 0 0 140 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి రు 40,45
కాళహస్తపాయకట్టు ,, ,, 50,55
తెల్లము బా 1-కి రు 40 0 0 60 0 0
చింతపండు బా 1-కి ,, 28 0 0 54 0 0
- ఇనుము.
పట్టారకం బా 1-కి ,, 80 0 0 82 0 0
చదరం ,, 29 0 0 31 0 0
రవుండు ,, 28 0 0 29 0 0
- లోహములు.
వెండి 100 తులంగు ,, 69 8 0 70 0 0
బంగారము, తులము 1-కి ,, 21 4 0 21 8 0
సవరము 1-కి ,, 18 8 0
ఇత్తడి బా 1-కి ,, 250 0 0 260 0 0
రాగి డిటా ,, 260 0 0 264 0 0
- దూది.
బోండావెన్న బారవ 1-కి రు 200 0 0
పల్నాడు దూది ,, ,, 145 0 0
- నూలు.
పుల్లూరు యేనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి ,, 5 12 0
నూళయేనుగ నెం 20 ,, 7 4 0
నెం 20 బెన్ని సింహం యాలె ,, 7 12 0
,, ,, ,, 7 14 0
నెం 12½ బెన్ని సర్కసు ,, 6 8 0
నెం 14½ ,, ,, 6 12 0
నెం 12½ అలెన్న ,, 5 8 0
నెం 12½ పాండిచేరి ,, 6 2 0
నెం 14½ ,, ,, 6 6 0
నెం 12½ న్యూకాటక్ ,, 5 10 0
నెం 14½ ,, న్యూకాటక్ ,, 6 0 0
నెం 10½ కోయంబుత్తూరు ,, 5 4 0
నెం 12½ ,, ,, 5 18 0
నెం 14½ ,, ,, 6 8 0
నెం 12½ చూగ ,, 5 12 0
నెం 12½ ,, ,, 5 6 0

అమృత తాల్పిని ముని

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా-1-కి ర్పు 0-10-0; డబ్బన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండవలెను.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుచెట్టి వీధి, మద్రాసు లేట్, పొంబాయి

మీగడవలె నమృద్ధిగా నుండు
నురుగువలన సుఖముగా
త్రైరము చేసుకొనుటకు వీలగును.

ముఖమును ఎండనీయదు.

“ఎ రా సి మి క్”
వే వింగున్ది క్

ఎరాన్మిక్ పర్ఫ్యూమర్స్, లండన్, పారిస్.

అన్ని ప్రోరులందును దుకాణదారులయొద్దను దొరకును.

2039

Powell's Extract of Golden

(3421)

పవలుగారి అమోఘమైన గెనో

నెగరో గమునకు

అద్భుతమైన గుణమిచ్చును.

ఆంగ్ల ఆయుర్వేద ఔషధములనుండి తయారుచేయబడినది.

సెగరోగము, మేహరోగములు, మూత్రాశయము, మూత్ర
పిండములయొక్క వాపు, శుక్ల నష్టము, బలహీనము, వీపులోనొప్పి
మొదలగు వాటిని ఇది నమ్మకముగా కుదుర్చునట్టి దివ్యౌషధము.

గుణము:—6 మోతాదులగెనోను పుచ్చుకొనిన తక్షణ
ప్రణామము తప్పక నిలుచును. మరియు మూత్రసంబంధమైన చిరు
లన్నియు మాయమగును. మూత్రమందుండు మంటకూడ తగ్గును.
దానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒకసారి దానిని వాడవలెను.

తీక్షణమైన వ్యాధికి బుడ్డి నెం 1 ఒకటికి ధర ర్పు. 1-4-

తీర్థ వ్యాధికి బుడ్డి నెం 2 ఒకటికి ధర ర్పు. 1-8-0

మా దివ్యౌషధములను సుప్రసిద్ధమైన దుకాణము లన్నిటిలోను దొరకును.

మా చిత్రనిచ్చిత్రపు క్యాలలాగునకై వ్రాయుడు.

ఉత్తరము లన్నియు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

N. Powell & Co.,

Manufacturing Chemists,
Lamington Road, BOMBAY

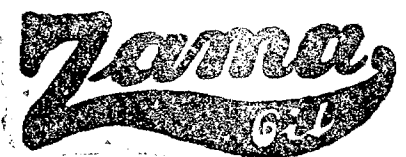

పర్షియన్ బ్లాక్ పేర్ డై

ఇది రోమములకు పూసినంతలో తెల్ల
నివ్వెట్టుకలను నల్ల తుమ్మిది చాయగాను,
వృద్ధులగునా కాంతిగలవిగాను చేయును.
చర్మముకు హానిచేయదు. డాగుపడదు.
ఆసీడుగాని, క్యాన్సరుగాని యిసుమంతయిన
కలియనేలేదు.

డబ్బా 1 కి 0-10-0.

The Aliya Pharmacy
Rajahmundry.

విజయం కావలెను

తలనొప్పి, యికాపుయంబా, చేయి కాలు పట్టుకొనుట,
పంటిరోషి మొదలగువ్యాధులను ఒక తుణుములో పోగొట్టగల
ఖ్యాతిజేందిన “జామా తెలమునకు” సమముగు మందు వేరేది
యు లేదు. చాల మోగ్యతాపత్రములను పొందియున్నది.
ప్రతి 1-కి అణాలు 6 యిచ్చి ఉపయోగించి చూడుడు.

అమర్ చెందు, శోభాచెందు

యింగ్లీషుమందులు పలనరికులు సల్ఫూరిక్,

నైట్రిక్, మొరూటిక్ ఆసిడ్లు, వ్యాపారస్థులు,

నెం. 63 నైన్వనాయునివీధి, మదరాసు,

